BRASSALETS FANTASIA
BROCHES NOVETAT
J. ROCA
JOIER
RAMBLA DEL CENTRE 33
PASSATGE BACARDÍ 2

LA PUBLICITAT

ANY LI.—NUM. 17.168.—PREU: 10 CENTIMS
BARCELONA, DIJOUS, 18 D'ABRIL DE 1929
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ, PLAÇA DE CATALUNYA, 8.—TELEFON 14016
TALLERS D'IMPRENTA: CARRER BARBARA, 10 I 12.—TELEFON 10400

Retrats Primera Comunió
EDUARD
PELAYO, 50 - BARCELONA
: : El fotògrat dels nens : :

CRONICA

Qüestió d'etiqueta

¡Qui hauria dit, fins fa pocs dies, que als EE. UU. del Nord-Amèrica també es plantegen qüestions d'etiqueta? Ara sabem que aquella colossal República, no contenta d'ésser l'escenari més freqüent de les coses grosses que passen al món, comença d'envejar les petites coses d'Europa i de l'Asia i de l'Africa i tot, com és ara les qüestions d'etiqueta.

Entre nosaltres aquestes pintoresques qüestions són més velles que l'anar a peu. De fet, precediren l'automobilisme i fins l'equitació. D'ençà que l'home és bíped i li plau fer goig n'hi han hagudes. Car en el fons responen a l'instint primari de l'ostentació masculina, és a dir, a un espectacular capteniment del parer *contrari* — que deia aquell.

Es clar que, com a valor ordinal, un mínimum d'etiqueta serà sempre inevitable en les grans cerimònies; però cada dia perd més la seva qualitat d'espectacle. En altre temps, cada estament era una irradiació del gracios poder sobirà i de la seva pompa. Per la major glòria d'aquest, calia una gradació de vassalls. L'etiqueta era gairebé una esplendor jeràrquica. Abans era una qüestió de dignitat: avui és una precaució, de vegades útil... Però tornem als Estats Units.

El senyor Curtiss, vidu i vicepresident de la República, té una germana — la senyora Gann — que li porta la casa. ¿Què més natural? El senyor Kellogg, ex-secretari d'Estat, que tant es preocupà d'Europa, es preocupà, també, a darrera hora, de la categoria oficial de la senyora Gann. I havent-se'n preocupat fondament, com escau a un estatista de la seva talla, acabà resolent que la senyora Gann, que no és la muller del senyor Curtiss sinó simplement la seva germana i majordona, no pot ésser considerada com muller del vicepresident — que és el mateix Curtiss —, i, per tant, no poden ésser-li retuts honors de vicepresidenta i, per tant, en les cerimònies oficials ha d'ésser postposada a les mullers dels ministres i dels diplomàtics estrangers.

El senyor Curtiss no participà d'aquell parer; la qual cosa ha privat a l'actual secretari d'Estat, senyor Stimson, de l'agradable posició del que es troba amb *un ja està fet*. Posat a resoldre el cas, ha trobat un hàbil i elegant fugidor: ha adreçat una lletra a l'ambaixador de la Gran Bretanya, en la qual prega al cos diplomàtic — per alguna cosa ha de servir la diplomàcia — que es digni apedaçar l'esquinç. Posat a escriure, escriu una altra lletra al recalcitrant senyor Curtiss, en la qual li diu que el Departament d'Estat pot resoldre qüestions d'etiqueta entre representants estrangers als Estats Units, però que no té cap mena ni mica d'autoritat per fer-ho quan la qüestió d'etiqueta afecta a persones que pertanyen a la societat — s'entén la boua societat — de Washington. I això escrit, s'inhibeix.

L'ambaixador de la Gran Bretanya convoca i mobilitza els collegues. La sentada dura diès hores, com qualsevol rennió de Ginebra. Nombre de convocats han fet observar que no tenien dret de deixar-se prendre voluntàriament el lloc preferent que el costum diplomàtic i social confereix a ells i a les respectives mullers. Al capdavall, però, el cos diplomàtic ha acordat que en totes les cerimònies oficials i reunions socials, la senyora Edward Gann, germana del vicepresident senyor Curtiss, que fa a casa d'ell de senyora i majora, ocuparà el lloc que normalment pertoca a la vicepresidenta. En comunicar aquest acord al secretari d'Estat, l'ambaixador de la Gran Bretanya fa observar que la qüestió no havia estat suscitada pel cos diplomàtic, i que, tant els seus collegues com ell, es complavien a extremar llur cortesia envers la germana del senyor Curtiss.

En realitat — i aquesta és la moralitat de l'embull — tot això no fou altra cosa que una enorme trapelleria d'algunes dames de l'alta societat de Washington, enemigues mortals de la senyora Gann perquè, segons elles, *porta sang indiana a les venes*.

Bo és parlar d'aquests temes ara que se'ns acosta l'Exposició i entre les nostres primeres autoritats no manquen vidus.

JAUME BOFILL

Al carrer del Bisbe han estat enderrocades algunes cases, amb l'objecte de formar una placeta. Això ha permès poder fotografiar per primera vegada la porta de Santa Eulàlia, del claustre de la Seu. Fins ara havia estat impossible, per manca de camp, fotografiar de front aquesta porta. L'enderrocament d'aquestes cases ha demostrat que els voltants de la Catedral demanen carrers estrets — cosa que van entendre molt bé els nostres pares — perquè cap de les façanes de la Seu va ésser degudament acabada.

Full de dietari

BENJAMIN CREMIEUX

He passat unes hores al costat d'aquest escriptor francès que, a quarenta anys, ha assolit una de les posicions d'àrbitre dins l'àrea de la crítica. Sens dubte, la lectura de *XXème Siècle* i de les seves recensions contínues, m'havien predisposat a trobar-lo intelligent, agut i lúcid. Però de vegades aquestes predisposicions adquirides a través de les lectures, pateixen curioses crisis quan un hom entra en relació directa amb l'home. Fins afegiré que és rar de descobrir un acord complet entre el prejudici, fill dels llibres i la impressió, filla de la coneixença. L'un vol aparèixer superior a l'altre.

Aquest cop, tanmateix, l'equilibri ha estat perfecte. El Cremieux que he conegut és tan intelligent com el que pressentia; però, de més a més, està animat d'un foc meridional que no es fa gaire palès en els seus llibres. Amb les seves barbes negres i el seu nas tan de raça, traspua talent per tots costats... Talent i informació, no sols informació llibresca, sinó humana... Parla de Fontbernat, de Gassol, d'Unamuno, de literats escandinaus, de tots els literats italians; de Joyce... En parla vividament, perquè els ha conegut. Adora les sardanes i les compara a la divina oratòria de Jaurès, que de bell antuvi, pel seu so nasal i el seu fort accent del Midi, sobtava una mica, però que cinc minuts després arrossegava amb una delícia irresistible...

Al costat de Benjamin Cremieux, el món sembla petit, i els cenacles literaris, tan pròxims, que talment es confonen. Però aquesta petitesa — "rien que la terre" — suggerida per ell no produeix cap angúnia ni cap melangia ascètica, sinó més aviat una mena de joia... Es com si descobrissiu que teniu parets pertot i que hi podeu conversar sense gaire dificultat i, si fa no fa, amicalment.

CARLES SOLDEVILA

LA REBELLIO MEXICANA

Els rebels es concentren a Sonora

Mèxic, 17. — Un comunicat oficial diu que destacaments isolats i desorganitzats de rebels es dirigeixen cap a Sonora, on pensen fer-se forts a una regió deserta i gairebé salvatge.

Afegeix que el general Escobar, amb els seus cada dia més escassos partidaris que li queden, intenta així mateix, juntar-se als dits grups. — Fabra.

Una entrevista de generals

Londres, 17. — Comuniquen de Nova York al "Times" que el general Manso que ha abandonat el camp rebel i el general Rodríguez, que imità al general Manso, han invitat als generals rebels Icupicio i Urbalejo a una entrevista a Bisboe (Arizona), però sense èxit.

El general Escobar segueix retirant-se amb les seves forces envers a la costa Oest. La cavalleria federal no ha pogut dedicar-se a la persecució de lesforces d'Escobar perquè està fatigat a conseqüència d'una série de jornades duríssimes. — Fabra.

Portes Gil contra l'alcoholisme

Mèxic, 17. — Apropant-se la fi del moviment revolucionari, el president senyor Portes Gil ha començat la campanya antialcohòlica. En el seu discurs ha dit que l'alcohol és el principal enemic del poble mexicà. — Fabra.

EL PACTE KELLOGG

Londres, 17. — Comuniquen de Toquio al "Times", que les discussions entre el govern i el Consell Privat sobre la frase "en nom dels seus pobles respectius", del Pacte Kellogg, ha donat lloc a una situació molt crítica, equivalent a una crisi interior.

El president Tanaka no sotmetrà el Pacte Kellogg al Parlament fins que estigui segur de la seva aprovació. — Fabra.

UNA PROTESTA IUGOSLAVA

Contra les campanyes italianes

Belgrad, 17. — El diari "Politika" confirma que durant l'entrevista del ministre d'Itàlia amb el ministre iugoslau d'Afers Estrangers, aquest protestà contra la sistemàtica campanya anti-iugoslava de la Premsa feixista.

El ministre iugoslau es va plànyer que Itàlia contesti sempre amb manifestacions contràries als sentiments de bon veinatge i a tots els intents de Belgrad per implantar entre ambdós països un règim de confiança recíproca. — Fabra.

Un bon aprofitament

El professor J. Serra Hunter ha començat a l'Ateneu Enciclopèdic Popular un curset de filosofia sobre el tema "Matèria i Esperit en la Filosofia moderna". Es un dels nombrosos cursets que aquest mestre de mestres dóna de tant en tant a la nostra Universitat Popular. Aquests cursets són seguits sempre per un públic obrer tan nombrós, que la sala gran de conferències de l'Ateneu Enciclopèdic n'és plena, i sovint n'és sobreeixidora. Això explicarà, fins a cert punt, el fet, per a molta gent enigmàtic, que en les conferències filosòfiques de l'altre Ateneu, l'Ateneu més professionalment intellectual del carrer de la Canuda, el gros públic que hi assisteix estigui en gran part compost d'obrers. Si bé no a tots, a una bona part dels obrers els plau la filosofia, s'hi encaparren, hi perseveren, l'atenen amb el màxim respecte. Pocs auditoris són tan respectuosos i atents com els que al doctor Serra Hunter assisteixen en l'Ateneu del carrer del Carme.

El doctor Serra correspon a aquesta simpatia amb una gran generositat, amb la donació del seu temps, de la seva ciència i també de la seva cordialitat.

I Déu sap si el temps del senyor Serra Hunter és preciós, si el necessita per a ell i els seus.

Aquestes sessions filosòfiques que el doctor Serra dispensa al públic senzill de l'Ateneu Enciclopèdic Popular no són pas menys substancioses que la que setmanes enrera dispensà a l'Ateneu Barcelonès, i que tingué la virtut de mobilitzar el bo i millor de la nostra intellectualitat, els nostres més exigents i circumspectes homes de lletres. Si aquest públic que s'entusiasmava en la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès volgués trasladar-se ara a la més humil de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, podria haver de llavis del nostre primer pensador aquella mateixa ciència clara i radiant que al carrer de la Canuda semblava un insòlit banquet intellectual. El professor Serra Hunter no fa distincions entre el públic d'ambdós Ateneus: la mateixa profunditat de pensament dispensa a l'auditori obrer que a l'auditori intellectual; no li cal banalitzar el seu pensament per a fer-lo entenedor dels obrers, perquè la claretat expositiva, la netedat i justesa de la dicció, àdhuc el bell estil més aviat colloquial que oratori, són condicions suficients d'intelligenciació. I aquest mateix to i aquestes mateixes condicions són els que al savi professor emprarà en matèries filosòfiques, més particulars, per a l'alliçonament dels seus deixebles de la Universitat, i per als cursos extraordinaris que per iniciativa pròpia encara troba manera d'organitzar en la mateixa aula universitària.

Tot això és admirable. No es pot pas demanar més: professor savi, original, generós, bondadós i actiu; públic devot, intelligent i nombrós. Però aquest magnífic esforç no aprofita només que a una petita part: als deixebles, els quals són en nombre naturalment reduït. Podrà objectar-se que ja n'hi ha prou que un nombre reduït de deixebles beneficii de la ciència d'un gran professor, particularment en aquest cas que ens dóna per cada deixeble un nou mestre: Creixells, Xirau, els germans Carreres-Artau, Mn. Roquer i d'altres, ço que és ben cert. Però, ¿i el mestre mateix? ¿Quin profit en treu el gran Serra Hunter d'un talent tan fèrtil i tan generós?

Cal pensar també en el profit que el públic obrer pugui treure de l'alliçonament del doctor Serra. No n'hi ha prou de la intelligència, ni del fervor d'aquest públic perquè els cursets filosòfics de l'Ateneu Enciclopèdic li en siguin completament assimilats. No és prou la claredat del professor per a deixar incrustada la seva ciència en aquells cervells, la majoria dels quals són segurament mal preparats, desorientats i mancats d'entrenament. Tots sabem bé prou que àdhuc als professionals de tal o qual ciència o art ens és difícil, la major part de les vegades, no tan sols d'assimilar del tot o perfectament la matèria d'una conferència, sinó que àdhuc moltes vegades ens és difícil de seguir ben coordinadament el pensament d'l conferenciant. Els estudiants tenen l'adjutori del llibre de text i la continuïtat dels cursos; el públic de l'Ateneu Barcelonès o dels cercles artístics té l'adjutori de les amples recensions que l'endemà d'una d'aquestes conferències li ofereix la premsa catalana, àdhuc té en mantes ocasions l'ocasió de llegir de cap a peus el text original d'aquestes conferències, adés en la premsa diària, adés en les revistes mensuals. El públic de l'Ateneu Enciclopèdic, que és justament el que més ho necessita, no té cap d'aquests adjutoris. Convindria, doncs, pensar a socórrer aquesta necessitat, la qual potser és més interessant del que a simple vista sembla. Al primer cop d'ull pot semblar que el públic que assisteix a les conferències filosòfiques de l'Ateneu Enciclopèdic, tot i ésser tan copiós, no és suficient, no sigui només que un minso percentatge dintre el nostre obrerisme; o bé que la seva devota atenció a la paraula dels filòsofs no passi d'un dilettantisme pueril o d'una popular manifestació de pedanteria. Però, vegeu com aquest públic acudeix de lluny a l'Ateneu Enciclopèdic; com està al corrent del dia i l'hora que aquestes sessions tenen lloc; com es mobilitza cap a altres centres, quan li són ofertes facilitats d'assistir-hi: vegeu també com al mig de la plaça pública, al port i en altres àgores propicies es formen espontàniament petites i, si volcu, ridícules acadèmies on l'obrer es dalcix per discutir els temes fonamentals de la vida pensadora. Jo no he vist res de semblant sinó a Londres, i encara allí aquestes disquisicions eren principalment polítiques o religioses, mentre que les que abans s'originaven els diumenges al matí en la Via Laietana o en el port, les que encara cada vespre es congreguen a la Plaça Reial, són predominantment de caràcter filosòfic.

L'Ateneu Enciclopèdic, o una altra entitat qualsevol, podria, doncs, fornir a aquest públic "dilettante" una bibliografia de filosofia elemental i fonamental, a manera de la que un dia escrivi Balmes, però sense les limitacions i els partits presos que el ministeri sacerdotal imposava a l'autor d'"El Criteri"; i amb aquestes obres d'iniciació, les quals haurien d'ésser encara més simples i planeres que les de Balmes susdites, podrien ésser editades per alliçonament del públic més modest i àdhuc per delectació del públic més assabentat, les lliçons nombroses descabdellades per Serra Hunter en els cursets generosos de l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Això faria un gran bé, i l'editor no en seria pas el menys beneficiat.

JOAN SACS

Les ofensives nordamericanes

Els Estats Units acaben de declarar el boicot a les cases cinematogràfiques europees, sota el pretext que els països del vell continent són massa proteccionistes i posen obstacles a la importació de films americans. De bell antuvi aquesta decisió només anava contra França, on la indústria cinematogràfica passa una crisi molt greu a causa, precisament, de la competència ianqui, contra la qual, en igualtat de condicions, resultava impossible lluitar. Les mateixes cases importadores franceses, les mateixes direccions dels establiments cinematogràfics de París i províncies, es deixaven temptar per la inundació de pellícules americanes, entre altres raons perquè la majoria eren superiors a les de producció nacional i perquè aquestes, ultra resultar més cares, eren notòriament insuficients per a satisfer les necessitats del mercat cinematogràfic del país. L'ofensiva dels ianquis contra França s'ha fet extensiva als altres països europeus. Hollywood ha condemnat els milions d'amics del cinema que hi deuen haver a Europa a passar-se de veure cowboys galopant per les muntanyes, de veure baralles a cops de puny, de veure *ranchos* i xerifs i, sobretot, de veure els ídols de tots els públics, des de Charlot fins a Douglas Fairbanks...

L'ofensiva industrial dels Estats Units no es limita però, al terreny cinematogràfic, en el qual, indubtablement, excelleixen per damunt de tots els altres productors mundials. Hi ha una altra indústria poderosa que ha envaït tots els mercats del món: la de l'automòbil. Als Estats Units hi ha dues firmes que ja fa anys que es disputen l'hegemonia sobre el mercat americà. Aquestes dues firmes són la "General Motors" i En Ford. La lluita d'aquestes dues cases productores ha depassat ja els límits dels països americans i la rivalitat industrial ha escollit el camp europeu per a desplegar-hi totes les seves activitats. Davant les barreres duaneres aixecades pels països europeus en defensa de llurs indústries nacionals, les firmes americanes veieren minvar les seves exportacions al vell continent. Aleshores, no podent exportar cotxes cap a Europa, els americans hi colloquen llurs formidables capitals, instal·len fàbriques a casa nostra i es dediquen a construir peces de muntatge que paguen molt menys que els cotxes sencers. Ford no fa gaires anys que va establir-se a Berlín i, segons sembla, ara es prepara a crear una central europea a Dagenham (Anglaterra) amb una capacitat de producció anual de 200.000 cotxes.

La "General Motors Company", que és la rival més poderosa de Ford, no resta, però, inactiva. Ho demostra el fet que ha pagat cent vint-i-cinc milions de marcs per les fàbriques Oppel de Russelsheim, prop de Francfort-sur-le Main. Els Estats Units han d'envair el món amb els seus productes perquè aquests ja no els caben a casa seva. La producció ianqui va augmentant d'any en any d'una manera enorme: l'any 1922 dos milions i mig de cotxes, l'any 1923 tres milions i mig, i l'any 1926 quatre milions i mig. El primer de gener de l'any 1929 circulaven als Estats Units 24 milions d'automòbils! A Anglaterra en circulaven 1.372.000; a França 1.108.000, i a Alemanya 545.000. Aquestes xifres són molt eloqüents.

El sistema duaner dels Estats Units i la política ferotgement proteccionista d'aquest país el fan una potència econòmica d'un imperialisme desenfrenat. Vol mantenir el respecte sagrat a la doctrina de Monroe, nega el dret dels europeus a intervenir en la vida econòmica dels Estats Units, treu les urpes contra tothom que intenta entrar productes a Nord-Amèrica i, en canvi, inunda el món d'automòbils, de films, de màquines i, sobretot, de crèdits a interessos elevats.

Com es pot veure per aquests fets del boicot cinematogràfic, de la lluita industrial en el mercat de l'automòbil, de la tasca laboriosíssima que els experts han hagut de realitzar a París per arribar a un acord sobre el problema de les reparacions, en el camp econòmic i financier existeix una veritable tivantor entre Nord-Amèrica i el vell Continent. Els Estats Units no solament s'armen militarment, encara que enviïn uns delegats observadors a Ginebra i que prenguin part a la Conferència Preparatòria del Desarmament, sinó que redoblen la seva preparació ofensiva en el terreny econòmic. Tot això té la seva transcendència si recordem, de passada, que els grans cataclismes internacionals han tingut, en el fons, causes econòmiques que els han motivat. La literatura sobre el desarmament resulta massa fofa quan ens encarem amb estadístiques d'aquest tarannà.

D. DE B.

COMENTARIS

Teatre, cinema i literatura

La frase — apòcrifa — d'un autor del Parallel que afirmava, setmanes enrera, una diversitat irreductible entre el teatre i la literatura, té precedents de pes, i ja una mica antics. L'any 1884 Maurice Barrès escrivia en el primer número de la seva revista *Taches d'Encre*: "Aquesta gaseta, puix que és literària, rarament s'ocuparà dels teatres". Barrès no era pas un autor del Parallel. Però els extrems es toquen. L'escriptor exquisit de "Colette Baudoche" i l'animador de melodrames pairals oblidaven que la paraula és i ha estat sempre l'ànima del teatre. D'altres elements, sens dubte, individualitzen el gènere. Però la paraula té, en el conjunt dels elements, una primacia que ningú no pot negar. ¿Com negar, doncs, l'essència literària del teatre?

Barrès, temperament líric, abstracte, aeri, hauria arribat a excloure de la literatura la novella. Almenys la novella que ell no cultivava. Un crític francès, Henri Massis, explica amb fina ironia aquesta posició somniosa, més suggestiva que narrativa, en dir que Barrès, sens dubte, va haver de fer un esforç quan li calgué escriure que hi havia un edredon damunt el llit d'un dels seus personatges. Si per literatura entenem la pura entelèquia d'alguns estils, difícilment podrem encabir-hi no ja el teatre, ans també la novella. Qui entengui per literatura l'art de la paraula somriurà alhora de les paraules jovençanes de Barrès i de la frase — apòcrifa — del nostre autor. No coneixem cap gran dramaturg que no figuri a les històries literàries.

En canvi no hi figurarà cap director de cinema. Estem ben d'acord amb Pirandello, en aquest punt. "Cal alliberar — declara Pirandello a un collaborador de *L'Italia Letteraria* — el cinema de la literatura. Novella i drama necessiten la paraula. El cinema és llenguatge d'aparences, i les aparences no parlen". Per això, amb lògica segura, condemna el cinema sonor. "La veu dels actors a la pantalla és un absurd. Els actors del cinema no són personatges, sinó larves. Imagineu les larves parlant: macàbriques i espantoses. Les imatges del film són distants, figures llunyanes en els llocs del film, com una casa, un vaixell, un bosc, fora de la sala on el film és projectat. La veu, en canvi, sonarà sempre massa a prop a la sala, d'una manera poc natural, insuportable."

Heus ací, doncs, com la plasticitat a ultrança del cinema troba un nou definidor, i la pellícula parlada un altre adversari de prestigi. — T. G.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

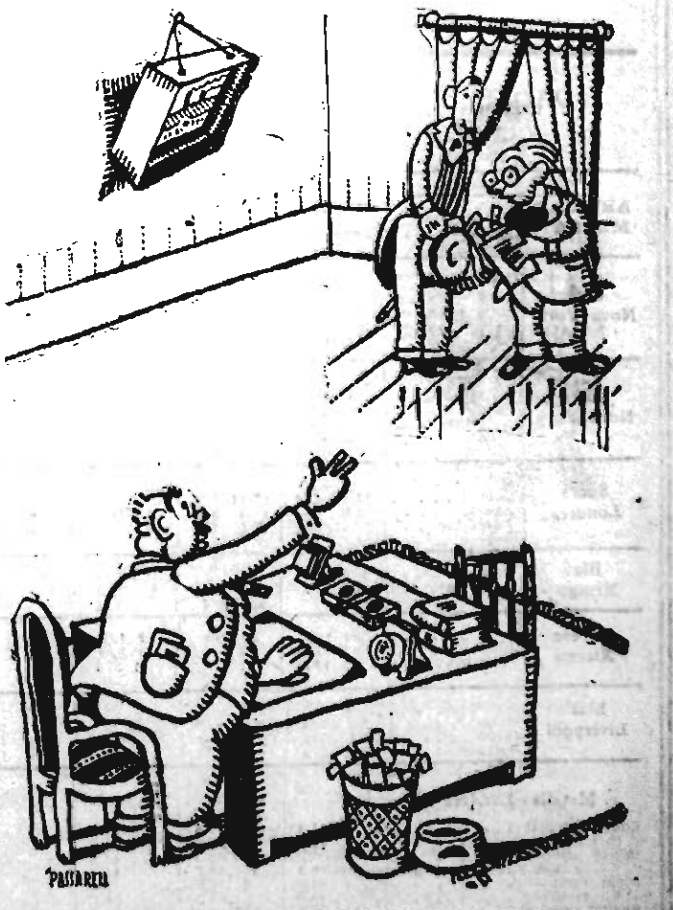

—Faci sortir aquest senyor de casa... Em vol fer un interviu...

BORSA - FINANCES

PROMIG I MITJANA

per METRIOS

Per regla general, hom procura anar amb prudència en l'ús de termes que han estat adoptats pels homes de ciència per expressar la manifestació de certs fets o les relacions d'uns fets amb els altres. Cada ciència ha anat formant la pròpia terminologia, el coneixement de la qual és com una mena d'iniciació necessària per als profans que volen endinsar-se en el coneixement d'una branca qualsevol de la investigació científica. Aquella prudència de què parlàvem en l'ús de termes científics existeix sense cap dubte pel que fa referència a les ciències físiques i naturals i a les matemàtiques, però ja és més difícil de trobar-la quan es tracta de ciències econòmiques i, en general, de les ciències socials, en les quals sembla que tothom que disposi d'una cultura mitjana pot ficar-hi cullerada. De vegades, però, la confusió de termes pot ésser deguda a la migradíssima extensió que les ciències econòmiques han assolit a Catalunya. Tenim publicacions de totes menes, traduccions acurades de les obres mestres de la literatura, però, avui per avui, no cal cercar un manual modern d'Estadística, tot i que el mètode estadístic és de necessària aplicació a tota mena d'investigacions científiques que resumeixin els resultats obtinguts en xifres. En un país que es preocupa tan poc d'aquestes qüestions i on és possible dir una sèrie de disbarats tan grossos com els que s'acostumen a dir, àdhuc quan homes d'un cert prestigi en el nostre món econòmic envesteixen algún tema estadístic, pot semblar innecessari fer aclariments com el que ens disposem a fer avui, però ho farem per allò tan conegut del gra de sorra, etc.

Hem vist moltes vegades confosos com a sinònims els termes promedi i mitjana, i volem aclarir el que signifiquen en el mètode estadístic aquestes dues paraules. Per a mesurar les regularitats estadístiques en les sèries de nombres objecte d'un estudi qualsevol podem servir-nos de la interpolació amb el càlcul de promedis. Aquests promedis, que són un valor central, per trobar el qual hem de servir-nos de tots els nombres que formin la sèrie o la seriació, són innumerables, però entre els més coneguts podem citar el promedi aritmètic, el geomètric, l'harmònic, l'antiharmònic, el quadràtic, el cúbic i el biquadràtic. D'aquests promedis que acabem d'anomenar el més usat, perquè està a l'abast de totes les intel·ligències, és el promedi aritmètic sensill, que consisteix en el resultat de dividir la suma dels termes de la sèrie per llur número. Com que en francès del promedi se'n diu "moyenne", alguns escriptors nostres acostumen a traduir-ho per mitjana, però la mitjana és un valor serial, que es troba prop del promedi, però que se'n diferencia per la manera d'obtenir-lo. La mitjana o terme mitjà és, dintre una seriació o sèrie, el que té tants números al davant d'ell com després d'ell (1). Si suposem una sèrie,

4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 18

el valor mitjà o mitjana és el 10, mentre que el promedi aritmètic fóra 10'33. Si a aquesta sèrie hi afegíssim un altre terme, la mitjana es trobaria entre 10 i 11, i tindria infinits valors, per bé que en aquest cas s'ha convingut en treure el promedi de 10 i 11 i fóra, per tant, 10'50. Ultra la mitjana hi ha altres valors serials, com el normal o norma, l'error probable, el valor divisori, etc. La mitjana (médiane en francès, median en anglès i mediana en castellà i italià) comporta un abreujament considerable en la recerca d'un valor central de la sèrie, i la seva utilització és molt important, per exemple en seriacions que compten amb moltes unitats de càlcul. Si, per exemple, classifiquem els minyons que entren en una quinta per llur alçària des de 1'50 metres a 2 metres, centímetre per centímetre, l'alçària mitjana, si són 63.787 minyons, serà la del minyó que tingui el número 31.894.

Després d'aquesta lleugera explicació creiem que fóra convenient que sols pogués utilitzar-se la paraula mitjana amb aquesta significació pròpia, a no ésser que els filòlegs opinin, amb major autoritat, de diferent manera.

(1) Per això hom ha pogut dir que era un promedi "de posició".

SOLER I TORRA G.MANS

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 11 i 13 : Bonsuccés, 1 i 3

Negociem el cupó del deute amortitzable 5 per 100, venciment 15 de maig vinent

CAMBRA CUIRASSADA - CAIXES DE LLOGUER

per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor

Compartiments des de 22 pessetes anuals

Pot visitar-se tots els dies feiners, de 9 a 1 i de 3'30 a 6

ANUNCIS MERCANTILS

COMPANYIA GENERAL DE TRAMVIES

Com sigui que el dia 1 de maig vinent venç el cupó número 46 de les Obligacions al 4 per 100 d'aquesta Companyia, els senyors tenedors són informats que el pagament de l'expressat cupó quedarà obert des del dit dia, a raó de deu pessetes per cupó, deduint pessetes 1'0125 pels impostos legals, a les següents cases de Banca: S. A. ARNUS - GARI, BANCA ARNUS, S. A., i CREDIT LYONNAIS.

Barcelona, 16 d'abril de 1929. El director, **M. de Foronda.**

SOCIETAT TRAMVIA DE BARCELONA, EIXAMPLA I GRACIA

Com sigui que el dia 1 de maig vinent venç el cupó número 32 de les Obligacions al 4 per 100 d'aquesta Societat, els senyors tenedors són informats que el pagament de l'expressat cupó quedarà obert des del dit dia, a raó de deu pessetes per cupó, deduint pessetes 1'0125 pels impostos legals, a les següents cases de Banca: S. A. ARNUS - GARI, BANÇA ARNUS, S. A., i CREDIT LYONNAIS.

Barcelona, 16 d'abril de 1929. El secretari, **Pau Haas.**

TRAMVIES DE BARCELONA S. A.

Com sigui que el dia 1 de maig vinent venç el cupó número 14 de les Obligacions al 6 per 100 d'aquesta Societat, els senyors tenedors son informats que el pagament de l'expressat cupó quedarà obert des del dit dia, a raó de pessetes 7'50 per cupó, deduint 0'80625 pessetes pels impostos legals, a les següents cases de Banca:

A Barcelona: S. A. Arnús-Garí i Banca Marsans, S. A.

A Madrid: Banc Internacional d'Indústria i Comerç i Banc de Biscaia.

A Bilbao: Banc de Biscaia.

A València: Banc de Biscaia.

Barcelona, 16 d'abril de 1929. El conseller - director general, **M. de Foronda.**

INGRESSOS de la Companyia dels Ferrocarrils de Madrid a Saragossa i a Alacant

LINIES	Quilòmetres en explotació	INGRESSOS dels dies 21 al 31 de març de: 1929 Pessetes	Cts.	1928 Pessetes	Cts.	DIFERENCIA Pessetes	Cts.	INGRESSOS des de l'1 de gener al 31 de març de: 1929 Pessetes	Cts.	1928 Pessetes	Cts.	DIFERENCIA Pessetes	Cts.
Xarxa antiga	[illegible]	7.563.563	36	7.7[illegible].210	13	—224.661	77	53.048.892	24	56.328.144	18	—3.284.311	94
Xarxa catal.	718	3.011.709	13	3.1[illegible].710	84	—156.945	71	20.516.789	67	21.896.015	26	—1.379.225	59
Total la xarx.	3.670	10.575.272	49	10.956.920	97			73.569.681	91	78.224.159	44	—4.663.537	53

Barcelona, 16 d'abril de 1929. — *El secretari del Comitè*, PAU CAVESTANY.

PRODUCTES ALIMENTOSOS "LA GARZA, S. A."

Per acord del Consell d'Administració d'aquesta Societat els senyors accionistes són convocats a la Junta general ordinària que se celebrarà el dia 4 de maig en el domicili social, Còrsega, 213, a les sis de la tarda.

Barcelona, 18 abril 1929.

El conseller-regent — ALEXANDRE PEREZ MARTIN.

La seda artificial

CALCULS

Una autoritat de la indústria de la seda artificial assegura que en l'any 1928 s'han produït 50 milions de quilògrams de seda, contra 10 milions que se'n fabricaven abans de la guerra.

350.000 obrers hi són ocupats i el capital que empra aquesta indústria passa dels 100 milions de lliures esterlines.

Aquesta nota dóna una idea del desenrotllament que ha sofert aquesta indústria que fa 50 anys ni tan sols es concebia.

Homenatge

Organitzat pel Col·legi Pericial Mercantil i l'Acadèmia Científico-Mercantil de Barcelona, el Col·legi de Titulars Mercantils de València i el Col·legi Pericial Mercantil de Balears, el dia 19 del corrent a les set de la tarda, al saló d'actes de l'Escola de Comerç, tindrà lloc l'acte del lliurament del pergamí dedicat a l'il·lustre senyor Josep Busquets Gorina, director de l'Escola d'Alts Estudis d'aquesta ciutat, amb motiu del XXV aniversari de la seva labor docent com a catedràtic.

NOTES D'AMERICA

ARGENTINA

La Unió Comercial Argentina i l'Exposició de Barcelona (I. D. E. A.)

La Unió Comercial Argentina, degudament compenetrada de la importància i transcendència internacional de les Exposicions de Barcelona i Sevilla, ha resolt concórrer als dits certàmens, i ha acordat el següent:

Primer. — Editar una sèrie, escollida i seleccionada, de pel·lícules sota la gràfica demostració de: "1929. Desenrotllament del comerç, indústria, agricultura i ramaderia de la República Argentina." De cada negatiu se'n treuran deu còpies, les quals es destinaran: una per a S. M. el Rei; una altra per al Govern espanyol: dues per a exhibir-les a Sevilla, mentres duri l'Exposició Ibero-Americana; dues per a fer el mateix, en el transcurs de la Internacional de Barcelona; tres per a coordinar la seva rotació i exhibició per les principals capitals i ciutats de la península, i una altra per a fer-la circular i exhibir en la capital i interior de la República Argentina.

Segon. — Organitzar excursions col·lectives de comerciants, per grups escalonats, d'un centenar, més o menys, per a poder assistir a la inauguració d'ambdós certàmens i als diversos actes que tinguin lloc durant les Exposicions; a aquest fi es formarà una expedició mensual. La Unió Comercial Argentina establirà delegacions a Barcelona i Sevilla per a rebre els comerciants argentins que vinguin a Espanya amb aquest motiu.

CUBA

El Primer Congrés Internacional d'Universitats (I. D. E. A.)

La Comissió organitzadora del Primer Congrés Internacional d'Universitats, que presideix el doctor Octavi Averhoff, ha donat a la publicitat el Reglament de la dita reunió, segons el qual se celebrarà aquell coincidint amb el bicentenari de la Universitat de l'Havana, i es reunirà en febrer de l'any vinent, a partir del dia 15.

Seran idiomas oficials del Congrés l'espanyol, anglès, alemany, francès, italià i portuguès. En les sessions es tractaran, entre altres, els següents temes:

1. ¿De quina manera les Universitats deuen preparar els alumnes per a la vida cívica?
2. Contribució de les Universitats en la formació del caràcter de la joventut que passa per llurs aules.
3. Organització i extensió que deu donar-se als ensenyaments universitaris, perquè els alumnes puguin cooperar amb el màxímum de llurs energies i iniciatives als treballs d'investigació científica.
4. Forma, grau i desenrotllament que s'ha de donar a la cultura física en les Universitats, sense detriment de la cultura intel·lectual.
5. ¿Fins a quin punt les Universitats deuen ésser també centre de cultura artística?
6. Organització que deu donar-se a les investigacions científiques en el camp de les disciplines que no siguin experimentals.
7. ¿Quines serien les millors or-

R. CAPELL METGE ESPECIALISTA HOSPITAL DE PARIS MALALTIES DEL RECTE I ANO

ECZEMES, FISSURES, PERDUES DE SANG, ETC. HEMORROIDES (morenes)

Tractaments especials, no operatoris, no dolorosos - Salmerón, 42, de 4 a 5

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

Borsí matí: Nord, 128'20, 128'15, 128'20; Andalús, 83'60; Orenses, 43'25; Transversal, 47'75; Colonial, 128'75; Chades V., 735, 735'10; Gas E., 173'50; Banc Catalunya, 119; Tramvies O., 95'50; Mines Rif. 139'25; Explosius, 278'50; Filipines, 400.

Borsa tarda: Nord, 128'20, 128'15, 128'25; Andalús, 83'70, 83'40; Orenses. 43'30, 42'90; Transversal, 47'75; Colonial, 28'85; Chades V., 738, 737; Gas E., 171'75; Sucres O., 66'50; Mines Rif, 139'50; Plates, 48'25; Explosius, 279, 280; Filipines, 400, 405, 404; Aigües V., 231.

Borsí nit: Nord, 128'20; Chades, 738; Explosius, 281'50, 282'50; Andalús, 83'30, 83'15; Filipines, 405, 406; Autòmnibus, 183; Tramvies O., 95'50, 95'75; Aigües, 231'50, 231'25; Sucres O., 66'50.

COMPTAT: Valors encara no compresos en el Butlletí Oficial

Ajuntament de Girona	99'25
1er Guadalquivir	100'00
Química Saragossa	02'00
Blas Ciment Griffi	101'00

MANCOMUNITAT, DIPUTACIO I AJUNTAMENTS

Mancomunitat 1914	88'00*
" 1920	[illegible]
Obligns. Prov. 6%	100'50
C. C. Comunal	84'00
Diputacions velles	84'50
Ajunt. Badalona	99'25
Ajunt. Barc. amirc.	
" 1906 B.	79'50
" 1906 C.	79'50*
" 1907 D.	78'25
" 1910 D.	[illegible]
" 1912 B.	79'00*
" 1912 E.	74'50
" 1912 F.	73'00
" 1913 B.	78'75*
" 1915 B.	78'25*
" 1917 B.	78'00
" 1918 B.	78'00
" 1919 B.	78'00
" 1920 B.	78'25
" 1921 6%	90'50
" 1922 6% Exp.	98'75
Eixample 1899	100'00*
" 1913	90'25*
" 1907	91'50*
Bons Reforma	80'75
Ajunt. València 5%	100'00*
" Sevilla Exp	97'50
" Màlaga	109'50

DIVERSOS

Port Barcna. 1905	97'00*
" " 1903	97'00*
Melilla	101'00
Sevilla	[illegible]
Gijón-Musel	100'00
Marroc 5%	99'25
Banc Hipotecari 5%	99'35
" " 6%	110'65
Caixa d'Emissions	93'95
Banc C. Local 6%	100'75
Cèdules Argentines	9'86

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4% A.	74'80
" " B.	74'80
" " C.	74'80
" " D.	74'90
" " E.	74'95*
" " F.	74'85
" " G. H.	74'00
Exterior 4% A.	88'50
" " B.	87'50
" " C.	87'50
" " D.	86'75
" " E.	85'90
" " F.	91'00
" " G. H.	93'70
Amor. 1920 5% A.	93'35
" " B.	93'35
" " C.	93'35
" " D.	93'35
" " E.	102'00*
" " F.	101'70
Amor. 1926 5% A.	101'85
" " B.	101'70
" " C.	102'15*
" " D.	102'00*
" " E.	104'00*
Amor. 1927 5% A.	
" lliure d'impostos B.	101'70
" " C.	101'65
" " D.	101'65
" " E.	101'75*
" " F.	
Deute Ferroviari	101'50*
Amor. 1927 5% A.	90'60
" amb impostos B.	90'65
" " C.	90'65
" " D.	90'80
" " E.	
" " F.	90'45*

OBLIGS. FERROCARRILS

Nord 1.ª hip. 3%	75'65
" 2.ª " "	73'75
" 3.ª " "	73'25
Nord 4.ª Sèrie	74'35*
Nord 5.ª hip. 3%	74'85
Pamplona	76'75
Priorat	77'85
Lleida a Reus	77'75*
Astúries 1.ª	73'50
" 2.ª	73'00*
" 3.ª	73'25*
Segovia 3%	69'25*
Almansa 4%	85'00
" Adherits	75'00
Sant Joan 3%	76'50
Alsàsua 4 1/2%	91'50
Osca 4%	86'00*
Nord 6%	106'15
Nord 5 1/2 % Val.	101'75
Alacant 1.ª 3%	71'50
" 2.ª 3%	83'00
" 3.ª 3%	83'85
M. S. A. A 5%	98'50*
" B 4 1/2%	87'65*
" C 4%	81'85
" D 4%	81'00
" E 4 1/2%	90'00
" F 5%	98'25
" G 6%	104'35
" H	101'50
" I	104'25
Francès 2 1/4 %	63'00*
" 2 1/4 %	54'25*
Directes 2 1/4 %	56'25*
Badajoz 5%	100'25
Orense primitiva	47'75*
" prioritat 3%	67'50*
Andal. 1.ª fix 3%	69'35
" 1.ª variable	59'50
" 2.ª fix 3%	64'25
" 2.ª variable	48'00*
" 1907	71'00*
" B 4 1/2 %	88'50*
Andalusos 6%	100'50*
Groc fix	43'00
" variable	31'50
Gris fix	43'25*
" variable	[illegible]
Secundaris 4%	71'00*
Manresa-Berga 5%	99'00*
Sarrià a Barna. 6%	99'75
Fer. Catalunya 5%	83'25
" " 6%	96'50
F.C. Catalans vells	[illegible]
" " nous	[illegible]
Tànger a Fez 6%	102'50*
Cremallera 6%	
Gran Metro 6%	97'00
Transversal 6%	86'50

OBLIGS. INDUSTRIALS

C. de Tramvies 4%	83'50
" " 5%	92'75
Tram. B. E. G. 4%	82'50
" " 5%	
" S Andreu 4%	83'00*
C. B. El. 1912 5%	94'50*
" " 1920 6%	102'50
Unió Elèctrica 6%	102'75
Aigües Barna. 5%	96'25*
" D 6%	103'00*
" València 6%	101'00
Catalana Gas Elec. E 4 1/2 %	89'75
" F 4 1/2 %	90'00
" G 6%	102'75
" Bons 6%	102'15
Energia 5%	97'00*
" 6%	101'00
" Bons 6%	101'50
S. P. F. Mot. 6%	94'75*
S. P. F. Bons 7%	101'00*
H. A. Elec. 6%	104'50
H. A. El. Bons 6%	[illegible]
Transatlàntica 4%	87'25
" 6% 1920 v.	98'75
" 6% 1922 n.	103'00
" 5 1/2 % esp	99'50
" 5 1/2 % cns	98'75*
Cooperativa Fl. El.	95'50
F. Cons. Naval 6%	103'00*
" " Bons 6%	101'00*
U. Naval Llevant	98'00*
Asland 5%	89'00*
Asland 7%	103'00
" 6%	101'25
Hullera Esp.ª 6%	101'50*
F. d'Obres 4 1/2 %	96'25
" " 5%	91'00
" " 6%	101'50*
" " 1925	102'00
Cons. i Paving 6%	95'75
Produc. Pirelli 6%	
Colònia Güell 6%	101'50*
Potassa Súria 7%	104'25
Regants Ebre 5%	94'00*
" Llevant 6%	102'25
" Bons 6%	103'50*
" S. G. 6%	97'25
Teneria Mod. 7%	97'25
Alts F. d'And. 6%	
Sucrera Esp.ª 6%	101'75
U. Salinera Espan.ª	102'00

ACCIONS

Banc d'Espanya	586'00*
Banc Catalunya	120'00
Canal Ebre	[illegible]
Catalana D	150'00
" E	158'00
" F. pz. 6%	104'00
C. Transatlàntica O	[illegible]
" P	55'00*
Espanya Industrial	298'00
Hispano Suïssa	165'00
Hulleres	122'00
Indust. Agrícoles	406'00
M. T. Marítima	111'00
Transmediterrània	212'00
Telefònica 7% P	102'85
Fun. Montjuïc O	176'00
" Fdr	134'00*
T. Barna. S. A. Ord	95'00
T. Barna S.A P 7%	106'25
T. Barna S.A P 6%	100'50

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

BORSA, MADRID

	Com.
Interiors	75'05
Amortitzable 4%	
Amortitzable 5%	93'25
Río Plata	
Banc d'Espanya	590'00
Tabacs	
Sucres P.	160'00
Sucres O.	66'25
Cèdules	94'50
Nord	641'00
Alacant	591'50

CANVI DE L'OR

Alfons	121'00
Isabel	122'00
Unces 1 1/2 unces	121'00
Petites	121'00
Francs	
Lliures	30'50
Dòlars	6'25
Quilo de plata	100'00
Quilo de platí	12'500

DIVISES

Borsa de Barcelona

Francs	26'55
Suïssos	130'30
Belgues or	94'10
Lires	35'70
Lliures	32'85
Dòlars	6'76 1/2
Peso argentí	2'84
Marcs	1'60 3/4

BORSA DE PARIS

	Tancs	Obert.
Londres	124'285	124'29
Nova York	25'607	25'605
Bèlgica	355'50	355'62
Espanya	378'50	379'25
Itàlia	134'05	134'05
Suïssa	492'75	492'75
Dinamarca	683'75	
Holanda	1028	1028'25
Noruega		
Suècia	684'50	
Praga	75'80	
Romania	1578	
Portugal		
Argentina		
Brasil		
Alemanya		607'25

BORSA DE LONDRES

Nova York	48540
Holanda	120862
França	12429
Bèlgica	349512
Itàlia	9270
Alemanya	204712
Suïssa	252175
Espanya	3280
Dinamarca	1821
Suècia	181665
Noruega	182012
Lisboa	10912
Praga	164
Austria	345400
Argentina	4796
Rio Janeiro	588
Montevideo	4925
Xile	3954
Buenos Aires	4731
Portugal	
Valparaiso	

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE MERCAT	MESOS	TANQUES Precedent	TANQUES D'avui	Alça	Baixa
Cafè Nova York	Maig	15'95	22.91	13	
	Juliol	15'27	22.11	13	
	Setembre	14'68	01.91	15	—
	Gener	14'17	80.91	16	
Sucre Nova York	Maig	1'90	1'89		1
	Juliol	2'01	2'01		
	Setembre	2'06	2'06		
	Gener	2'15	2'15		
Sucre Londres	Maig	11.1 1/2	10.11 1/4		2 1/4
	Agost	11.9	11.6 3/4		2 1/4
	Desembre	12.0 3/4	11.1 1/4		1 1/2
	Març	12.1 1/2	12.0 3/4		3/4
Blat Xicago	Maig	118 3/8	119	5/8	
	Juliol	122 1/4	122 7/8	5/8	
	Setembre	125	125 3/4	3/4	
Moresc Xicago	Maig	91 1/4	93 3/8	2 1/8	
	Juliol	94 1/2	96 1/8	1 5/8	
	Setembre	95 1/4	97	1 3/4	
Blat Liverpool	Maig	9.9 3/4	9.8 1/2		1 1/4
	Juliol	9.1 3/4	9.0 1/2		1 1/4
	Octubre	9.4 3/4	9.3 5/8		1 1/8

Metalls - Londres

	Precedent	D'avui	Alça
Coure comptat	75.01.3	77.17.6	41.3
" 3 mesos	72'07.6	73.12.6	65.0
Estany comptat	205.05.0	207.06.3	41.3
" 3 mesos	205.18.9	207.18.0	40.0
Plom comptat	24.05.0	24.12.6	7.6
" termini	23.15.0	24.02.6	26.6
Spelter comptat	26.02.6	26.13.9	11.3
" termini	26.06.3	26.11.3	5.0

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra	" 53
Castella	" 52
Manxa	" 52
Extremadura	" 52
Urgell i comarca	" 53

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Plata vell	42 a 42 1/2
Moresc Plata nou	43 " 44
Moresc Calxal	
Ordi Extrem.ª i Manxa	
Ordi Urgell i comarca	45 " 45 1/2
Ordi estranger	44 1/2 " 45
Civada Extremadura	43 " 43 1/2
Civada Manxa	43 " 43 1/2
Civada estrangera	
Escaiola	79 " 80

ARROS

Bomba Calasparra	135 a 140
Bomba	105 " 115
Selecte	62 " 63
Matisat	60 " 62
Benlloch O.	59 " 60
Trencat	43 " 44
Farina d'arròs	44 " 50

LLEGUMS

Llenties s. procedència	100 a 130
Faves estrangeres	43 1/2 " 44
Faves Extrem.ª o And.ª	45 " 46
Favons Extrem. o And.	46 " 47
Favons estrangers	45 " 46
Veces Segarra	
Veces Andalusia	41 1/2 " 42
Erps	42 " 42 1/2
Titus	42 " 42 1/2
Guixes	42 " 44

MONGETES

Castella	145 a 150
Mallorca	124 " 125
Prat	124 " 125
Urgell i comarca	124 " 126
València	124 " 126
Estranger 2.ª classe	

CIGRONS

Saüc	190 a 200
Blancs ar. alf. 44/48	140 " 142
Blancs ar. alf. 48/50	125 a 127
Blancs ar. alf. 59/54	120 " 122
Blancs ar. alf. 58/60	110 " 112
Blancs ar. alf. 60/65	102 " 105
[illegible]	105 " 110

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

FARINES

Força	75 a 77
Extra local	71 " 73
Corrent local	
Extra blanca Castella	71 " 72
Intervinguda	" 67
Blanca corrent Castella	66 1/2 " 67
Baixa	50 " 52

(Preus en pessetes, sac de 100 quilos, damunt carro Barcelona)

DESPULLES

Número 3	28 a 30
Número 4	26 " 27
Segones	22 1/2 " 23 1/2
Terceres	21 " 21 1/2
Quartes	20 " 20 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Menut (prima)	17 1/2 a 18
Segonet	17 1/2 " 18
Segó	15 " 15 1/2

(Preus en rals la quartera de 70 litres, sense sac, damunt carro Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre	
Negra Vinaròs	44 a 44 1/2
Negra Castelló	44 " 44 1/2
Negra Matafera	42 " 42 1/2
Roja	40 1/2 " 41
Eivissa nova	35 1/2 " 36
Mallorca nova	34 1/2 " 35

(Preus en rals els 42 quilos, sense sac, damunt carro Barcelona)

Polpa remolatxa estr.ª	30 a 31
Polpa remolatxa país	37 " 38
Turtó de coco	37 " 38
Farina de llinosa	

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Alfals	7 1/2 a 8
Palla llargueta	3 " 3 1/2
Palla curta	4 " 4 1/2
Fulla d'olivera	6 " 7
Trepadella	

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt carro Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordis Extrm.ª o Manxa	39 a 39 1/2
Erps nous	36 1/2 " 37
Titus i guixes	39 " 40
Veces Màlaga	36 1/2 " 37
Faves país	38 " 38 1/2
Favons país	39 " 40
Ordi Urgell i comarca	
Civada Manxa	36 3/4 " 37
Civada Extremadura	36 3/4 " 37

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

ESTACIÓ M. S. A. (Vagons)

13 de blat; 6 de farina.

ESTACIÓ NORD (Vagons)

6 de blat; 9 de farina; 1 d'ordi.

PEL MOLL

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Disp.	G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1077	1039	1049	1051	1051	1041	1039
Obertura		1035	Nom	1048	1048	1037	1035
Segon telegrama	1069	1035	1038	1045	1046	1037	1035
Tanca		1036	1039	1047	1047	1038	1036
Alça							
Baixa	8	3	3	4	4	3	3

NOVA YORK	Disp.	G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	2055	1979	1988	2041	1981	1975	1983
Obertura		1973	1982	2035	1975	Nom	1976
Segon telegrama		1976	1983	2035	1976	1971	1977
Tanca	2045	1969	1978	2031	1969	1964	1973
Alça							
Baixa							

NOVA ORLEANS	Disp.	G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanca anterior	1940	1968		1966	1974	1957	1968
Obertura		1960		1961	1968	1950	
Segon telegrama							
Tanca	1940	1954		1957	1963	1946	1936
Alça							
Baixa							

EGIPTE (Liverpool)	Maig Sakellar	Novembre Sakellar	Maig Upper	Upper
Tanca anterior				
Obertura				
Segon telegrama	1765	1816	1232	
Tanca	1751	1806	1223	
Alça				
Baixa				

Alexandria. Tanques del dia	A	J.	A.	O.
Ashmount	2281	2304	2319	2336
	M.	J.	N.	G.
Sakellar	3476	3613	3686	3682

DISPONIBLE EN PLAÇA

Good	Middling	(Standard Universal)
174	174	175

Arrib. als EE. UU. en un dia	7.000	B/s. contra	11.000	B/s. l'any ant
Arrib. als EE. UU. des d'1 d'agost	8.907.000	" "	7.629.000	" " "
Vendes a Liverpool	6.000	" "	7.000	" " "
Transferència	4'85 1/2			

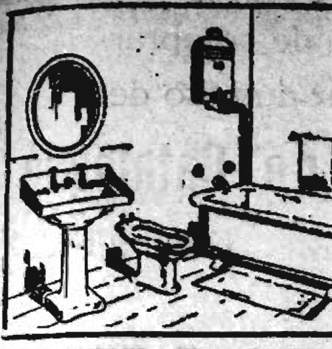

Banyeres - Lavabos
Escalfadors
Waters - Bidets
Cambres de bany

PREUS REDUITS.

Jaume Sauret
7, PELAYO, 7

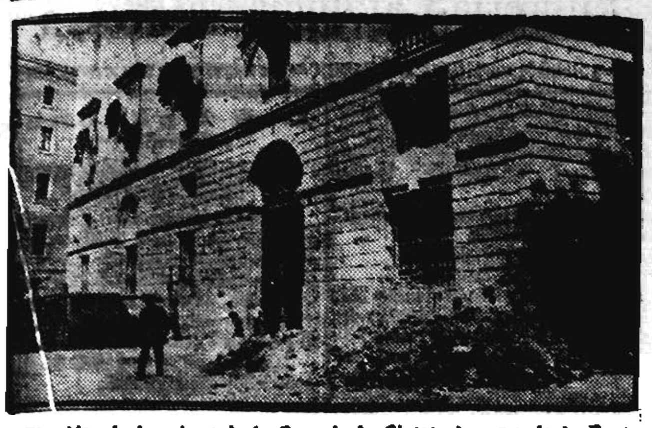

El tràfec de les obres de la Casa de la Ciutat al carrer de la Font de Sant Miquel

Bloc del transeünt

Hi ho cinemes on encara està en voga la sessió contínua, entre ells algun local reformat de poc que se les dóna de distingit (almenys la puja de preus ho fa creure).

Al meu entendre és un costum d'avantatges molt migrats, que només que per higiene hauria de suprimir-se. En llocs mal ventilats es fa gairebé impossible de respirar, ja que s'acumula l'aire viciat de nou hores, i això descomptant quan ningú es preocupa de fer complir la prohibició de fumar.

A més ho trobo poc seriós, ja que en part sembla un compliment envers aquell públic devorador de pel·lícules, i que en ocasió de comprar un llibre els sentiu exclamar: "No, don'm aquell; pel mateix preu és molt més gruixut."

*****

Comença a ésser un xic enutjós el tòpic emprat per un grup d'escriptors nostres, els quals per "retratar" certa mena de "tipus" amb massa freqüència barregen els mots de crítica i fins despectius amb els de "dependent de comerç", saltataulells, etc. ¿És que per ventura les persones que formen en aquest estament els mereixen menys respecte i consideració que els de qualsevol altre?

Perquè és el cert que mai llegeixo el nom que distingeix els altres treballadors en llurs diverses especialitats, en el sentit en què som anomenats nosaltres, i sí sempre són dits amb respecte i fins moltes vegades amb certa amabilitat "empalagosa" que demostra, per part dels escriptors, un interès viu i servil moltes vegades, per fer-se simpàtics als ulls dels components d'aqueixos estaments.

Es convenient que els nostres literats, periodistes i tota l'altra gent que esmerça llurs activitats escrivint per als altres, recordin que, deixant de banda uns quants xicots que no saben parlar i viure d'altres coses que no siguin "futbols", "xarlestons" i "pantalons Oxford", i que a part d'això es guanyen la vida venent a les botigues, la "majoria" de "saltataulells" són gent que llegeixen i fins m'atreviré a dir que pensen i senten moltes coses que altra mena de gent que creuen tenir més "cultura" estan molt lluny de copsar.

Han de tenir així mateix en compte les redaccions dels "nostres diaris i revistes", el mateix que les nostres empreses editorials, que un crescut nombre dels exemplars que editen són llegits per aqueixes persones tantes vegades satiritzades i que al cap i a la fi tenen tanta dignitat i amor propi com el que puguin tenir el primer literat, el primer periodista o el "primer poeta" de la nostra raça.

NOTICIARI

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUSCRIPCIÓ

	Ptes
Barcelona, mes.	2'50
Península ibèrica, trimestre.	7'50
Amèrica llatina "	9'50
Altres països "	25'—

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set del dia 17 d'abril de 1929:

Les altes pressions de l'occident europeu constitueixen avui un anticicló ben definit a Alemanya, el centre de màxima del qual és de 774 mil·límetres i es troba entre Berlín i Copenhaguen.

El bon temps és general a Alemanya, Països Baixos, Península Ibèrica i nord d'Africa.

En canvi, a Itàlia, el temps és variable. Bufen vents forts; i al canal de la Mànega i nord de França hi ha abundants i espesses boires.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

A la província de Girona, i sota els efectes de la depressió d'Itàlia, el temps és molt variable i insegur. S'han registrat algunes pluges durant les últimes 24 hores, acompanyades de vents forts del sector nord.

Per la resta de la regió, el temps és bo. Domina cel clar i vents fluixos o moderats de direcció variable.

Les temperatures extremes han estat les següents: màxima, 24 graus, a Graus, i 23 a Serós i Barbastre; mínima, 1 grau sobre zero a Cabdella i a Sant Julià de Vilatorta, i 2 a Adrall i a Pobla de Segur.

Tot just s'ha acabat l'hivern. Encara podeu donar als vostres fills **Oli de fetge de bacallà.**

Botta i Baltà
Rambla de Catalunya, 1

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE BARCELONA

Dia 17 d'abril de 1929.—Hores d'observació: 7, 13, 18; Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 1021.9, 1023.3, 1023.4 mil·libars; 766.5, 767.5, 767.6 mil·límetres; Termòmetre a l'ombra: sec, 14.0, 17.0, 15.8; humit, 11.1, 13.0, 12.6; Vent: direcció, E, WSW, SSW; velocitat, 2, 4, 2; Estat del cel: serè, serè; serè; Clase de núvola, O, Cu, O; Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 17.4; mínima, 10.2; idem arran de terra, 7.4; Oscil·lació termomètrica, 7.2; Temperatura mitjana, 13.8; Precipitació aquosa, des de les set del dia anterior a les set d'avui: mil·límetres de gruix, o sigui litres per m.2, 0; Recorregut del vent en igual període, 145 km.

Pastilles Laxants Prats

L'entitat Unió Ultramarina, integrada per la dependència del ram de drogueries, confiteries, xarcuteries i similars, ha traslladat el seu estatge social al carrer de l'Hospital, números 110 i 112, principal, on novament tornarà a celebrar les tardes dels diumenges i dies festius els seus tan populars balls tradicionals dels "dependents adroguers".

Per tal de celebrar la data oficial d'inauguració, que tindrà lloc dissabte vinent, dia 20, a dos quarts d'onze de la vetlla, s'ha organitzat un extraordinari ball de gala amenitzat per una orquestrina, amb exhibicions de balls moderns i de fantasia, per distingides parelles professionals.

Les senyoretes seran obsequiades amb un número per al sorteig d'un valuós objecte, i els socis i llurs amistats, en atenció al caràcter extraordinari de la festa, podran entrar gratuïtament.

A MONTSERRAT
HOTEL RESTAURANT COLONIA PUIG
Especialitat en banquets de noces

L'Antic Gremi de Mestres Sabaters i Confraria de Sant Marc Evangelista, constituït en aquesta ciutat l'any 1202, ha adquirit una rica bandera, amb motiu de la propera Exposició, per tal d'acompanyar els seus comissionats en els actes oficials i en diverses festes.

Seguint el seu tradicional costum, aquest gremi celebrarà el dia 28 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, la festa a honor del Sant Patró, a la seva capella, instal·lada en aquesta Santa Catedral Basílica, en el qual acte el bisbe beneirà l'esmentada bandera, que serà apadrinada per Na Dolors Delgado, vídua de Trujols, i pel senyor Josep Says Arnau.

JOIES VERITABLE OCASIO
Per a comprar a bon preu aneu a la Joieria Magriñà. Tallers, 41

La societat Artístico-Culinària, avui, a dos quarts d'onze de la vetlla, celebrarà reunió general.

NAFTALINA contra les arnes

ROBATORIS

A la Cooperativa La Fraternal, installada al carrer de les Corts Catalanes, es va cometre un robatori consistent en diversos gèneres, dels quals de moment no va poder-se apreciar el valor.

— En una serralleria que Joaquim Moncunill té al carrer del Clot entraren lladres i se n'emportaren 800 pessetes en metàl·lic i altres gèneres.

— Al mercat de Sant Antoni fou detingut el noi de deu anys Guillem Cànoves en el precís moment que furtava de la butxaca d'una senyora un mocador que contenia 30 cèntims.

Després d'ésser detingut es fingí sord i mut fins que l'obligaren a declarar que els seus pares l'incitaven a cometre aquestes males accions.

HOME MORT

A l'interior del quart pis, primera porta, de la casa número 8 del carrer del Cid, fou trobat mort l'estadant Josep Lacuesta Castilla, de 56 anys, fill de Madrid.

La troballa la féu l'alcalde de barri, la presència del qual fou sol·licitada pels veïns, en vista que l'al·ludit ja feia uns quants dies que no se'l veia eixir del pis.

Exposició de Sevilla
CATALANS
Gran Garatge Hotel
visiteu-lo i sereu clients. Plaça del Sacrificio, 8 (Travessia Lluís Montoto).

SUICIDI

A l'interior d'una de les barraques situades a la Riera de Magòria va suïcidar-se anit passada Dídac Micol Requiel, de 23 anys. Hom ignora els motius que l'impulsaren a adoptar aquesta actitud tan extrema.

INCENDI DE POCA IMPORTANCIA

Al pati de la casa número 103 del carrer de Sant Gervasi, on hi ha un taller de fusteria, es va iniciar ahir a la tarda un petit incendi.

Els bombers, que acudiren de seguida, extingiren les flames fàcilment.

ALLIBERAT SOTA FIANÇA

Ha estat alliberat, mitjançant fiança, Josep Muñoz Santos, qui fou detingut per denúncia d'un perjudicat al qual el Muñoz fa tres anys va timar 3.400 pessetes pel procediment de les misses.

S'ha denunciat al jutjat els furts de què han estat víctimes uns turistes estrangers, que en nombre de vuitanta visiten la nostra ciutat. S'han trobat a faltar alguns equipatges.

Demà, divendres, a les nou del vespre, tindrà lloc a l'Hotel Colom un banquet-homenatge al doctor Lluís G. Guilera, amb motiu d'haver obtingut per oposició la Càtedra d'Histologia, de Granada. Els tiquets poden obtenir-los a l'Hotel Colom i al conserge de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Llúria, número 7, principal.

La vida social

EL RETIR OBLIGATORI

El Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears, en vista del resultat de les reunions celebrades els dies 5 i 7 de l'actual, a Barcelona i Badalona, respectivament, ha pres els següents acords:

1. Als efectes del Retir Obrer Obligatori dels preufetaires i a domicili dels rams de Teixits i de Gèneres de Punt, de Barcelona, i de Perfumeria, licors, aixarops i similars, confecció de manteletes i similars, i sastreria, de Badalona, determinar el "sou-tipus" per considerar-lo de més fàcil determinació i millor aplicació en la pràctica que la dita "obra-tipus".

2. Fixar l'esmentat "sou-tipus" (o sigui el que un obrer o obrera de producció mitjana resulti guanyar en una jornada legal) per als precitats sectors de treball de Barcelona i Badalona en la forma següent:

BARCELONA

Ram de teixits:
Serrell de tovalloles, vànoves, etc., pessetes 3.
Ram de gèneres de punt:
Treball a màquina (remallaires), pessetes 8.
Repassadores i acabadores, muntadores i traueres, 5 pessetes.

BADALONA

Rams de perfumeria, confiteria, licors, aixarops i similars:
Confecció de garrafetes, empallar, empaquetar i etiquetar, 4 pessetes.
Ram de confecció de manteletes i similars, 5'50 pessetes.
Ram de sastreria:
Oficials sastres, 10 pessetes.
Armilleres i pantaloneres: 5 pessetes.

En conseqüència, els patrons dels esmentats rams han de contribuir per cada obrer o obrera preufetaire i a domicili, amb tantes quotes mitges de deu cèntims de pesseta com vegades estigui contingut el "sou-tipus" fixat en el seu respectiu ram, en la remuneració que a cada obrer o obrera li paguin.

VOISIN
us ofereix el cotxe de la màxima seguretat
ARAGO, 208

EL LLIBRE DEL DIA
Viatge a Rússia passant per Escandinàvia
per
F. Blasi i Vallespinosa
Pròleg d'A. Rovira i Virgili
Demaneu-lo a totes les llibreries i quioscos
Administració: Llibreria Casulleres — Claris, 15
Preu, 5 ptes.

SOLER I TORRA G

SOLER I TORRA GMANS.
BANQUERS

BITLLETS

Francesos, 26'55 per 100.
Anglesos, 32'85 ptes.
Italians, 35'70 per 100.
Belgues, 94'10 per 100.
Suissos, 130'30 per 100.
Portuguesos, 0'29 pessetes.
Alemanya (Reichsmark,) 1'60 pessetes.
Austria (Schilling), 0'90 id.
Txecoslovàquia, 10'20 per 100.
Holandesos, 2'68 ptes.
Russos, 11 ptes.
Grècia, 8'50 per 100.
Suècia, 1'73 ptes.
Noruega, 1'73 idem.
Dinamarca, 1'73 idem.
Finlàndia, 16 per 100.
Romania, 3'70 per 100.
Bulgària, 4'50 id.
Turquia, 3'10 pessetes.
Estats Units, 6'70 idem.
Canadà, 6'60 pessetes.
Argentina, 2'83 pessetes.
Uruguais, 6'70 id.
Xilens, 0'76 id.
Brasilenys, 0'75 id.
Bolivians, 2 id.
Colombians, 6 id.
Peruans, 23'70 id.
Paraguais, 0'10 id.
Venezuela, 1'10 id.
Japonesos, 2'90 id.
Algerins, 26'30 per 100.
Egipte, 32'95 ptes.
Filipines, 3'00 idem.

OR

Alfons, 129 per 100.
Unces, 129 per 100.
4 i 2 duros, 129 per 100.
Un duro, 7'50 ptes.
Isabel, 130 per 100.
Francs, 128 per 100.
Lliures, 32'50 ptes.
Dòlars, 6'65 idem.
Cubà, 6'60 idem.
Mexicà nou, 130 per 100.
Venezuela, 128 per 100.
Marcs, 151 per 100.

Català:
LA PUBLICITAT
és el teu diari

ganitzacions estudiantils que haurien d'existir a les Universitats?

8. ¿Quin és el millor sistema per a l'ingrés en el professorat universitari, amb el caràcter de catedràtic titular?

9. ¿Com deu organitzar-se el cos d'instructors, en interès de l'ensenyament, la investigació científica i la formació i selecció del professorat acadèmic?

10. Pràctica professional o productiva que, a més de la que es realitza a la Universitat, deu exigir-se a les escoles universitàries d'índole professional.

11. Examen de la intel·ligència i del caràcter dels aspirants a ingrés en les universitats. Mètodes més recomanables per a dur a terme aquest estudi.

12. ¿Quins aspectes o serveis d'extensió universitària són més eficaços per a la difusió de la ciència entre el poble? Organització que han de tenir aquests serveis.

13. Concessió de beques per a estudis a l'estranger.

14. ¿Per quins mitjans es podria assegurar l'elecció de becats amb capacitat i bones condicions de caràcter.

Les Universitats invitades a aquest Congrés podran suggerir al Comitè qualsevol assumpte que creguin d'interès i conveniència.

COLOMBIA

El desenrotllament del Banc de la República de Colòmbia

(I. D. E. A.)

Segons la Superintendència Bancària de Bogotà, a darrers del mes de juny de l'any passat, el Banc de la República comptava amb 23.410,000 pesos or, a Colòmbia, contra 20.510,000 el dia 31 de desembre de l'any 1927, 18.392,000 a darrers de l'any 1926, 14.099,000 l'any 1925, 6.960,000 l'any 1924 i 1.588,000 l'any 1923; 39.008,000 pesos or, en l'exterior, contra 23.711,000 l'any 1927, 24.581,000 l'any 1926, 21.273,000 l'any 1925, 16.171,000 l'any 1924 i 5.575,000 l'any 1923 i 51.010,000 pesos en bitllets en circulació, contra 46.408,000 l'any 1927, 40.790,000 l'any 1926, 29.997,000 l'any 1925, 18.318,000 en 1924 i 4.718,000 en 1923.

El capital i fons de reserva del Banc puja, el 30 de juny darrer, 11.563,000 pesos.

El servei de compensació fet per aquesta entitat bancària sumà, en els sis primers mesos de l'any 1928, 320.482,000 pesos, corresponent a Bogotà, 172.335,000 pesos; 47.229,000 a Medellín; 45.404.000, a Barranquilla; 36.562.000 a Cali; 15.166.000 a Manizales; 13.586,000 a Cartagena; 5.105,000 a Cucaramanga; a Pereira, 2.498,000, i 1.597,000 a Cúcuta.

En el primer semestre de l'any 1927, el servei de compensació arribà a 326.588,000 pesos, i en els sis primers mesos de l'any 1926, a 215.005,000 pesos.

XILE

La recaptació duanera a Xile l'any 1928

(I. D. E. A.)

Les rendes produïdes per les Duanes de la República de Xile l'any passat sumaren 565.854.208 pesos, contra 483.372.588 l'any anterior i 415.831.061 en 1926, corresponent 291.445.782 pesos a drets d'exportació (salnitre, 285.302.839; iode, pesos 4.725.679; borax, 502.398, i minerals de ferro, 914.866); 252.629.854 a drets d'internació (en general, 239.707.563; comanadories postals, inclòs 15 % addicional, 9.077.400; carbó i petroli, llei 4.248, 3.844.890), i 21.778.570 pesos a altres entrades (emmagatzematge, 8.099.880; llei 3.852, 4.230.484; internació benzina, llei 367, 3.198.669; fars i balises, 2.872; drets consulars, inclòs 10 % addicional, 1.836.192; tonatge, llei 3.219, 569.065; drets d'Hospital, 503.470; multes consulars, 93.065; multes per declaracions errònies, 82.232; impost exportació productes de la pesca, D. llei 685, 44.330; impostos forestals, D. 656, 27.583; interessos penals, article 161 de les Ordenances de Duanes, 21.330). A més es cobraren 3.111.443 pesos per drets de moll, descàrrega i mobilització. El terme mitjà anual en els nou darrers anys de les rendes recaptades amb intervenció de les Duanes de la República és el següent: Drets d'exportació, pesos 197.486.588 (47'6 % d'augment en 1928 sobre el dit terme mitjà); drets d'internació, 173.004.830 (46 %); altres entrades, 9.648.365 (125'7 %); total, 380.139.783 (48'8 %): moll, descàrrega i mobilització, 2.506.551 pesos (24'1 %).

FILIPINES

El comerç exterior de les Illes Filipines l'any 1927

(I. D. E. A.)

El comerç exterior de les Illes Filipines l'any 1927 sumà 542.851.113 pesos filipins, contra 512.366.623 l'any anterior, corresponent pesos filipins 231.702.943 a la importació i 311.148.170 a l'exportació, ço que representa un superàvit per a l'arxipèlag de 79.445.227 pesos filipins. Els principals articles exportats es distribuïren com segueix: Sucre, 100.591.919 pesos filipins; abacà, 59.374.258; oli de coco, 49.681.366; copra, 38.311.481; cigars, 9.304.516; tabac en rama, 7.837.497; fruites i nous, 5.929.186; fustes, 5.587.614, etcètera. I els importats així: Gèneres de cotó, 46.085.427; manufactures de ferro i acer, 30.855.639; farina de blat, 9.731.783; automòbils, 8.427.105; seda i manufactures de seda, 7.960.729; productes de lleteria, 6.582.468; gasolina, 6.297.866; kerosene, 5.605.062, etc. En l'intercanvi de les Filipines ocupen els primers llocs, els Estats Units, amb 142.956.594 pesos filipins en la importació, i 232.076.500 en l'exportació; Japó, amb 22.185.451 en la importació, i 15.447.704 en l'exportació; Gran Bretanya, amb 10.367.353 i 17.126.486; Xina, amb 12.918.753 i 5.235.846; Alemanya, 7.117.396 i 6.297.694, i Espanya, 1.751.618 i 11.383.483, o sigui el 2'42 % del comerç total de les Illes.

PERÚ

Els Correus i Telègrafs del Perú l'any 1927

(I. D. E. A.)

La Direcció General de Correus i Telègrafs de la República del Perú ha donat a conèixer recentment les dades estadístiques corresponents a l'any 1927, segons les quals existien a finals del dit any a tot el país 31 centres postals, amb 71 oficines sots-principals i 917 receptories, i girà en total, 30.193.141 peces en el servei intern i 12.181.895 en l'internacional, corresponent al primer, 20.003.401 cartes, 1.226.830 targetes postals, 1.547.826 cartes certificades, 675.301 papers de negocis, 191.022 mostres, 494.830 comandes, impresos, 5.229.863, i 224.068 d'altres menes; i al segon, 6.798. 329 cartes, 397.457 targetes postals, 1.292.238 cartes certificades, 878.092 papers de negocis, 359.475 mostres, 196.092 comandes, 2.177.802 impresos, i 82.416 d'altres menes. Els girs postals internacionals expedits l'any del qual tractem sumaren 388, per valor de 1.394 lliures peruanes, i se'n dirigiren 134 a l'Argentina, 226 als Estats Units i 28 a la Gran Bretanya, i els pagats pujaren a 442, per valor de 1.909 lliures peruanes. Les oficines telegràfiques de la República arribaven a finals de 1927 a 341, amb una extensió de 16.347 quilòmetres; es trameteren 1.355.630 telegrames i se'n reberen 1.421.255; ocupà el primer lloc Lima, amb un total de 449.995. El moviment de radiotelegrames fou molt important, car se'n cursaren 181.962 i se'n reberen 194.435.

URUGUAI

El Deute públic de l'Uruguai en 1928

(I. D. E. A.)

D'acord amb les dades facilitades per la Direcció de Crèdit Públic de la República Oriental de l'Uruguai, el Deute intern, extern i internacional del país a finals de 1928 sumava 213.999.318 pesos, contra 217.634.479 en 1927 i 221.498.044 en 1926. El Deute intern assolia 71.828.807 pesos, que es descomponien així: Intern de Conversió, 6 1/2 %, 1916, 14.376.510 pesos; 6 1/2 %, 1923, 14.447.400; Bons Palau Legislatiu, 7.991.600; Obres Públiques i Conversió, 1918, 5.456.125; Nacional de Sanejament, 5.447.000; Usines elèctriques de l'Estat, 4.248.000; Obres Públiques i Conversió, 6 1/2 %, 2.915.000; Banc d'Assegurances de l'Estat, 2.743.100; Intern de Conversió, 6 1/2 %, 1916, segona sèrie, 2.710.400; Foment Rural i Colonització, 2.866.700; Rescat de títols de 1912, 1.211.199; Nacionalització del Port de Montevideo, 1.053.100; Bons d'Installació de Zones Franques, 1.001.538; etc. El Deute extern es distribuïa de la següent manera: Consolidat de l'Uruguai, 65.107.690 pesos; Bons exteriors 6 % or, 28.183.533; Conversió 5 % or de 1905, 22.627.205; 8 % or de 1921, 7.225.680; Títols 5 % or de 1914, 4.738.446; Obres Públiques 5 % or de 1909, 4.637.717; Ferrocarril Uruguaià de l'Est, 2.426.516; Uruguaià 5 % or de 1896, 2.133.800 Bons d'or 5 % de 1915, 1.322.937, i Ferrocarril de La Paloma a La Rocha, 945.895 pesos. El Deute Internacional era com segueix: Brasilera, 1.472.000 pesos, i Empréstit brasiler, 1.359.000.

Preus de la seda artificial

S'anuncia un nou acord sobre preus de la seda artificial entre els quatre productors principals; Courtauld, Glauzstoff, Luia Viscosa i Chatillon.

Perspectives del cautxú

En una assemblea celebrada a Java, Amalgamated, el president, declarà que els "stocks" actuals de cautxú són inferiors a la demanda del consum mundial quan aquest és normal.

El negoci del cautxú sofreix una lleugera contracció i és de suposar que, en el cas que el consum es restableixi, aquest producte sofrirà una alça produïda pel desacord de l'oferta i la demanda.

EN JOSEP VILA I GUARRO

METGE

morí el dia 24 de març passat després de rebuts els Auxilis Espirituals

—(E. P. D.)—

Els seus afligits: esposa Carme Obiols Bolós, germana Josefa, afillat C. Selvas Bolós, cosins i parents tots i el Consell d'Administració d'**INSTITUT GINECOS, S. A.,** en recordar als seus amics i coneguts tan dolorosa pèrdua els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de les misses que se celebraran demà, divendres, dia 19, de dos quarts d'onze a les dotze, a la Casa Provincial de Caritat.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EL NEN

Josep Serra Badia

finà ahir, als 10 anys, després de rebuts els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

—(A. C. S.)—

Els seus apenats pares Francesc i Carme, germà Enric, avis, oncles, cosins i parents tots, en assabentar els seus amics i coneguts de tan irreparable pèrdua els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir avui, dijous, dia 18, a les tres de la tarda, a la casa mortuòria, carrer de Salmerón, 288, per tal d'acompanyar el cadàver a l'església parroquial i d'allí a la seva darrera estada, cementiri de Sant Gervasi.

CINEMA

La moda en blanc i negre

Perquè Hollywood tanca aviat

La gent s'imagina que Hollywood és una ciutat de nits animadíssimes i llargues; però en realitat les seves nits, pel que fa al noctambulisme, no passen de les deu. I la raó és clara. La indústria cinematogràfica imposa necessàriament un horari de retirar aviat; com en l'ofici de boxador, cal que l'artista de cinema estigui sempre "en forma", i ja se sap que la bellesa i la joventut i la força no es conserven pas molt de temps portant una vida de desenfrenament; i sense joventut, bellesa i força, és a dir, sense salut que permeti estar constantment a la disposició dels que paguen, la carrera d'un actor o actriu es pot dir que ha begut oli. "No hi ha cap dificultat per a una dona de decidir entre la bellesa i el plaer de "cremar l'oli de mitja nit" (ací diríem tancar la Rambla), diu Nancy Carrol. Algunes, excusen l'anar tard al llit dient que no poden adormir-se abans de mitja nit. Però, en realitat, és que no ho han provat, almenys, naturalment, que no estiguin bé de salut, i això es pot remeiar.

Jo, continua l'actriu, em permeto una nit per setmana per als plaers que arriben més enllà de les onze. Durant una producció em retiro immediatament després d'un lleuger sopar per tal d'estar llevada i a punt a les set del matí següent. Entre produccions són les onze l'hora de retirar-me. Ja és prou tard per a una xicota — excepte en ocasions especials, que no són massa freqüents.

El massatge facial, segueix dient Nancy, l'alimentació i les cremes de bellesa no us serviran de res si no hi ha uns fonaments de repòs per començar. Les primeres hores de la nit fèu la salut, la força i el vigor així com també l'aparença.

Si us voleu prendre seriosament un règim de bellesa, aneu al llit avui, demà i demà passat a les deu de la nit i després mireu els resultats en el mirall. No trigaran pas a aparèixer."

Un tractament per els ulls

"La major part de les dones no comprenen que els ulls necessiten exercici, repòs, netedat i cura, en una paraula, com la resta del cos, diu Greine Rich. Per la mera part, continua, un cop per setmana els dono un tractament de bellesa, puix que a menys que siguin clars i brillants no hi ha manera de millorar-los amb mitjans artificials.

Aquest tractament és senzill. De primer es banyen els ulls en aigua tèbia amb un pols de sal. Després es mullen dos trossos de cotó hidròfil en aigua calenta, s'escorren una mica i se'n col·loca un damunt de cada ull deixant-lo fins que l'aigua és freda. Un cop trets els cotons es fa massatge a les parpelles amb una loció astringent, s'estén el massatge al voltant dels ulls i a través dels polsos amb la punta dels dits.

Aquest tractament, no solament repòsa els ulls sinó que els fa clars com l'aigua."

Les flors brodades al muscle

Era tal l'increment que havia pres el cultiu de les flors al muscle que aquestes, agraïdes al cultiu arribaren a adquirir proporcions extraordinàries, de tal manera que l'art de la cinematografia se'n ressentí: les cares de les estrelles eren amagades per les flors i com que les companyies pagaven per les cares, calgueren ordres severes. A Aileen Pringle, qui, amb Lew Cody, treballa en la pel·lícula Metro Goldwyn Mayer "The baby ciclone" (El petit cicló), li prohibiren que en portés. Ella, però, dona a la fi, s'ho posà al cap, i l'endemà se'n feia brodar un damunt el vestit. Com que era pla, no feia nosa a l'home de l'aparell ni a la companyia i li fou tolerat. I ara la cosa s'ha posat de moda i les flors brodades al muscle es posaran de moda, amb l'avantatge que podran ésser tan grosses com vulguin sense que resultin un obstacle per a la circulació.

HOPE SINCLAIR

NOTES OFICIOSES

ELS DEUS QUE MOREN

No és el títol d'un film. Es una notícia trista. Déus del cinema són els artistes que amb els seus gestos i les seves interpretacions guanyen llorera per a l'art del silenci. Albert Steinruck era un d'aquests homes.

La seva fama no es devia a un divorci famós, ni a uns amors d'escàndol, ni a un reclam neoyorkí. Albert Steinruck en tenia prou amb el seu art Recordem el seu èxit emocionant en "El médico de la aldea". Es l'obra més completa d'un home a la pantalla. El metge de poble, perseguit, humiliat, lluitador etern, fou una de les seves més glorioses creacions. Actualment el seu nom era a tots els llavis.. Les cases americanes feien temptadores ofertes per al berlinès triomfador de "Gavilanes" (es necessita una ballarina)... Però la mort ha tallat la seva carrera. De Berlín ens comuniquen la seva mort. Privilegi dels artistes de cinema és sobreviure's... mentre el seu cos dorm el seu seu art seguirà triomfant i sobre ell caurà una corona d'elogis.

UNA PRODUCCIO NACIONAL

La prestigiosa casa Hispano-Americana Films, S. A., ha adquirit els drets d'exclusivitat de la producció nacional titulada "El fabricante de suicidios", donant així un exemple d'estímul i protecció al film espanyol, que haurien d'imitar totes les cases cinematogràfiques.

Olga Baclanova, l'artista a l'entorn de la qual s'ha fet tant de soroll, amb un capell de feltre l'únic guarniment del qual és una agulla amb una grossa perla

Aviat veureu
LA GRAN BATALLA NAVAL
Selecció Gaumont
Diamant Blau

Com es recordarà, aquest film, realitzat íntegrament a Barcelona, per artistes espanyols, fou projectat en prova privada fa uns quants mesos; i meresqué justos elogis. "El fabricante de suicidios" és el primer film còmic espanyol que marca nous camins a la cinematografia nacional, i que s'allunya completament de la desacreditada espanyolada i del cramot truculent.

Els seus principals protagonistes són el popular Pitouto, heroi de "La Casa de la Troya", i l'estrella de l'art líric Blanqueta Suàrez, que en aquesta pel·lícula fa el seu debut en la pantalla.

L'argument, direcció i redacció de títols són de Francesc Elias, en la tasca dels quals ha posat de manifest els seus vastos coneixements cinematogràfics, adquirits durant la seva llarga estada als Estats Units. Els títols, particularment, són un model de fi humorisme, que seran molt celebrats.

N'Antoni Torres, l'intel·ligent gerent de la Hispano-American Films, S. A., ha donat amb l'adquisició exclusiva d'aquest film una fina prova de tacte comercial, perquè "El fabricante de suicidios", a part del seu valor artístic, és un film que ha de projectar-se amb gran èxit a tots els cinemes d'Espanya.

EN AVIO DES DE MALLORCA A BERLIN

Les negatives dels exteriors per a la nova pel·lícula de la UFA "La muchacha de Valencia" (realització escènica d'Hans Behrendt; intèrprets principals Jenny Jugo i Enrico Benfer), filmats a la Illa de Mallorca, acaben d'arribar a Berlín en avió.

EL FERRYBOAT "SCHWERIN" FOTOGRAFIAT DES DELS AIRES

Durant la darrera ona de fred, el ferryboat "Schwerin" quedà empresonat uns quants dies entre els gels de la mar Bàltica, i hagué d'ésser proveït per la via aèria. En una de les pròximes "Actualitats" de la UFA podran ésser admirades les interessants escenes fotografiades des de l'avió d'auxili, a una velocitat de 180 quilòmetres per hora, per l'operador de la UFA Richard Unger, en les quals apareix el vaixell empresonat i els dos vaixells trencaglaços russos que acudiren al seu auxili.

"LA MODELO DE MONTPARNESSE" A PARIS

Els interiors de la pel·lícula de la UFA "La modelo de Montparnasse", producció Günther Stapenhorst, realitzada per Wilhelm Thiele, acaben d'ésser acabats, i dintre pocs dies començaran a filmar-se a París els exteriors. Ocupat en els treballs preparatoris, es troba ja a París l'operador N. Toporkov, amb el qual aniran aviat a reunir-se Wilhelm Thiele i els intèrprets principals de la nova producció: Lilian Harvey, Marietta Millner, Igo Sym i Harry Halm.

"LA MUJER EN LA LUNA"

Amb destinació a la nova gran pel·lícula de Fritz Lang "La mujer en la luna", s'està construint actualment, sota la direcció dels arquitectes Hunte, Vollbrecht i Hasler, la darrera gran decoració, que representa el carrer en el qual es desenrotllen, davant milers d'espectadors, les escenes a què dóna lloc la sortida de la immensa aeronau destinada a travessar els espais interplanetaris.

"LA MUCHACHA DE VALENCIA" ARRIBA A BERLIN

En una de les més pintoresques regions d'Espanya — la incomparable Illa de Mallorca — acaben d'ésser filmats els exteriors de la nova pel·lícul de la UFA "La muchacha de Valencia", realitzades per Hans Behrendt, a base d'un argument de Víctor Abel, amb Jenny Jugo i Enrico Benfer com a protagonistes. El personal tècnic i els actors que formaven part de l'expedició han arribat a Berlín. Als tallers de Neubabelsberg s'està muntant actualment, sota la direcció de l'arquitecte W. A. Hermann, el decorat per als interiors que, començaran a filmar-se aviat.

* * *

L'important diari mallorquí "El Día" designà un enviat especial per a acompanyar l'expedició de la Ufa durant la presa de vistes, i publicà, a part un article celebrant en termes calorosos que la Ufa hagués escollit una regió espanyola per a marc d'una de les seves produccions, una sèrie d'entrevistes amb el director de producció Alfred Zeisler, l'operador Behn-Gund, el director d'escena Hans Behrendt i diversos dels principals intèrprets.

EL JUTJAT REBUTJA LA DEMANDA CONTRA THEA VON HARBOU, ACUSADA DE PLAGI

La demanda presentada còntra Thea von Harbou per plagi literari, ha estat rebutjada pel jutjat de Berlin-Mitte i les costes del plet carregades a la part contrària. L'argument allegat pel jutjat en la seva sentència és el de prescripció. La demanadant allega, per tal de justificar el retard, que la convicció absoluta del plagi comès per Thea von Harbou i Fritz Lang en el manuscrit de Metròpolis, sols pogué adquirir-la el 8 d'abril de 1928 sobre la base d'un informe pericial. L'advocat de la demanadant es va negar, no obstant, malgrat dels requeriments de la Sala.

REPOSICIONS DE PEL·LICULES UFA A L'ESTRANGER

Al teatre "Avenue Pavillon, de Londres, es projecta actualment la cèlebre pel·lícula de la Ufa "Dr. Mabuse", acollida amb gran èxit, tant pel públic com per l'empresa.

A Barcelona ha estat represa, sota els auspicis del Film-Club, la pel·lícula "Tartufo", amb Emil Jannings i Lil Dagover en els papers principals. L'èxit d'aquesta reposició va ésser així mateix extraordinari. La mateixa pel·lícula ha estat represa a Liverpool amb idèntic èxit.

A Shaftesbury Pavillon, de Londres, ha estat represa la cèlebre pel·lícula "El último hombre", del protagonista de la qual fa Emil Jannings una formidable creació. La Premsa reconeix unànimement que l'obra res no ha perdut del seu primitiu valor, i invita el públic a no desaprofitar l'ocasió que se li ofereix de poder tornar a admirar-la.

Ni menys entusiàstic ha estat l'acolliment reservat a la reposició de la mateixa pel·lícula a Madrid, a judjar pels termes elogiosos de l'extensa crítica apareguda a l'important diari madrileny "El Sol".

De Johannesburg (Africa del Sud) comuniquen que la pel·lícula de la Ufa "El último vals" ha estat objecte d'una reposició triomfal.

"INTIMIDADES DEL MUNDO RATONIL"

Amb aquest títol acaba de terminar el conegut realitzador de la Ufa, Wolfram Junghans, una nova pel·lícula en la qual hom presencia per primera vegada la caça de ratolins a camp obert per un gos maimó.

CAMINS DOLENTS D'ENCARREC

A Califòrnia, on posseeixen més gran quantitat de bons camins que qualsevol altre Estat, fou impossible trobar un camí que reunís les condicions que calien per a una escena de "La máscara de hierro", pròxima pel·lícula de Douglas Fairbanks.

Per tant, hagueren de construir-se a l'estudi quatre camins convergents, treball que portaren a cap 200 homes durant tres setmanes; a l'encreuament dels camins s'hi construí un puig. Es trasplantaren arbres adequats i es construí un pont de l'estil del segle XVII. Els pals que indiquen les quatre direccions a París, Poissy, Etampes i Ramboullet són reproduccions exactes dels que s'usaven en aquell temps.

QUATRE PEL·LICULES ACABADES DE RODAR

S'ha acabat ja el treball de cambra de quatre pel·lícules dels Artistes Associats, que són: la de Douglas Fairbanks, la de John Barrymore, la de Lupe Vélez i la d'Eleanor Boardman, que apareixen sota la direcció de D. W. Griffith i Henry King, respectivament.

"La máscara de hierro" s'ha acabat ja. En aquesta pel·lícula Douglas torna a interpretar el paper d'Artagnan, un dels tres Mosqueters. Joseph Schenck, president dels Artistes Associats, cablegrafià a Chicago, on se celebrava la reunió anual d'agents de vendes, el següent:

"La máscara de hierro" està ja acabada. Es pot afirmar rotundament que és la millor pel·lícula de Douglas, sense exceptuar "Robin de los bosques".

Allan Dwan la dirigí, i el repartiment inclou Dorothy Revier, Marguerite La Motte, Léon Bary i d'altres. Es la primera pel·lícula en la qual Mr. Fairbanks parlarà.

"Amor eterno", en la qual apareix John Barrymore, i que fou dirigida per Ernst Lubistch, s'ha acabat ja, i s'està procedint al muntatge. Camila Horn és la principal actriu. L'argument es basa en la novella de Jacob Cristoph Heer "Der Koening der Bernina". Referint-se a aquesta producció Mr. Lubistch diu:

"Veritablement és una gran pel·lícula, i estic segur que agradarà a tota mena de públics. Barrymore fa en aquesta pel·lícula un treball completament diferent de les seves anteriors produccions.

Les darreres escenes que acaben d'enllestir-se són les més dramàtiques que he dirigit, i els que les han vistes opinen que "Amor eterno" serà la millor pel·lícula d'amor de la temporada vinent."

En "La melodía del amor", de D. W. Griffith, hi treballen Lupe Vélez, William Boyd i Jetta Goudal. Miss Vélez cantarà una cançó d'Irving Berlin. Segons el "Hollywood Philmograph", és una pel·lícula excellent, i la millor que Griffith ha fet d'ençà que està als Artistes Associats.

Eleanor Boardman, estrella de la pel·lícula de King Vidor "Y el mundo marcha...", té el principal paper en "Se va a la guerra", dirigida per Henry King, qui també dirigí "La mujer disputada".

"Se va a la guerra" està adaptada de la novella de Rupert Hughes, i versa sobre la conducta de les dones en la darrera guerra mundial. El principal actor és John Holland. Alma Rubens, que també és en el repartiment, cantarà i tocarà l'ukelele.

Les pel·lícules dels Artistes Associats actualment en producció són la pel·lícula parlada de Mary Pickford "Coquette", "La reina Quelly", de Glòria Swanson, dirigida per Erich Von Stroheim; la pel·lícula parlada de Vilma Banky "Esto es el cielo", dirigida per All Santell; la pel·lícula parlada de Roland West "Alibi", i "Venus", de Constance Talmadge, dirigida per Lluís Mercanton.

Les que aviat es posaran en producció són: "Las luces de la ciudad", de Charlie Chaplin, amb diàleg; la pel·lícula tota parlada de Roland Colman "Bulldog Drummond", i la de Herbert Brennon, adaptada de la novella de Fannie Hurst "Lummox", i un argument que W. J. Locke, cèlebre novel·lista anglès, escriurà per a Norma Talmadge.

T. S. F.

UNIO RADIO BARCELONA I L'ASSOCIACIO NACIONAL DE RADIODIFUSIO

L'Associació Nacional de Ràdiodifusió ens prega la publicació de la següent nota:

"En virtud de haber sido reanudada la participación directa que antes tenía la A. N. de R. en la orientación de los programas de la emisora Unión Radio Barcelona, desapareciendo, por tanto, las diferencias que últimamente se habían producido, la Junta Directiva de la A. N. de R. ha fijado, de mútuo acuerdo con Unión Radio Barcelona, las relaciones que deben existir entre ambas entidades en lo sucesivo; pudiendo asegurarse que las cosas han vuelto al estado de normalidad en que antes se hallaban.

Sirvan estas explicaciones como contestación satisfactoria a las numerosas consultas que en tal sentido nos han sido hechas por nuestros consocios y amigos.

Barcelona, 16 de abril de 1929.— La Junta Directiva."

PROGRAMES PER A AVUI

RADIO BARCELONA, 350'5 m.

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

13'30: Emissió de sobretaula. Tancament del Borsí del matí. "Viña del mar" (pas doble), J. Salvat, Trio Ibèria; "Un adiós a Mariquiña" (cançó), Chané, per Ofèlia Nieto; "Caricias de muñeca" (vals), J. M. Torrents, Trio Ibèria; "La gauchita" (tango), J. Martínez, Orquestra Els Set Asos; "Serenata amorosa" (vals), C. Worsley, Trio Ibèria; "Lohengrin" (preludi del tercer acte), R. Wagner, Orquestra Simfònica de Berlín.

Informació teatral

Revista de llibres

"Los saltimbanquis" (selecció), L. aune, Trio Ibèria; Crepuscle dels deus, marxa fúnebre de "Sigfrido", R. Wagner, Orquestra de l'Opera Nacional de Berlín, mestre Karl Muck; "Cèlebre minuet", Bocherini, Trio Ibèria; "Deixa que les flors parlin per mi" (solo de corneti), P. Lincke; "Flores del Japón" (fox), P. Palau, Trio Ibèria; "Per tu ploro" (sardana), Pep Ventura, per la Cobla Els Montgrins; "Colette" (one-step), L. Hugo, Trio Ibèria.

14'45: Tancament de l'estació.

17'30: Obertura de l'estació. "Estaré solitari" (fox), M. Dixon i H. Woods, Sextet; "El cotxer de Troka", Quartet de Halalaikas i Orquestra Sakuska; "Idilio porteño" (pericon), R. Tubau Fernàndez, Sextet; "Lohengrin" (marxa nupcial), Wagner, Chor Madrigal Irmler; "Río-Rosas" (xotis), A. López, Sextet; "Après un reve", Fauré, per Pau Casals.

18'00: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de la Borsa.

18'10: El Sextet Ràdio interpretarà: "Mantoncito de crespón" (pas doble), J. F. Pacheco; "Le dernière valse" (selecció), O. Strauss; "Amanecer" (vals), J. Frigola; "Manon" (gavota i minuetto), J. Massenet.

18'30: Notícies de premsa.

Sessió infantil

Acudits, contes, endevinalles, poesies, etc., facilitat per la revista infantil "Alegria".

18'40: Continuació de l'interessant llibre de viatges i aventures del cèlebre explorador Muhai Tican, titulat "La danza de los caníbales", de l'Editorial Lux.

18'50: Col·legi de nens. El diàleg "Els carrers de Barcelona", fragment original de Toresky. Tots els treballs seran llegits per aquest senyor.

19'00: Tancament de l'estació.

20'30: Obertura de l'estació.

Cicle de conferències setmanals pro protecció animals i plantes: "Per què hom estima les bèsties", per la senyora Joaquima Casablanques, de la Federació Ibèrica.

21'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

21'05: Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.

21'10: L'Orquestra de l'estació interpretarà: "Marxa triomfal", S. Raurich; "My tumble-down cottage of dreams" (fox), Leslie-Nicholls-Fischer.

21'20: La cancionista Raquelita interpretarà: "Pasa el amor", R. Vidal; "Els piropos", J. Costa-M. Noel; "De cudillero", Donavila-P. Abelló; "La puntaire", J. Viladomat-R. Campmany.

21'45: Treballs còmics pel primer actor Ricard Gonzàlez.

22'00: Notícies de premsa.

Concert de banda

22'05: Concert per la banda de música del Regiment d'infanteria de Badajoz, dirigida pel músic major Julià Palanca: "Maila" (obertura), de Roussell; "Còrdova", Albèniz; "Sevilla", Albéniz; "Homenaje a Chapí" (selecció), Sanmiguel; "El caserío" (selecció), J. Guridi; "Suso" (pas doble), J. Palanca.

23'00: Tancament de l'estació.

No deixeu de comprar el PRIMER número de
La Revue de Catalogne
Preu: 2 Ptes.
En venda a la:
Llibreria Catalònia 17, PLAÇA DE CATALUNYA, 17

El moviment marítim

VAIXELLS ENTRATS

Vapor espanyol "Ciutat de Tarragona", en llast, de Tarragona.

Vapor espanyol "Cabo Nao", amb càrrega general, de Villagarcía.

Vapor espanyol "Monte Toro", amb càrrega general i 36 passatgers, de Maó.

Vapor espanyol "Aralar Mendi", amb càrrega general, de Vigo.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general i 108 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Cabo Toriñana", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor italià "Virgilio", amb càrrega general, de Valparaíso.

Vapor espanyol "Ayala Mendi", amb càrrega general, de Santander.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor italià "Virgilio", amb càrrega general, cap a Marsella.

Vapor francès "Oude-Iquem", amb tràmsit, cap a Marsella.

Vapor danès "Stella", en llast, cap a Castelló.

Vapor espanyol "Monte Toro", amb càrrega general, cap a Maó.

Vapor espanyol "Enriqueta R.", amb càrrega general cap a Cartagena.

Vapor noruec "Granero", en llast, cap a Eivissa.

Vapor espanyol "Virgen de Africa", amb càrrega general, cap a Gandia.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor espanyol "Aralar Mendi", amb càrrega general, cap a Sagunto.

Vapor espanyol "Frumiz", en llast, cap a Huelva.

Vapor espanyol "Ciutat de Tarragona", en llast, cap a Tarragona.

Els Tribunals

VISTA D'UNA CAUSA PER ROBATORI

A la Secció quarta se celebrà un judici oral contra Anton Torralba, qui el dia 28 de juliol de l'any passat escalà la paret de la casa del veí de Castellgalí En Josep Perramon, i entrant per una finestra s'apoderà de 500 pessetes que hi havia en un moble.

El fiscal demanà la pena de 3 anys, 2 mesos i 1 dia de reclusió.

El defensor, senyor Duran i Gisbert, va sol·licitar l'absolució.

A UNS TURISTES ELS ROBEN LES MALETES

Es va donar compte al Jutjat del furt de maletes i equipatges de què han estat víctimes uns turistes que es troben a Barcelona.

Sembla que la policia fa gestions per a trobar els objectes robats.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

Audiència Territorial

Sala primera. — Oest.— Major quantia. — Foment de la Propietat S. A. contra Joan Pujols.

Audiència. — Incident.—Gabriel Llorenç contra el fiscal.

Sala segona. — Figueres. — Pobresa. — Joan Duch contra Joaquima Montcenat.

Concepció. — Incident. — Banca Mir contra Ramon Oliva.

Les Sardanes

JOVENTUT SARDANISTA "PEP VENTURA"

Aquesta entitat, amb el ferm desig que la sardana sigui coneguda de faisó ben completa, en el seu curset d'ensenyament del dia 20 el competent director seu tractarà de "Com es compta i reparteix la sardana", amb exemples pràctics.

L'ensenyament és a base de piano i completament gratuit.

Engranatges Font-Campabadal S. A.

Aquesta casa fou fundada l'any 1900 amb l'objecte de dedicar-se única i exclusivament a la construcció d'engranatges fressats i tallats a màquina.

En aquella data quasi totes les màquines de filats i teixits funcionaven amb engranatges, les dents dels quals eren sortides de fosa i les més ben foses eren tan imperfectes que formaven una de les preocupacions de contramestres i directors per les contínues dificultats que sorgien degut al mal funcionament de les rodes.

La indústria del fressatge de les rodes era completament desconeguda al nostre país, i aquesta casa fou la primera que es presentà utillant-se de bell antuvi amb les màquines més perfeccionades per a aquesta especialitat, prestant així un valuós servei a totes les fàbriques amb la introducció de les rodes amb dents fressades.

Els recanvis dels caps de cavall de les contínues amb pinyons fressats fou un gran avantatge per a aquesta màquina. Les rodes de xarnera de les metxeres, que amb dents foses oferien serioses dificultats, amb dents fressades funcionaven a la perfecció. Les màquines de filar amb el joc d'angle de baixada de carro i a totes les màquines en general es troba aplicació amb avantatge per a aquesta classe de rodes.

A les transmissions, els engranatges que fabrica aquesta casa han proporcionat moviments de velocitats que de cap altre sistema s'haurien pogut obtenir.

Així mateix porta instal·lades una gran quantitat de rodes que transmeten la força de les turbines.

Donada la tendència que s'observa a la indústria tèxtil i gènere de punt d'individualitzar els motors amb l'establiment de l'energia elèctrica, ha creat un tipus de reductor de velocitat anomenat "Planetari", que facilita en gran manera l'aplicació de l'electromotor a qualsevulla màquina per petita que sigui, ja que amb un mecanisme completament tancat dintre un càrter i ocupant un espai més reduït que el motor s'obté la transformació de les revolucions d'aquest per les que convinguin a la màquina qu s'ha d'accionar.

Diputació

EL PRIOR DE SANT JORDI

Ha tornat de Suïssa, on ha estat a visitar mossèn Lluís Carreres, el prior de Sant Jordi, reverend Antoni Berenguer.

OFERTES A LA CAPELLA

El comte de Fígols ha fet un present a la capella de Sant Jordi de la Diputació d'un reliquiari d'argent i esmalts, en el qual seran col·locades les reliquies de Sant Josep Oriol i els dotze Apòstols, ofertes per un senyor que amaga el seu nom.

Audiència Provincial

Secció primera. — Nord. — Un oral per trencament de dipòsit contra Enric Nicolau.

Secció segona. — Oest.—Un oral per estafa contra Genís Pérez.

Sud. — Un oral per homicidi contra Miquel Vila.

Secció quarta — Manresa. — Un oral per abusos deshonestos contra Francesc Suàrez.

Exposició Internacional de Barcelona 1929

VIGILANCIA

Havent-se cobert la plantilla de la secció de vigilants i guardes, queda definitivament tancada la inscripció de personal per a la dita secció

Barcelona, abril de 1929

LA DIRECCIO.

LES LLETRES

LITERATURA ESTRANGERA

BLAISE CENDRARS

¡Bella, singular, inexplicable aventura la de Dan Yack i els seus tres companys d'audàcia i de follia! Cendrars ens la conta en el seu darrer llibre *Le Plan de l'Aiguille (Au Sans Pareil)*, amb el seu estil trepidant —d'un extraordinari dinamisme—, d'una sola tirada, sense aturar-se un moment per a reprendre alè. No cerqueu lògica, no cerqueu seny, no cerqueu repòs en aquest llibre endiablat. Amb prou feines una il·lació, un argument. Cendrars — aventurer i rodamon nat — ama l'acció per ella mateixa. I la complica amb un pessimisme còsmic extraordinari. En el seu llibre, desesperadament humà, l'anècdota desapareix dessota una vibració sensorial inextingible, que dóna a les seves pàgines una meravellosa intensitat. Els nirvis en tensió, us empassen com a bresques aquesta narració extraordinària sense gairebé saber el que llegiu. Començat el llibre, no saben abandonar-lo. Res en ell d'ensopit, de pesat, de lent. Es una literatura a cent cinquanta per hora. Arribeu al capdavall esbufegant. Haveu perdut tot control crític. Ignoren la seva real valua literària. Però sentiu que Cendrars s'ha sortit amb la seva. I resteu sota la impressió d'haver assistit a quelcom de molt important. Probablement hi ha en aquest llibre moltes coses, moltes insinuacions, moltes tendències que no compartim. ¿Això què hi fa? ("No hi busquis una nova fórmula d'art ni una nova modalitat literària, però si l'expressió de l'estat de salut general de demà: *On déraisonnera.*") La literatura de Blaise Cendrars és un producte del cinema, de la T. S. F., de l'aviació, de tot el trasbals maquinista que té avui el món sota la seva dominació. No es tracta ja d'una mera fórmula, d'una vana teoria literària. El futurisme assolí només que una exaltació romàntica de la màquina. Cendrars — nova sensibilitat lírica — li dóna ja una autèntica categoria estètica. ¡Que lluny ens trobem d'aquells ambients sentimentals i nostàlgics tan cars als novel·listes del segle passat! El múscul i el nirvi per damunt la víscera. Cendrars té una traça formidable. El ritme de *Le Plan de l'Aiguille*, portat amb una saviesa i una experiència tècnica poc comunes, dóna la sensació de quelcom d'inusitat, de perfecte. Cendrars ha fet cinema amb Abel Gance. I això es coneix.

Dan Yack, multimilionari ensopit i sense cap mena d'illusions, fuig del món habitat per a evadir-se de si mateix i fugir d'un amor dissortat. No ho aconsegueix. No sap prescindir en absolut del comerç amb els seus semblants i es volta de companys escollits afatzar per a evitar la solitud. I aquest el persegueix pertot. Vol refugiar-se en el suïcidi. I veu que aquest no li aporta cap novetat, ni cap solució definitiva. Dan Yack, absolutament *esteriitzat* i *antiartístic*, és l'únic èsser fonamentalment sà en mig de la societat d'artistes que ha volgut constituir-se. Les Illes Balleny, veïnes del Pol antàrtic, són l'escena de la mes estranya aventura que pugui imaginar-se. Més tard, a Port-Decepció... Però val mes que renunciem decididament a extractar aquest llibre. Llegiu-lo, si la mena d'embriaguesa — d'alcohol fort i sec — que produeixen aquestes lectures, us sedueix. Si no és així, fora inútil tot el que nosaltres poguéssim explicar-vos.

Amb tot això, alguna frase certera, precisa: "L'art no és una paradoxa. L'art no és un joc d'esperit, ni una moda mes o menys espiritual, ni una *pose*. Es una realitat profunda, obscura, una necessitat a satisfer, com la fam, com l'amor, i que és ben difícil d'assaciar. És un fenomen tan complex com la vida, i per a viure cal sofrir, estimar, patir." I un estil gairebé sense imatges, sense retòrica, nu, sec, concís. La passió pel disc, per la música mecànica, que domina el seu protagonista, és ben significativa tanmateix.

Blaise Cendrars, de nacionalitat suïssa, es francès per l'idioma i cosmopolita pel temperament. Té el dimoni de la inquietud — en el sentit veritable de neguit de desplaçament — ficat al cos. D'uns quaranta anys d'edat, ha voltat mig món. Sibèria i Nord-América li són familiars. Hom ha dit d'ell que coneix tots els horaris, tots els trens, totes les correspondències, les hores d'arribada, les hores de sortida, tots els paquebots, totes les tarifes. Viatjar sense descans a través dels països, les idees i els homes, és la seva obsessió. Ideal i la tasca a què ha dedicat la seva vida. Vida que no és altra cosa que un viatge perpetu i ininterromput, que el porta d'un hemisferi a l'altre a la recerca de sensacions noves, de matisos inèdits. El seu llibre de poemes "documentaris" *Kodak* dóna la impressió d'una volta al món a un ritme accelerat. Com ha dit Cocteau, és l'escriptor que millor ha realitzat un nou exotisme. Barreja de motors i de fetitxos negres. Un obús, durant la guerra, li amputà el braç dret.

Domiciliat a París, no hi roman més que en els intervals entre tren i tren. Tornat avui del Brasil, sabeu l'endemà que prepara un viatge a l'Spitzberg. Deixem que ens ho expliqui ell mateix: "He viscut dotze anys a París, 4, rue de Savoie, però sempre he tingut i tinc encara, molts d'altres domicilis a França i a l'estranger. El 4 del carrer de Savoie em servia de parador. Hi venia entre dos trens, entre dos paquebots, a buidar les meves maletes, a abandonar-hi un home o a consultar un llibre. Sempre me'n tornava el més prompte possible, amb el cap ple, però amb el cor i les mans lliures."

Les característiques de Cendrars, revelades ja des d'aquella primera i admirable prosa *Profond aujourd'hui* — que convindria llegissin cada matí els qui s'entesten encara a tancar els ulls a la realitat estricta del nostre meravellós avui —, són el seu amor líric i exaltat a la màquina, amb totes les seves conseqüències i el seu apassionament per tota matèria moderna. Es un literat actual, no tan sols per l'exterior sinó per l'ànima. Un creador de nous coeficients de sensibilitat.

Nosaltres no tenim cap escriptor com Blaise Cendrars. (Sembla que és convenient, sempre que es parla d'un autor estranger, d'establir un paral·lel amb algun escriptor de casa nostra.) No podem tenir-lo. Potser val més que no el tinguem. Es necessita una cultura molt madura, amb el pun dolç d'un començament de putrefacció, per a produir-lo.

LUIS MONTANYA

Poesies de Sibilla Aleramo

La casa Mondadori, de Milà, ha recollit en un volum tota la producció poètica de Sibilla Aleramo, la il·lustre autora de *Una donna* i de *Amo, dunque sono*. Dues dates, 1912 - 1928, limiten el recull. Setze anys, amb la seva diversitat, no basten, però, a esborrar les característiques essencials d'un temperament: el de Sibilla Aleramo apareix nu, trèmul i encès, entre les alenades del vers lliure. En el vers, "tot ha esdevingut gemat: les llàgrimes, els somriures, els anhels nocturns, el vent i les roses". Tanmateix, sota el glaç de l'artifici, elemental i trencadís, costa ben poc de trobar en la poesia de Sibilla Aleramo el flamejar d'un cor de dona. Som, més que mai, en el país de la confessió. Poesia és, ací, més que mai, autobiografia.

Gairebé totes les pàgines del llibre són amarades d'un mateix sentiment tràgic: la vida que fuig, el plaer que encisa. El passat queda enrera, potser per sempre... "*L'amore lontano che forse non ritroserò*".... "*erano speranza che più non so — disperazioni che più non mi fanno piangere*". L'amor invencible es torna de vegades amor a la mort, o torent gelosia. Aleshores, les flames que consumeixen aquest cor fan una resplendor sublim. El poema "Morte, m'hai sentita?", entre altres que podríem comentar, commou i és lírica pura, humana, d'ara i de sempre.

El vers lliure és, en mans de Sibilla Aleramo, una serp que es retorç, una interrogació que no s'acaba, un desig que mai no es sadolla. L'obra, en conjunt, pot ésser considerada com una de les més inspirades entre les del romanticisme post-dannunzià. No sols les pàgines d'amor, sinó els paisatges i les meditacions que figuren en el recull, tenen un batec vital, i femení, inconfusible. — T. G.

Ha sortit el número 1 de "L'Om", de Manresa

Acabem de rebre el número 1 de *L'Om*, periòdic manresà. Tot en aquest primer número és simpàtic: text, orientació, tipografia... Conté un editorial: *Defensa de la joventut*, de Joan Marlet; *En defensa del nu en l'art*, per Anacleto Descalç; *Llibertat de premsa*, per A. Invers, *Sota de l'om* (secció d'ecos picants); *¿Els socialistes poden ésser catòlics?*, per A. Guabarris; *Carco i Henry de Montherland*, per J. M. Planes; *El servei urbà d'autòmnibus*, per J. B. Claret; *Teatre, esports, cinema, paisatge internacional, guia alfabètica de catalans, gravats, etc.*

Després de l'aparició d'*El Temps* a Tarragona, la de *L'Om*, a Manresa, assenyala, dins la premsa catalana, la presència d'un nou guaita atent i segur de les coses de l'esperit.

Informació catalana

* *Vers i prosa...*

Segons Ferran Cases, a Acció Comarcal, *de Valls:*

"A Catalunya, com a tot arreu, el procés d'estabilització i normalització de l'art i de la literatura ha originat una desfilada de problemes, producte tots ells del ritme del nostre viure renaixent. Els escriptors, cadascun a l'època llur, han fet tota mena de comentaris a les qüestions que han aparegut com a reclamades per cada moment evolutiu. No obstant i això, han transcorregut massa pocs anys per a poder assenyalar la veritat o la utopia de certes afirmacions. Tanmateix, però, cal donar-hi molta importància. Fet i fet, i temps a venir, tot quedarà reduït a pura anècdota. En els nostres dies, tenim somriures irònics i mirades compassives per les fallides de la crítica pretèrita. No cal vanagloriar-nos-en. Els que vindran en tindran per a totes les nostres profecies errònies. I és que la gent que s'erra més en aquest món — als uns els sembla natural, als altres paradoxal — són els profetes. Avui per avui, hi ha davant nostre una corrua de qüestions que han passat per a no tornar més. Seria inútil, dònes, desenterrar les velles polèmiques i treure-les a la llum. En canvi, nous fets reclamen la nostra atenció. No és que nosaltres creguem, com ja hem donat a entendre, en la utilitat immediata d'aquestes polèmiques i discussions. Però fixem-nos que ens faciliten en gran manera la comprensió dels fets que les han motivades. Parlant-ne, dònes, no fem altra cosa que documentar els que vindran, de la mateixa manera que els vells, conscientment o pietosament, ens han documentat a nosaltres.

Un dels fets que més ha cridat l'atenció aquests darrers temps, ha estat la reducció, cada dia en augment, del nombre de lectors de poesia. A mesura que la nostra literatura s'ha normalitzat, la prosa ha engrandit la seva òrbita dominadora. Es corrent sentir a dir que avui, a casa nostra, a cada llibre de versos li corresponen deu llibres de prosa. Els poetes, sobretot els joves, se n'adonen, i alguns d'ells es queixen amargament. Veuen, en efecte, dies i més dies els exemplars dels seus llibres darrera el cristall dels mostradors de les llibreries i constaten com és d'irrisori el nombre de venuts de setmana en setmana. No fa gaire, precisament, un jove poeta amic meu em deia referint-se al seu darrer llibre de poemes: — Encara no n'he venut cent exemplars. Però m'he proposat no escriure més en vers. Escrivint en prosa estic segur de passar dels dos mil... Aquestes paraules em causaren un efecte deplorable. Ell ho degué conèixer i aleshores invocà aquella vella creença que a mi sempre m'ha semblat perfectament absurda: — Bé; ja sabeu que la poesia vol joventut. Ara em calen altres camins...

Per altra banda, el públic esguarda la poesia amb una mica de recel. Es produeix un fet curiosíssim. Fixeu-vos com la majoria de persones que llegeixen no giren d'una manera definitiva l'esquena a la poesia, no s'abstenen de la lectura de versos d'una manera absoluta. Adopten, més aviat, una *pose* de desconfiança. Amb un cert aire de reserva sembla que vulguin amagar llur ignorància amb una lleu pátina de suficiència. Els adjectius bo i doleut els sòn familiars. Però no per això volen tenir tractes amb els poetes moderns. I aquella colla de bons senyors que s'han enardit davant les ingènues rimes político-patriòtiques i que han restat extàtics davant totes les despulles i escorrialles floralesques, refusen la conexiença amb la nostra poesia moderna, l'única que compta i pot comptar, com a filla de les més pures especulacions intellectuals.

I, com a contradicció del que diem, no val a recordar el nom sempre actual de certs poetes nostres. No fa gaires dies, Alfons Maseres deia que moltes vegades la popularitat d'un poeta no té res a veure amb el nombre dels seus lectors. I senyalava com a model el cas de Paul Valéry a França. Aquesta curiosa observació nosaltres ens l'havíem feta més d'una vegada i es compleix també a Catalunya. Pensem en Carles Riba, en López-Picó, en Sànchez-Juan.

I bé. Davant aquest fenomen que venim a comentar, ¿quina és la posició a adoptar més recomanable? Cadascú reaccionarà a la seva manera, naturalment. Nosaltres creiem, com hem dit al principi, que aquest és el signe més evident de normalitat. Totes les bones literatures tenen un contingent més nombrós de lectors de vers. Per això creiem que no pot parlar-se, com ha fet més d'un escriptor, de cap decadència en la poesia actual. Es precisament en els nostres dies que ens adonem que cada cosa s'ha posat al seu lloc. I el lloc de la poesia es troba en l'estadi superior, en la gradació de totes les disciplines literàries. Voler-lo escalar és difícil i arriscat. Pocs jugadors, dònes, en la magna lluita poètica. Pocs espectadors, també.

Altrament, en el nostre poble no existeix una veritable tradició de lectors de poesia. Vull dir que el nostre enamorament d'ahir era una farsa grotesca originada per una sèrie de raons que res tenien a veure amb l'art. Així mateix, la quasi totalitat de poetes escrivien sense tenir ni una idea de la veritable qualitat poètica. No hi ha ningú que hagi estat iniciat en el coneixement de la poesia des dels seus primers anys. Es, gràcies a una revelació creadora o a una receptibilitat gustadora que, posteriorment, hom fa conexiença amb ella. Per això, a mesura que especialíssimes circumstàncies han fet desaparèixer aquelles raons aludides més amunt, i a mesura que els poetes s'han adonat de llur paper en el desenvolupament de la nostra vida literària, el poble, mancat d'una veritable embranzida, s'ha estacionat, sense seguir-los. Hi ha encara qui no ha arribat a Verdaguer. Existeix una enorme quantitat de lectora que no han pogut atènyer Maragall. Gairebé podrien comptar-se amb els dits els que Carner i Salvat-Papasseit els sòn familiars. Per a la perfecta comprensió d'aquestes tres etapes de la nostra poesia, al llarg de la seva evolució, calia un esforç considerable. Però abans d'aquest esforç era d'absoluta necessitat saber-se emocionar davant l'obra de la creació poètica. I aquesta emoció no existia.

Darrerament, el delicíós autor de *Climats*, André Maurois, senyalava la gran voga de la novella en els temps moderns i, tot intentant cercar una explicació, sostenia una tesi psicològica. Altres escriptors, com l'anglès E. N. Forster, han remarcat la supremacia de la novella sobre els altres gèneres literaris. I com una de les tantes conseqüències, l'abandonament i l'allunyament de les obres poètiques, de la gran massa de lectors.

Tanmateix ens sembla que no cal capficar-s'hi gaire. Per més observacions i estudis que es facin, hom sempre veurà que en una literatura normal, del gran contingent de lectors sempre és l'*élite*, la veritable gustadora de l'autèntica poesia."

* El Temps...

De J. A., a Diari de Sabadell:

"No ens referim — malgrat que l'actualitat del tema faci sospitar-ho — a les petites nuvolades d'aquests darrers dies, sinó a aquest admirable setmanari que tenim damunt la taula, publicat a Tarragona i titulat *El Temps*. Sense témer d'exagerar podem afirmar que, per ara, és l'hebdomadari català que s'ha intentat més complet. Un feix de pàgines en les quals apareixen prestigiosos firmes de la intellectualitat catalana, ens ofereixen un exemple més de com és possible fora de Barcelona de fer receixir una excellent revista.

D'altres vegades, hom ha assajat la normalització de publicacions setmanals entre nosaltres, però difícilment en recordaríem una altra que d'antuvi es fes tan simpàtica, tan divertida, tan densa, com *El Temps*, a desgrat del seu gran defecte: el descuirament de la presentació. Més que una revista, que una gaseta, per la presentació *El Temps* sembla encara un diari comarcal. I ho fa especialment el paper i els tipus de lletra, la tinta i la compaginació. Una mica més de cura en aquesta part evidentment secundària, i tindrem una admirable gaseta d'arts, literatura i esports, que podrà presentar-se a tot arreu i ens honorarà on sia que arribi.

Algunes vegades s'ha parlat a Sabadell de crear una revista semblant, i ádhuc del pensament se n'ha fet obra, però, per ara, estem convençuts que això no és pas possible: sempre ens surt al pas una dificultat insuperable: la proximitat de Barcelona. Aquesta proximitat amb Barcelona ens ha de matar. (I els que no sàpiguen ressuscitar a temps no se n'aixecaran.) Per altra banda, no sabríem plànyer-nos-en. ¿Quines ganes, per la ilusió imitativa, de crear cada dia publicacions noves a Catalunya? Si les que tenim estan bé, havem més aviat d'enfortir-les, i pel gust de tenir una revista casolana no hem de privar les altres ja en activitat de funcionament de desenrotllar-se, privant-les de collaboracions — ¿per què no? — que poden ésser si no necessàries, almenys benvolgudes?

Desitgem a *El Temps*, de Tarragona, un excellent desenvolupament i que per molts anys pugui conservar l'exemple alliçonador que acaba de donar a tantes d'altres temptatives que s'han fet a Catalunya."

* *El rexorgiment català...*

De Ceretània, *de Puigcerdà:*

"La setmana passada aparegué el primer número d'*OC*, setmanari de literatura, arts, ciències, esports. En la capçalera s'hi llegeix: "Organe dels pàisos d'Oc: Auvernha, Gasconha, Lengadoc, Lemosin, Provensa & Catalunya amb Valencia & Balears." S'edita a Tolosa. Preu de subscripció 14 pessetes l'any. *OC*, Via Laietana, núm. 28 - 5. Barcelona.

Hi collaboren escriptors de tots els matisos catalans d'ambdós vessants pirenencs.

Hom demana el major ajut moral i material per a aquest òrgan de la nissaga catalana.

J. V. Foix, en una conferència, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, posava de relleu la importància de l'ajut que podem donar als nostres de l'altra banda del Pirineu.

L'activitat actual és veritablement corprenedora. Domènec de Bellmunt anuncia des d'*El Temps*, de Tarragona, la propera constitució d'una "Acadèmia Catalana" a París, composta de tres membres de cada costat del Pirineu i amb l'objecte de depurar i fixar una llengua catalana única. Ja està pres el local on s'estatjarà la futura Acadèmia Catalana."

* Mirador...

publica en el seu número 12, *d'avui, el següent sumari:*

El curs de filosofia d'Ortega i Gasset, *per Rafel Marquina*. — Els dijous blancs: Comèdia fina, *per M. B.* — Mirador indiscret. — Els projectes de Josep Fontbernat: La volta al món i el triomf dels meridionals: La revista més estrident del món. — Dalí a París, *per Domènec de Bellmunt*. — L'aperitiu: Anuncis lluminosos; Corbates, *per Josep Maria de Segarra*. — Transcendència continental de la revolució mexicana, *per Martí Casanoves*. — Variacions, *per Joan Sacs*. — França per dintre: De l'*affaire* al Congrés de Rennes, *per C. R.* — LES LLETRES I EL TEATRE: Sol, mi, fa, sol... *conte, per Pere Mialet*. — Jean Camp. — Un interviu literari amb Don Miguel de Unamuno, *per Domènec Pallerola*. Music-hall, *per Joan Tomàs*. — Simplificar l'escena, complicar la interpretació, *per Carles Capdevila*. — Berta Singermann, *per R.* — La Música: Directors d'orquestra, *per Jaume Pahissa*. — Entreactes. — Els "Amics d'Ignasi Iglésies. — CINEMA I DISCOS: Els films de la setmana, *per J. Palou*. — De la sessió "Mirador": "La Dama de les Camèlies" ahir i i avui. La batalla dels sexes, *per M. Maribel*. — Discos, *per J. G.* — Caterina Albert és americana. — DE LES ARTS: Dues Exposicions de bona pintura: Rafael Llimona i Josep Mompou, *per Màrius Gifreda*.

Ecos, notas, caricaturas.

* El Llibre Català...

Una nova modalitat en el ram de les publicacions catalanes, ho és, sens dubte, El Llibre Català, *la interessant col·lecció literària, que acaba de fer sortir les Edicions Gost, i que ha estat un èxit popular sense parió, fins ara, a casa nostra.*

Es clar que el fet de donar dins una coberta, setmanalment, quatre plecs de setze planes corresponents a quatre obres diferents i el de presentar les obres amb tota cura, ha tingut com a conseqüència aquest èxit de què parlem. Afegim-hi la qualitat de la lectura: La lletra vermella, *novella nord-americana de Nathaniel Hawthorne, traduïda per A. Rovira i Virgili, i amb ilustracions de l'adaptació cinematogràfica realitzada per la Metro-Goldwyn;* Proses bàrbares, *el llibre formidable de Prudenci Bertrana, tant de temps esgotat;* Margueridó, *el delicíós poema d'Apelles Mestres, ilustrat per ell mateix, i* Cançons populars de Catalunya, *un llibre oportunissim que recollirà d'una vegada tot el nostre canconer, lletra i música.*

Fa goig de veure com creix cada dia a Catalunya l'edició de publicacions populars amb un contingut escollit i adient i presentades amb dignitat i bon gust. Els temps del fulleró groller i xavacà s'escolen per a no deixar-ne ni rastre.

El Llibre Català *pot fer un gran bé a la classe popular de la nostra terra, en posar-li a les mans, per un preu petit, edicions de llibres que d'altra manera no estarien al seu abast sense un esforç remarcable.*

Sabem que El Llibre Català *té contractades diverses obres importantíssimes de la literatura catalana i altres d'estrangeres.*

* Col·lecció Sant Jordi...

Vora els volums sobre el Monestir de Poblet, el Monestir de Santes Creus, la Catedral de Barcelona, la Seu vella de Lleida i la Catedral de Lleida, la Col·lecció Sant Jordi *ha volgut arrenglerar un estudi total del temple de* La Sagrada Família.

L'arquitecte Isidre Puig-Boada, amb dades de primera mà, a base d'una coneixença profunda i una bila de gravats, molts d'inèdits, ha fet el llibre, que sortirà un dia d'aquests.

* *Ha sortit...*

el número 28 de Ciència, revista catalana de Ciència i Tecnologia, amb el següent sumari:

El canceller Bacon i la metodologia cinetífica, *pel Dr. J. Serra Hunter;* Breus consideracions a propòsit dels correus posibles a València, *per Lluís Pardo i Garcia;* Congrés Internacional de la Foneria; Resum dels procediments actuals per a l'obtenció del ferrocoral d'alta qualitat i algunes consideracions relatives als forns; Estructura electrònica i propietats físiques de l'àtom. — Extractes i traduccions: L'origen i l'edat dels meteorits. La constitució de la terra, segons les ondes sísmiques. ¿Les ondes hertzianes poden travessar l'atmosfera? Contribució a l'estudi dels quarsos cristal·litzats de Catalunya. La distinció entre les perles autèntiques i les de correu mitjançant la llum ultravioleta. — Notícies i comentaris: La conferència internacional contra la malaltia de la son. L'Illa Bouvet. Maduixes madurades sense sol. A la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Per la seguretat a la mar. Un nou dispositiu automàtic per a la recepció dels senyals SOS. Les aranyes Mygala. L'aplicació del camp electrostàtic a l'envelliment artificial dels vins. — Bibliografia.

* *Ens interessa remarcar...*

que en aquest homenatge als nostres amics de Tolosa i de Marsella hom inclou el nom d'aquells qui a València (Taula de Lletres Valencianes), *a Castelló de la Plana* (Societat Castellonesa de Cultura), *i a les Balears* (La Nostra Terra, Societat Arqueològica Lulliana), *són collaboradors entusiastes de la* "gran respelida dels pobles del Mediterran amb lur fe per l'idea federalista e latina solucion unenca e genial als problemes los mai actuals."

* *Setena setmana de l'autor català*

Seguint el ja tradicional costum implantat amb tant d'èxit per la Llibreria Catalònia, el vinent dissabte signaran tots els exemplars de llurs obres adquirits durant la present setmana.

Fins avui la majoria d'escriptors firmants pertanyien al camp de la literatura general. Aquesta setena setmana ofereix una sorpresa.

Els dos joves autors, ultra manejar la ploma amb molta facilitat i esprit, són coneguíssims pels seus llunyans viatges i arriscades excursions.

*Josep Maria Gullera, campió d'esquís i autor d'*Excursions pels Pireneus i els Alps, *juntament amb Joan Marín, autor de* De París a Barcelona, *passant per Honolulú, que tan favorables comentaris ha suggerit, seran els signants d'aquest setè dissabte.*

* *El nou volum Masaryk...*

de la col·lecció d'Estudis Socials i Polítics de Les Edicions de l'Arc de Barà, fou posat a la venda dissabte, tal com s'havia anunciat, i ha tingut un fort èxit de públic. Consta de 160 pàgines, impreses en bon paper, i es ven al preu de 2 pessetes.

Aquesta setmana sortirà la segona edició del primer volum d'aquesta Biblioteca: Lenin, *de Gorki, traduït per Ventura Gassol, el qual volum s'exhaurà ràpidament en publicar-se.*

Les Arts

EXPOSICIO DE FOTOGRAFIES

Es molt concorreguda l'Exposició de fotografies d'En Pla Janini, que té lloc actualment a l'estatge de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (Duc de la Victòria, 14, pral.). Pot visitar-se de les sis a les nou, tots els dies feiners.

L'EXPOSICIO DE JOAQUIM MUMBRU

Després d'una llarga absència de les nostres sales d'exposicions, torna a presentar-se el nostre amic Joaquim Mumbrú, del qual sabem que exposarà obres d'importància.

L'exposició està anunciada cap a darrers d'aquest mes.

Notes de Societat

NOCES

Ahir, dimecres, va celebrar-se a la Basílica de Nostra Dona de la Mercè l'enllaç matrimonial del nostre amic En Francesc Espinàs i Santomà amb la gentil senyoreta Na Maria de la Concepció de Pecoro-Enríquez i de Roca.

Bené la unió el canonge doctor Boada.

Foren padrins de la núvia En Joaquim de Bolòs i En Narcís Mauri, i apadrinaren el nuvi el senyor marquès de Julià i el doctor Josep A. Massip.

El presents a les noces feren obsequiats amb un banquet, servit pel Restaurant Martin, a la casa pairal de la núvia, a la Diagonal.

Els nuvis sortiren de viatge cap a França, Itàlia i Suïssa.

Els desitgem moltes felicitats.

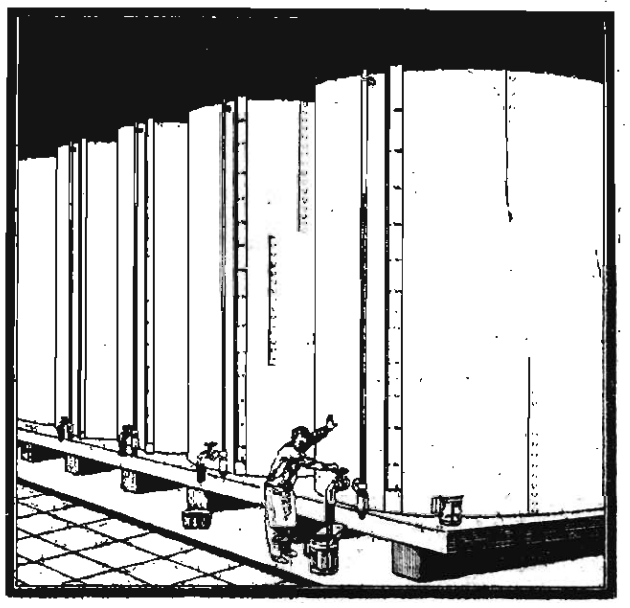

Abans d'arribar a mans de vostè

és sotmesa a un llarg magatzematge en els nostres laboratoris perquè guanyi en concentració i flaira, la nostra

Aigua de Colonia Añeja

Úsela, en fricciòns o barrejada amb l'aigua del rentamans o del bany. Alivía el cansament, entona els nirvis, dóna a la pell frescor i perfum

Flascó, 2,50. -- Litre, 15 ptes. a tota Espanya.
L'import del Timbre va a càrrec del comprador.

PERFUMERÍA GAL. -- MADRID
Casa a Buenos Aires: Maure, 2010-14.
Casa a Londres: 76, Strand.

HA SORTIT EL VOLUM III
de les obres de Na Dolors Monserdà de Macià

BUSCANT UNA ANIMA

Preu: 4'50 ptes.

EDITORIAL POLÍGLOTA - Petritxol, 8

EXPOSICIONS D'ART

SALA PARES
JOSEP MOMPOU — Pintura — Del 18 al 26 d'abril
J. GUARDIOLA — Ceràmica
E. PALA — Pintura
V. RINCON — "
MARIA RIBES — "
del 6 al 19

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES, 618
MARIA FRESSER — Pintura
A. de FERRETER — "
Col·lecció particular de pintura d'autors contemporanis
Clausura demà

ESTUDI ARENYES
CORTS CATALANES, 670
Exposició col·lectiva de pintura de notables autors

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 94
R. LLIMONA — Pintura
Clausura demà

MARIA ESCLASANS
Pietat, 10 (darrera la Catedral)
EXPOSICIÓ PERMANENT
i compra-venda de
ANTIGUITATS I OBJECTES D'ART

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 96
JULI PASQUAL SOLER — Pintura
Del 13 al 26 d'abril

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON
Rambla de Catalunya, 89
Exposició permanent de pintura i escultura. Marcs, moldures, gravats i objectes per a presents

TAPISSOS PINTATS
estampats i teixits :: Exposició contínua de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. :: Fabricació de marcs i moldures.
Rotors, 4, al capdavall de la Porta-

EL TEATRE

NOVETATS.—"Judit", poema en tres actes, de Josep Maria de Segarra

Després del que ha dit el propi autor en el seu interviu de *La Nau*, ens podem estalviar de parlar de l'escassa fidelitat de la seva "Judit" al text bíblic. Ell no n'ha agafat més que els noms de Judit i d'Holofernes, per la suggestió que aquests noms exerceixen sobre la seva imaginació de poeta, i uns quants fets materials: el perill que corria la ciutat de Betúlia, assatjada per les tropes d'Holofernes; l'horror que inspiraven les gestes d'aquest terrible general; la seva mort i decapitació a mans de Judit.

Però a Judit, com sap tothom, la tradició bíblica ens la presenta una vídua i honesta matrona, respectada de tots, que morí centenària. Acompleix l'alliberació del seu poble per propi impuls després d'uns dies d'oració i penitència. Segarra, en canvi, en fa una cortisana d'esperit molt complex. Bellesa fatal, incommovible pels grans, d'aparença gairebé sinistra en la seva fredor de marbre; però, en el fons, d'un cor roent, predisposat a tota la grandesa i a tot l'horror de les passions. No és per propi impuls que salvarà el seu poble. Es per les suggestions d'un home que amaga la seva ambició sota una falsa aurèola de santedat; és per les suggestions d'un jutge escèptic, d'un egoisme refinat i pútrid: dues figures en les quals l'autor vol simbolitzar l'aristocràcia i el govern de Betúlia.

De Betúlia? Apressem-nos a dir que res de més convencional en l'obra de Segarra que l'època i el lloc de l'acció. En certa manera l'ambició de Segarra ha estat més alta que la de fer una reconstrucció històrica de cap ciutat. Igual que un segle abans de Jesucrist, la seva tragèdia podria esdevenir-se a l'Edat Mitjana. Més encara que cercar el que hi ha d'etern en les ànimes del poble, diríeu que en realitat el que manipula l'autor són sentiments moderns, ànimes d'ara. Regula la seva acció en el temps per poder parlar — per poder acusar — amb més llibertat; per poder parlar també, més en poeta.

Això és encara més vistent que en cap altra figura, en la d'Holofernes. ¿Què té a veure el general que pinta Segarra amb el bàrbar soldat dels exèrcits de Nabucodonosor? Sota la disfresa del general asiàtic s'amaguen molts dels sentiments del propi Josep Maria de Segarra. El seu Holofernes és una transcripció maquillada dels embriacs de les seves cançons de taverna, dels rodamons i dels pirates de les seves balades. Es, encara, l'heroi de les "Llàgrimes d'Angelina", de la "Follia del desig", de "Marçal Prior". Es l'eix mateix de la seva producció poètica, el qual rebrota sempre — cada vegada més engrandit, més complex — en les seves produccions més ambicioses. I cada vegada més escèptic, més amargat, menys romàntic, però amb un foll desig de redempció impotent dintre de l'ànima podrida.

El seu general Holofernes és més que un general que ha volgut esbotzar i cremar els murs de Betúlia, un general — o millor encara — un simple soldat de la gran guerra. Per això no hi ha cap plomall èpic en les seves paraules, ans només el penediment, el disgust i l'horror d'ell mateix, el tedi horrible, la sensibilitat esmussada, neurètica, la sensualitat malalta, sàdica. Vet-ací el seu Holofernes, caricatura trista i amarga de l'Holofernes bíblic, corromput, estilitzat, macerat d'inquietuds modernes.

L'acció, aparentment concentrada en aquests dos personatges, té un altre personatge que no apareix en l'escena, però que hi és invocat constantment, que és gairebé el protagonista o el motor de tot: el poble. Es el poble que impulsa amb el seu clam, amb el seu esporuguiment, Judit a sortir dels murs de Betúlia. Es el poble el que fa alçar-li l'espasa contra la testa d'Holofernes en el moment en què s'li desvetlla per aquest home extraordinari, una intensa passió. Es el poble qui després, una vegada salvat, no voldrà reconèixer el seu heroïsme; qui veurà en ella un testimoniatge de la seva covardia i la condemnarà a ésser cremada, a la manera de la "Santa Joana", de Bernard Shaw.

La figura de Judit és de les figures bíbliques més discutides. L'autenticitat del relat ha estat posada en dubte. La santedat de la seva figura, negada malgrat del testimoniatge dels Pares de l'Església. I bé: la versió tan convencional, tan apocrífica i mistificada com es vulgui de la "Judit" de Segarra, és en la discussió roenta un vot a la santedat de l'heroïna. No hi fa res que hagi agreujat el seu cos fent-la esdevenir cortisana. En mig d'un poble covard i cruel i sanguinari, de fariseus rics i de jutges perjurs, la seva figura, tota blanca, es dreça amb el prestigi generós d'una crucifixió anticipada.

En la realització escènica, Josep M.ª de Segarra no hi ha esmerçat gaire imaginació. Sobri d'esdeveniments —fins i tot en alguns moments massa sobri — concentra tota la seva atenció en el moviment de les passions, en les reaccions del poble, dels magnats i dels jutges, davant de la gesta de la seva heroïna. Això en alguns moments el fa esdevenir una mica monòton. Aconsegueix, però, en molts altres un alt i impressionant dramatisme. I no és vanament que ha volgut calçar els coturns de la tragèdia. Malgrat d'haver-hi un excés d'imatges fisiològiques — que arriben a molestar per llur insistència a repetir-les — el seu vers dringa potser encara més que mai i és, sobretot, més noble.

La presentació és un dels intents més dignes de renovació que s'han fet entre nosaltres. Una presentació sintètica i fantasista, com el mateix poema, sense lloc i sense època determinats. Decorats i vestits no van encaminats més que a traduir plàsticament el sentit del poema. El decorat del primer acte és d'una fredor i nudit absolutes, sense altres ornaments que el llit de la cortisana. Però en aquesta mateixa simplicitat, la beutat de les línies, la gràcia de les actituds dels actors, fan un conjunt admirable. El segon acte representa la tenda de campanya d'Holofernes. Ens trobem amb la mateixa simplicitat que en el primer. L'escena és convertida en una mitja tenda de campanya autèntica. Cap ornament inútil. Ni una pinzellada de color. L'ambient és tanmateix meravellosament creat per la llum. El recurs més poderós de l'escenografia, tan oblidat, habitualment entre nosaltres, hi és jugat sàviament. El vestit de Judit — ja molt bell, molt graciós al primer acte — fa en aquest, amb el seu blanc blavós i el seu vermell de púrpura, un efecte magnífic. El darrer dels actes és sense cubte, com a presentació, el més discutible. Es, però, també el que dóna més impressió d'originalitat. El seu valor, més encara que escenogràfic, és fins en la disposició i les actituds de les figures, purament pictòric.

En la interpretació ha estat aconseguida una gran unitat. Molt sovint s'esdevé, sobretot en les obres en vers, i tant en les companyies catalanes com en les companyies forasteres que ens visiten, que cada actor declama segons una escola distinta. Si un actor, per exemple, fa cantar els versos, un altre li respon sovint tallant-los d'una manera realista. En la primera representació de "Judit" fou aconseguida una declamació homogènia. Els versos foren dits d'una manera ampla, declamatòria, estenent-los com a banderes i donant-los llur màxima sonoritat.

Una mateixa unitat, també rarament assolida, fou donada a la part plàstica de la representació. Estrangulada tota nota realista de l'obra, les figures es movien d'una manera estilitzada i adquirien, de vegades, fins actituds barroques. Es poden subratllar, sobretot, en aquest sentit, algunes de les escenes del primer quadre, entre Emília Baró i Just Gómez.

Cal repetir que Emília Baró aconseguí un triomf ben personal en la seva obra, tan per la bellesa d'aquestes actituds, com per la vehemència i riquesa de color amb què va dir els versos. I cal no oblidar el treball dels senyors Galceran, Torrents, Guimbernat i Martí, Ferràndiz, Soler, Banyeres i senyora A. Baró.

DOMENEC GUANSE

Intermedis

SOCIETATS FAMILIARS

He llegit amb delectança els articles que sobre el teatre d'aficionats han publicat els companys Aroca, Oliveres i altres que sento no recordar.

Espero de la benvolença del senyor Director que em serà permès d'objectar la meva opinió.

Els companys aludits, quasi tots, es referien als teatres d'aficionats dels pobles; nosaltres ens limitarem a exposar uns records, que per dissort, han anat desapareixent.

Recordem amb recansa els teatres de barriada i alguns del centre de la capital on uns quants joves formàvem una agrupació teatral i representàvem comedietes i, generalment, es reduïa a què un diumenge "fèiem funció" i l'altre "fèiem ball".

Aquestes reunions tenien un caire verament familiar i una idea d'elles els la poden donar els nostres pares, puix que en el seu temps aquestes Societats eren nombroses, i existia entre elles una rivalitat pròpia de la classe.

Quan a l'Esquerra feien "La creu de la masia" al "Jardinets" feien "La verbena de la Paloma"; procuràvem que les seves vetllades mereixessin l'acolliment dels seus nombrosos socis.

Avui dia aquestes Societats han anat desapareixent i s'han transformat en descarats balls públics, una prova ben palesa n'és l'Ateneu de Sant Gervasi, on es representaven extraordinàries funcions que, per ésser fetes per aficionats i per l'entusiasme que posaven en llur tasca estaven força bé. Però, com hem dit, avui, podem veure una munió de joves i noies que es donen en cos i ànima a aquesta follia dels balls moderns.

Algú dels que llegeixin aquestes ratlles em dirà que seré un enemic declarat del ball. Creuri el que cixi pensi, que és tot el contrari: sóc partidari del ball, però no dels balls exòtics moderns plens d'un ritme incoherent i de mal gust.

Una de les causes perquè aquestes Societats han fracassat, deia el company Aroca en el seu "Intermedi" de dimenge, és per la manca de senyoretes que vulguin "fer" funció. No és que no n'hi hagi alguna que en tingui gaires, sinó que llurs pares no els en deixen fer.

Aquests pares creuen que desacrediten a llurs filles deixant-nes actuar; això de fer riure els altres els hi sembla una cosa absurda i fins, en cert sentit, la moral no els ho permet. Però en canvi, permeten que aquestes noies vagin moltes vegades més lleugeres de roba que moltes actrius, més pintades que elles i, com és natural, més d'un cop en veure aquestes nenes "mones" haurem esclafit en una sorollosa rialla.

Crec que seria convenient que fèssim tornar a reviure aquelles Societats tan familiars i morals que eren la joia i l'esplai dels nostres pares.

JOSEP MARIA VIGO

TEATRE D'AFICIONAT

Els que havem bregat en les coses del teatre sabem que En Joaquim Aroca, en el seu últim article, ha fet allò que se'n diu vulgarment "posar el dit a la llaga". Tal com ve a dir ell, l'afició en el jovent d'avui no ha minvat, encara que mirat l'assumpte superficialment vulgui semblar-ho. Actualment, com abans, és una excepció aquell poble o vila que no compta amb la corresponent secció artística. Allò que sembla haver arrelat més profundament que abans són els prejudicis, prejudicis que obliguen l'aficionada a abstenir-se de formar part de la faràndula. I, com abans també, més ben dit, com sempre, els minyons que volen donar a l'esperit un esplai, estudien, assagen i representen (més o menys bé, és el mateix) una obra, als ulls d'aquells espectadors que a la primera "guipada" ja coneixen sota la barba o el bigoti postís el vef o el noi de la veïna, no són res més que minyons que fan comèdia. Comèdia en el sentit pejoratiu de la paraula. (Generalment una bona part d'aquest públic que se sacrifica assistint-hi, no coneix més enllà de mitja dotzena de drames, cinc representats per la secció artística local i un per l'actor A o B, al qual, com que és una figura de fama, s'aplaudeix sorollosament encara que els aixequi la bata.)

Es una veritat com un temple, també, que aquells ja més entesos, els intelligents, els de paladar refinat, no hi acudeixen perquè els sembla que perdre el temps a consciència és una barrabassada indigna d'ells. D'aquesta manera la secció es troba sense l'ajut de la classe que hauria d'ésser la seva orientació i, per contra, a mercè de la "crítica" xafardera, que no té en compte els sacrificis de l'aficionat i els mitjans en els quals aquest es mou.

Si, el teatre d'aficionats sofreix actualment una debilitat general, un mal que l'atueix, però, nosaltres, els que sentim l'afició, la necessitat d'aquestes coses, sabem positivament que la causa originadora és externa en el seu principi fonamental i que un ambient més favorable arrencarà tot seguit de la potencial existent les energies creadores i afanyoses d'un perfeccionament collectiu.

M. SABATE

Cassà de la Selva, 15-4-29.

NOTES OFICIOSES

ROMEA

Els trucs teatrals

Segons la gent que es creu amb autoritat d'opinar en matèria teatral, avui no se salven més que les obres fetes a base de truc: entenc per això tot procediment més o menys arbitrari que sorprengui el públic i el desconcerti. No obstant, l'experiència demostra que quan una obra posseeix interès i emoció per damunt de tot, i està construïda amb l'habilitat que caracteritza els autors d'"El procés de Mary Dugan", per exemple, no es necessita apellar a trucs de cap classe per a assolir un èxit veritablement triomfal.

En "El procés de Mary Dugan", que és l'obra de la temporada per no haver-hi recursos ni extralimitacions més o menys apartats de les normes escèniques corrents, ni tan sols s'utilitzen decorats inspirats en concepcions fantàstiques; ans, al contrari: amb una sola decoració plena de sobrietat que identifica l'espectador amb el realisme d'una sala de Justícia, n'hi ha prou, per a proporcionar a l'obra un marc adequat. Per tant, si a una obra que triomfa gràcies al seu interès, a la seva profunda emoció i a la seva interpretació irreprotxable, vol buscar-se-li la justificació de l'èxit, no cal pensar en ço que es diu vulgarment "trucs", sinó altres qualitats més justament sintetitzades amb la paraula "teatre".

NOVETATS

"Les aventures d'En Massagran", el divertit espectacle en 4 actes del comediògraf Josep M. Folch i Torres constitueix l'èxit actual dels espectacles per a infant a Novetats.

El públic infantil omplia el teatre en totes les funcions, i aplaudeix els principals quadros i la interpretació inimitable que donen a l'obra els artistes que hi prenen part.

Avui, dijous, a la tarda, en la funció dedicada als infants, es posarà en escena el gran espectacle "Les aventures d'En Massagran", obra que han vist i aplaudit ja milers i milers d'espectadors.

En la funció de la nit, funció d'abonament de la distingida societat Tertúlia Catalanista, es representarà el magnífic poema en 3 actes "Judit", el darrer èxit teatral de Josep Maria de Segarra.

ADVERTIMENT

Advertim a les persones que els interessi la publicació immediata de les notes que ens envien que els originals han de dirigir-se tots a la Redacció, plaça de Catalunya, 3, primer, abans de les nou del vespre. Els que ens arribin més tard d'aquesta hora o vagin adreçats a la impremta del diari, Barbarà, 11 i 13, no seran publicats fins al cap de 48 hores

Cultura

INSTITUT DE MEDICINA PRACTICA

Davant d'un selecte auditori donaren les conferències anunciades per al dijous passat els doctors Bonet Mestres, Vescomte Lakanal, Sant Ricard i Singla.

En la primera de les dites conferències donà a conèixer el reputat tocòleg doctor Bonet Mestres els seus notables coneixements a propòsit de l'especialitat que cultiva i senyalà amb qualitat docent el mecanisme normal del punt que li servirà de base per a l'explicació del patològic.

El doctor Vescomte Lakanal va estendre's en amples consideracions de Quimioteràpia amb sòlids coneixements de Química i desenrotllà les diferents substàncies que a partir de l'atoxiu han servit per introduir-se en la Farmacologia, medicaments de complexa contextura química i excellents per al tractament de la lues, malaltia de la sou i tantes altres afeccions.

Acte seguit el president de l'Institut, doctor Duran Arrom, obrí la sessió extraordinària que l'entitat dedicava als facultatius de Suïssa amb motiu de l'intercanvi científic celebrat entre l'Institut i aquella nació. Ocupaven llocs preferents a l'estrada presidencial el senyor cònsol de Suïssa, el doctor Marimon, soci d'honor de l'entitat, el doctor Noguer Moré, el president del Collegi de Farmacèutics, doctor Fabregat, el doctor Cortès, Parera, Singla i el doctor Ricard Moragues. Constituïen l'auditori distingides dames de la nostra societat, reputats metges i alumnes de medicina que reteren un tribut d'admiració i respecte a la ciència del país helvètic.

Concedida la paraula al doctor Sant Ricard pel president, analitzà el dissertant les diferents etapes de l'actuació dels professors dels Instituts de Lausana, Berna, Zurich, Davos i Basilea. La magistral descripció del doctor Sant Ricard, acompanyada de múltiples projeccions, demostrà quant s'investiga en medicina en aquell país.

El doctor Singla llegí unes ben documentades quartilles en demostració dels estudis de terapèutica cardiològica que es porten a cap a Basilea.

Avui, dijous, a dos quarts de set de la tarda, el doctor Bonet Mestre exposarà el tema "Puerperi normal.—Estudi anatòmic, fisiològic i clínic". A dos quarts de vuit el doctor Vintró Vellvé desenrotllarà la seva conferència "Estudi de les vitamines". A les deu de la nit el doctor Vescomte Lakanal explicarà la 14 conferència del seu curs de Farmacologia "L'opoteràpia química.—Propietats de la tiroxina". A tres quarts d'onze el doctor Lacalle donarà fi al seu curs de Psiquiatria amb la següent conferència: "Consciencia i personalitat.—Anàlisis tecnològics i resum".

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Demà, divendres, a les deu de la nit, mossèn Jaume Oliveres donarà una conferència al Centre Excursionista de Catalunya de la sèrie anunciada sobre el tema "Un viatge a l'Africa oriental".

Aquesta conferència, continuació de la del divendres anterior, versarà sobre el tema "Els missioners i els caçadors", i serà illustrada amb projeccions.

EL CONCURS DE TAQUIGRAFIA

Diumenge passat tingué lloc a l'Acadèmia de Taquigrafia de Barcelona el concurs extraordinari de velocitats taquigràfiques per a l'atorgació de la Copa Martí 1929, premi instituït per la dita entitat per a ésser disputat anualment entre els seus socis, en commemoració del natalici de l'inventor de la taquigrafia espanyola.

L'exercici fou de vuit minuts d'escriptura al dictat i conseqüent traducció. Les velocitats oscillaren entre 130 i 140 paraules per minut. Examinats els treballs presentats, el Tribunal acordà atorgar la dita copa a En Francesc Garrido. També va concedir un diploma d'Honor a N'Enric Ramos per la seva excellent traducció.

Ambdós premis seran lliurats als guanyadors dilluns que ve, dia 22 dels corrents, a les set de la tarda, a l'estatge social de l'entitat (Porta Ferrissa, 6, segon), amb motiu de celebrar-se la sessió commemorativa del "Dia de Martí".

CURSETS I CONFERENCIES

La Secció d'Esports de Neu del Club Excursionista de Gràcia ens assabenta que la conferència a càrrec del senyor Lluís Estasén sobre "Escalades pirenenques", seguida del repartiment de premis de la cursa social d'esquís, ha quedat ajornada per al dia 25 del corrent mes.

— A l'Ateneu Enciclopèdic Popular, avui, dijous, a dos quarts de deu de la nit, En Josep Parunella donarà la segona conferència del curset sobre "Educació del caràcter".

— La Societat Catalana de Pediatria, celebrarà sessió científica extraordinària al seu local social, Llúria, 7, principal, avui, dijous, dia 18, a les set de la tarda, en la qual el professor Enric Sunyer, catedràtic de Pediatria, de Madrid, donarà una conferència sobre "Sífilis del sistema nerviós en els nens, i les seves conseqüències definitives".

Notes d'estudiant

ASSOCIACIO D'ALUMNES DE L'ESCOLA D'ENGINYERS INDUSTRIALS

Ahir començaren els viatges de pràctiques que anualment organitza aquesta Associació, gràcies a la cooperació valuosa de les grans indústries i entitats. En l'exprés de França de les tres de la tarda sortiren cap a París els alumnes del cinquè curs, acompanyats del professor senyor Cardellús i dels delegats de la Comissió de Viatges de Pràctiques; alumnes senyors Agustí i Borràs. Entre la nodrida llista de fàbriques i centres que visitaran es compten la casa Citroen, la Central Termoelèctrica de Genevilliers, l'Escola d'Arts i Oficis i altres entitats de la mateixa categoria.

Els alumnes del quart curs iniciaran avui el seu corresponent viatge. Aniran a la Cort en el ràpid del matí. Els acompanya el professor senyor Ferran, i els delegats són els alumnes senyors Gorriz i Mestres. L'itinerari a seguir és el següent: Madrid, Almadén, Peñarroya, Còrdova, Granada, Linares, València i Sagunto, on visitaran els Alts Forns.

Es indubtable el benefici que, sota tots els conceptes, gaudeixen els associats amb la realització dels esmentats viatges, puix que amb ells complementen els estudis teòrics obtinguts a les aules i donen al futur enginyer industrial una cultura tan general com tècnica, imprescindible per al bon exercici de la seva professió.

Molt aviat iniciaran llur viatge els alumnes del sisè curs, que durarà més d'un mes, durant el qual visitaran les principals indústries europees. Aquest viatge és oficial i l'organitza el Claustre de Professors.

* Demà, divendres, a les set del vespre, al saló d'actes de l'Escola d'Alts Estudis Mercantils de la nostra ciutat, es celebrarà l'acte de lliurament d'un pergamí al director de la dita escola, En Josep Busquets i Gorina, amb motiu del XXV aniversari de la seva tasca docent com a catedràtic.

El susdit acte és organitzat pel Collegi Pericial Mercantil i l'Acadèmia Científico-Mercantil, de Barcelona, el Collegi de Titulars Mercantils de València, i el Collegi Pericial Mercantil de Balears.

* En rebre ahir a la tarda el general Milans del Bosch els representants de la premsa va dir-los que ja era al seu poder l'informe de la policia referent als disturbis ocorreguts ahir a la Universitat. No va avançar cap nova de l'estat de la qüestió, perquè abans de fer-ho vol conèixer la informació minuciosa que té demanada al rector de la Universitat.

* S'ha fet pública la llista completa de les qualificacions obtingudes en el primer exercici escrit de Religió i Ciències de les oposicions al magisteri celebrades adés.

* Havem llegit el llibre d'Evzen Stern sobre "Masaryk", traducció catalana de R. Fabregat. Un bon llibre per als nostres estudiants.

* A l'Institut Feminal, que dirigeix la senyora Emília Furnó, va donar una conferència el conegut folklorista Aureli Capmany, professor de l'esmentat collegi. Estudià el tema: "El Folk-lore escolar".

La competència d'Aureli Capmany mantingué durant una hora l'atenció dels oients amb la seva paraula. Després de lleugeres explicacions, destinades a fer conèixer el significat i la importància que té el folk-lore com a element d'educació popular, demostrà amb alguns exemples com es troben els primitius elements que després han de venir a convertir-se en metoditzacions d'ensenyança escolar.

En analitzar la varietat del joc popular propi de la infantesa observà com s'hi troben l'origen i la guia que han de portar vers el camí d'establir l'aplicació i utilitat de les ensenyances escolars anomenades educació física i gimnàstica rítmica.

Acabà explicant exemples de rondalles, i el nombrós auditori l'ovacionà amb entusiasme.

* El nostre amic, el notable doctor Josep Cabrer i Claramunt, ha estat nomenat cap del Servei de Dermatologia i Sifiliografia de l'Hospital del Sagrat Cor d'aquesta ciutat.

Amb tal motiu rep moltes felicitacions dels seus companys i amics.

El rei a Barcelona

Per a preparar la vinguda del Rei a Barcelona, amb motiu de la inauguració de l'Exposició de Montjuïc, ahir va arribar amb l'exprés de Madrid l'intendent dels Palaus reials, senyor Aznar.

EL RECAPTE "PRO GAVARRES"

TERCERA LLISTA

Després de les dues llistes que, d'aquest recapte, vaig publicar a la Premsa (una de 4.148'35 pessetes, amb què s'atengueren les necessitats més urgents, i una altra de 7.105'80 pessetes, que es dipositaren al Banc Jubert i Preses, de Cassà de la Selva, per a anar-se distribuint), el sentiment de la germanor catalana a favor de la comarca cremada s'ha manifestat d'una manera tan esplèndida, que les almoines han superat totes les meves esperances. He trigat a donar-ne compte, perquè, del 4 de novembre de 1928 ençà, he tingut sempre a casa quantitats grosses, cosa que no m'agradava gaire de publicar perquè l'anunci no m'atragués algun perill. Heu-vos ací aquesta tercera i, probablement, darrera llista:

	Pessetes
4 novembre 1928.—Del senyor Aragay. Subscripció de "Terra i d'altres entitats	323'80
10 íd. íd.—Del senyor Enric Soliba	5'00
12 íd. íd.—De subscripció a "La Veu de Catalunya" (8.ª tramesa)	627'85
12 íd. íd.—De subscripció al Centre Excursionista d'Igualada. Tramesa del senyor Sebastià Ferrer...	116'00
12 íd. íd.—Del festival del Centre Catòlic de Rubí. Tramesa de la senyoreta Eulària Rosers	177'10
12 íd. íd.—De subscripció a "La Dona Catalana" ...	393'65
18 íd. íd.—De subscripció al Círcol Catòlic de Banyoles	105'00
18 íd. íd.—Del senyor Joaquim Serra, de Berga...	25'00
18 íd. íd.—De subscripció a "La Nau"	25'00
18 íd. íd. — Del senyor Lluís Baiés i amics, de Vic	25'00
22 íd. íd.—Un altre gir postal de "La Dona Catalana"	4'00
23 íd. íd.—De la Cambra Agrícola Oficial d'Igualada	100'00
26 íd. íd.—Del festival de Calella "Pro Gavarres". Tramesa del senyor A. Vives	170'00
28 íd. íd.—Del festival de Rosa i Cobla Catalunya).	450'45
Rosa i Cobla Catalunya).	450'25
2 desembre.—Del festival de Badalona. Tramesa del senyor F. Soler.	2.811'35
3 ídem.—Del Futbol Club, de Barcelona	250'00
5 ídem.—De "La Veu de Catalunya" (9.ª tramesa)	1.421'80
5 ídem.—Del Centre Excursionista del Vallès (Sabadell)	527'70
5 ídem.—Del senyor Ramon de Fontcoberta (especial per a l'esglesiola)	50'00
6 ídem.—De Jordi	100'00
8 ídem.—De subscripció al "Patufet" fins a la data	1.625'75
9 ídem.—Del senyor P. Ribes (Círcol Catòlic de Badalona)	80'00
9 ídem.—Del senyor Aragay, Barcelona	100'00
12 ídem.—Del senyor ecònom de Tàrrega, collecta (amb descompte per segells)	99'60
14 ídem.—Del Centre Catòlic d'Obrers d'Igualada.	518'05
20 ídem—Del Sindicat P. de C. A. de fruites, hortalisses i patates, de Barcelona.	50'00
21 ídem.—De Serós, Lleida	25'00
24 ídem.—Del senyor Carreres, Blanes.	8'10
4 gener 1020.—Recapta a Concerts Forcada	130'00
7 ídem.—De subscripció al Club Pirenenc, Terrassa	300'00
7 ídem.—De subscripció a les entitats Societat Coral La Unió, Creu Roja, Escola de nens i nenes i Camp d'Esports de Sant Cugat	400'00
10 ídem.—De subscripció al "Xut" (setmanari)	73'00
11 ídem.—Del festival de 23 de desembre, al Parc de Barcelona, organitzat per les entitats sardanistes d'aquesta ciutat	2.173'[illegible]
19 ídem.—De la recaptació obtinguda per les entitats mataronines Secció Feminal i Grup Sardanista de la Societat Iris i "Diari de Mataró"	735'[illegible]
25 ídem.—De l'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, de Sant Andreu de Palomar	38'00
28 ídem.—Recapta en audició de sardanes, per Agrupació Coral Atlàntida	66'00
30 ídem.—De subscripció a "La Veu de Catalunya" (10.ª tramesa)	581'[illegible]
8 febrer.—Del Centre Catòlic d'Obrers d'Igualada. Resultat de la rifa. Tramès pel president, senyor Antoni Vila	25.000'00
9 ídem.—Rèssec final de la subscripció al "Patufet"	426'70
16 ídem. — De l'Ateneu d'Igualada	124'50
6 març. — Del Sindicat Agrícola de Berga	135'00
7 ídem.—Rèssec final de la subscripció de LA PUBLICITAT (5.ª tramesa)	15.693'59
7 ídem.—De "Gaseta de Vic" (rec cobrat amb rebaixa de 0'90 ptes.) ...	66[illegible]'10
13 ídem.—D'un propietari. Per mitjà de la Cambra O. de la P. U. de Barcelona	15'00
5 abril.—De la Societat Alhambra, de Granollers	105'75
9 ídem.—Del festival de l'Orfeó Granollers	871'20
Suma total. . .	57.774'95

Aquesta quantitat l'he situada de la manera següent:

	Pessetes
12 desembre 1928.—Bestreta a Evarist Solaro, mestre contractista de la casa de l'obrer bosquerol Francesc Dalmau (Escolà) ...	2.000'00
12 ídem.—Dipòsit al Banc Jubert i Preses, de Cassà de la Selva, a disposició de la comissió "Pro Gavarres"	7.113'65
9 març 1920.—Dipòsit a la Caixa d'Estalvis de Girona, a disposició de la dita comissió	45.603'30
Avui.—Resta en poder meu	2.467'80
Total. . .	57.774'95

Els meus companys de Comissió han d'haver esmerçat part d'aquesta suma en la compra de bestiar, pagament d'obres, etc. Les xacres i la vellesa no em permeten durant l'hivern gaires marxes per assabentar-me'n.

El nostre pla és reconstruir tots els enderrocs ocasionats per l'incendi en edificis, subvencionar la carretera de Quart a Montnegre i distribuir el restant entre les famílies que visquin a la selva cremada, durant un nombre d'anys, major o menor, segons la importància de la quantitat sobrant.

S. RUYRA

La Música

NOTES OFICIOSES

AUDICIO GENOVEVA PUIG

Amb motiu de la seva primera publicació d'obres musicals, Genoveva Puig, deixebla del mestre Juli Ponç, oferirà a la premsa musical i literària de Barcelona una audició íntima de les seves darreres composicions.

Se celebrarà aquesta audició al saló d'actes de l'aristocràtic Círcol Eqüestre demà, divendres, dia 19, a les deu de la nit, i s'encarregaran del programa Pepeta Paulet, Juli Ponç i Gabriel Rodó, amb la collaboració de la mateixa autora.

Queden invitats a la dita vetllada els socis i persones que els acompanyin, mitjançant invitació que se'ls facilitarà a l'Administració de l'esmentat Círcol Eqüestre.

SESSIO D'ART

En la sessió d'art que el Grup Joventut de la Lliga Regionalista de Gràcia celebrà dissabte passat hi prengué part l'exquisida cantatriu Francisca Gubert, la tasca artística de la qual guanyà els més fervorosos aplaudiments de l'auditori selecte i nodrit que assistí a la festa.

SALA CAPSIR

Diumenge passat, a la tarda, es representà la popular òpera "Marina", en aquesta Sala. Fou cantada per la senyoreta Francisca Marlet i els senyors Josep Torres, Joan Fonoll i Jaume Martí.

Aquest notable quartet, els chors — ajustadíssims — i el mestre Vidal Nunell s'emportaren llargues i càlides ovacions del públic, que emplenava completament el local.

Fou un èxit més a afegir als molts que porta aconseguits el Teatre Líric Pràctic, dirigit per l'esmentat mestre.

Govern Civil

REUNIO

Presidida pel governador, s'ha reunit la secció de Toxicologia de l'Associació Espanyola per al Progrés de les Ciències.

SOBRE UNA DETENCIO A LA UNIVERSITAT

Al Govern civil han donat una nota que diu:

"En el día de ayer se originó un conflicto dentro de la Universidad por pedir un importante número de estudiantes se imponga una sanción a algunos muy contados de sus compañeros. Para evitar una colisión se procedió a la detención de uno de los últimos indicados que continúa, hasta adoptar por la Autoridad gubernativa la resolución a que haya lugar después de conocer la ampliación de informe que ha pedido a la Jefatura Superior de Policía y rogado al Sr. Rector."

UNA DENUNCIA PER TINENÇA D'ARMES I PER AMENACES

Ha estat presentada al jutjat de guàrdia una denúncia per tinença ilícita d'armes i per amenaces contra Lluís Casals.

Ha correspost instruir-la al jutjat de la Universitat.

L'AGITACIO ESCOLAR

La clausura de la Universitat d'Oviedo i l'agitació de la de Barcelona

En l'Oficina de Censura han facilitat la següent nota:

"Como se ha podido ver en la Gaceta de hoy, ha sido preciso extender el criterio de rigor aplicado a la Universidad de Madrid, a la de Oviedo, donde a merced de habilidades y tal vez de concomitancias, los estudiantes se habían constituído en Club rebelde, dando mal ejemplo a otros sectores y perdiendo el tiempo y, con él, todo derecho a seguir asistiendo a la Universidad.

También en la de Barcelona se vienen registrando síntomas que harán, acaso, aplicar allí el mismo criterio.

Al Gobierno le enoja esta cuestión estudiantil, por el juicio de ello se forme en el extranjero y por la inquietud que mantiene en el país, que mostrada con exajeraciones tendenciosas, produce graves daños, pero no le arredra el problema de ir suspendiendo una a una, el funcionamiento de las Universidades si, como no es de esperar, todas siguieran el mal camino iniciado en las tres antes mencionadas, colaborando en el movimiento político de carácter revolucionario a que los estudiantes, no todos afortunadamente para el prestigio de la clase, se han adscrito tan inconscientemente.

El reducir el número de Universidades, basta haber conseguido que su funcionamiento se ajuste a las normas de disciplina y de órden que han de ser la esencia de su vivir, no constituye problema vital para España, donde es sabido que sobran muchos abogados y médicos que, aunque no todos, gran parte, cuando quieren serlo de verdad y no merced a un título formulario, tienen que agarrarse a los libros, después de obtenerlo, porqué en esos intangibles Centros de cultura que alegan tantos fueros y tantos merecimientos, sabe el país sobradamente y lo dicen de boca en boca todos los ciudadanos, y el Gobierno no tiene porqué ocultarlo, lo difícil que es al estudiante serio y aplicado, llegar a hacer su formación sólidamente, porque el régimen de clases numerosas y breves con frecuentes faltas de puntualidad y asistencia de los catedráticos y delegaciones de sus funciones, tan pintorescas e incoherentes, como también las vacaciones y escarceos políticos y otras amenidades de nuestra tradicional idiosincracia universitaria, no es como para que el país se ponga de luto por la suspensión, en vías de regeneración, de estas actividades nacionales en que, como en tantas otras, se ha venido imponiendo la minoría revolucionaria y revoltosa que, por lo visto, no puede aguantar mas de un quinquenio el régimen de trabajo y de órden impuesto por la Dictadura que, ante tal actitud, venga de donde viniere, no tendrá otro camino que prolongarse y fortalecerse si ha de seguir sirviendo al país que la apoya y aclama con mas entusiasmo que el primer día, por mucho que esto lo quieran disimular y ocultar ssu adversarios.

Al advenir la Dictadura ante la evidente descomposición general del país, declarada la quiebra económica por el último ministro de Hacienda del régimen desaparecido, desmoralizado ante campañas militares abundantes en adversidades, acobardado ante un régimen impune y sangriento de terrorismo, inquieto por la posible falta de cohesión y unidad, socavada la Sociedad nacional por la audacia y el imperante caciquismo y la injusticia y lleno de otros males y peligros que ya se hace pesado recordar tantas veces y todos definitivamente conjurados en cinco años y para saber si el pueblo, el pueblo en todas sus clases y sectores, que con el Rey comparte la soberanía lo aprecia así, a más de sus continuas manifestaciones espontáneas que se propulsaren en la del 13 de septiembre de 1928 y del domingo pasado.

En la primera la Unión Patriótica demostró su robustez en número, calidad y entusiasmo; en la segunda, elementos que incomprensiblemente se decían ajenos a ella, la iniciaron y realizaron con los resultados definitivos que todos han podido comprobar; pues contra esas manifestaciones de la voluntad del país, en sus nexos y en todos sus matices y actividades, sigu la actuación de los soberbios, los intereses rebeldes, la audacia y la petulancia que, a falta de motivos serios, se ha agarrado a interpretaciones mal intencionadas de una disposición de importancia secundaria y condicionada, para llevar primero a la inquietud y luego a la rebelión a un buen número de estudiantes universitarios y de Academias especiales.

El Gobierno, que tiene duda sobre si se está imponiendo el número o la audacia, acaso se decida a requerirles a que se definan y clasifiquen, sin que ello sea un tanteo de sufragio, sino un preliminar de organización.

Pero, sea lo que sea, lo evidente es que ni un solo ciudadano formal y ecuánime se ve privado del derecho de libertad, y aun la disfrutan muchos que, en países cuyos gobiernos presumen de liberales, se les habría ya restringido.

Y no lo es menos que la minoría revoltosa, sin poner, naturalmente, en riesgo nada esencial, compromete caros intereses del país y que a esto hay que poner prontop remedio si se han de defender debidamente.

Por fortuna, la crisis de opinión en el extranjero ha pasado, pues los grandes periódicos mundiales han comprobado, por enviados especiales, la situación real de España, su estado de progreso y de opinión, y han dedicado a difundirlo así por el mundo, espacio, claridad y celo, que en pocos periódicos españoles se ha podido comprobar, y todo ello, conviene decirlo para salir al paso a los maliciosos, con absoluto desinterés y gratuidad, costeándose ellos mismos los gastos de viaje, estancia e información.

En el espíritu de esta gran Prensa, esclava de su honor, consciente de su deber y de la cultura de su misión, se ha operado una gran reacción y ha tomado sobre sí la noble carga de informar al mundo sobre la verdadera situación de España, hacia la cual vuelve de nuevo a dirigirse, confiada, la gran corriente de turismo culto, que ya nos ha enviado sus avanzadas.

No faltan malvados que ven en estas circunstancias la ocasión propicia en que apoyar el triunfo de sus ambiciones i rencores, pero bueno será que sepan de una vez que el Gobierno estima en ello precisamente un motivo más para claudicar ante sus manejos, sancionándolos merecidamente, pues, entre las demostraciones del gran progreso que España ha de ofrecer a sus visitantes, es la de que en ella, como en los grandes pueblos, también se sabe gobernar con decoro y autoridad."

(De inserción obligatoria).

Nota de la Comissaria de la Universitat de Madrid

La Comissaria Règia de la Universitat de Madrid fa públic que el termini perquè els alumnes oficials d'aquesta Universitat puguin sollicitar i justificar d'ésser exceptuats de l'abonament de les seves matrícules per ésser examinats en una altra Universitat, acaba el dia 30 del corrent.

El doctorat a la Universitat de València

València. — En tornar a Madrid ha manifestat l'alcalde que el ministre d'Instrucció pública li va prometre d'atorgar amb caràcter oficial els estudis del Doctorat a la Universitat de València.

EL "JESUS DEL GRAN PODER"

Portarà a Lima el tractat xileno-peruà

Madrid, 17.—S'ha facilitat la seguent nota oficiosa:

"Sin perjuicio de la extensión e iportancia que cada periódico quiera dar a la nueva satisfactoria noticia, el Gobierno se apresura a hacer saber al público que el avión español "Jesús del Gran Poder" ha erecido del de Chile el altísio honor y gratísima confianza de encomendarle la conducción de los documentos que constituyen el tratado con el Perú, que da cordial solución al largo y difícil litigio territorial mantenido por dos pueblos, hijos predilectos de España, que en esta solemne ocasión va a evar por las alas de la gloriosa aviación el tratado pacificador entre dos grandes naciones hispano-americanas.

A tal fin, el comandante del "Jesús del Gran Poder" ha sido autorizado para diferir su salida las horas precisas para el desempeño de la honrosa misión.

Esta vez, más que ninguna otra, el corazón de España está pendiente del feliz viaje de nuestros bravos y expertos aviadores, a los que Dios dará, seguramente, la suerte que merecen.

(De inserción obligatoria.)"

El viatge del cap del Govern a Huelva

Huelva. — A les onze de la vetlla ha facilitat el governador civil el programa definitiu dels actes que es van a realitzar amb motiu de l'estada del general Primo de Rivera.

El dia 20, a dos quarts de tres, arribarà el general Primo de Rivera, acompanyat de l'ambaixador nord-americà, i es dirigirà a la Diputació, on se celebrarà una recepció de caràcter popular. Tot seguit un esmorzar íntim al Govern civil, on pronunciarà un discurs el duc de Alba, i visita al monestir de la Ràbida. A les sis de la tarda recepció i té al creuer nord-americà "Ralsigh; a les nou del vespre un dinar oferit per l'Ajuntament, illuminació artística de la ciutat i foes artificials.

El dia 21, a les onze del matí, inauguració del monument a Colom, discursos del President i de l'ambaixador dels Estats Units i benedició pel cardenal Ilundain. A la una de la tarda esmorzar a honor de Whitney i del comitè nord-americà, i tot seguit visita a les obres del port. A les sis de la tarda recepció al creuer "Almirante Cervera".

El dia 22, a les vuit del matí, sortida del general Primo de Rivera per a les mines de Riotinto, continuant el viatge a Aracena on es proposa visitar les grutes meravelloses. Des d'allí anirà a Sevilla des d'on sortirà directament cap a Madrid.

L'HORTA VALENCIANA

El problema de les aigües

Madrid, 17.—Aquesta tarda, el Tribunal de les aigües de València, acompanyat del sequier major de Montcada Carbonell, ha visitat el ministre de Foment per a parlar-li, en nom de 72 pobles de l'horta alta i baixa de València, dels litigis que existeixen entre els dits pobles i la Societat Anònima de ecs i Energia d'aquella ciutat.

Els visitants exposaren al ministre l'assumpte, fent-li present els conflictes que representaria l'aprovació dels projectes de l'esmentada Societat.

La conversa sobre aquest assumpte ha durat fora estona, i el comte de Guadalorce els ha manifestat que la reial ordre dictada recentment per als hortelans de Múrcia, en el riu Segura, indica el criteri del Govern en aquest afer, i els ha fet observar que han de confiar en la justícia que presideix els actes del Govern per a evitar aquests conflictes.

Els hortelans han demanat al ministre que s'executin les reials ordres que resolgueren el problema sorgit fa dos anys, puix creuen que amb l'aplicació de les dites disposicions quedarien a cobert els interessos de l'horta i de la ciutat, i ha nlliurat al ministre documents relacionats amb el problema, entre els quals n'hi ha un dirigit al cap del Govern, que fa història del conflicte, i senyalen les aspiracions de la ciutat i dels pobles de l'horta valenciana.

La Junta del Comerç a Ultramar

Madrid, 17. — Al ministeri d'Economia Nacional ha celebrat diverses reunions la Junta del Comerç Espanyol a Ultramar per tal de tractar de la situació plantejada als exportadors de productes espanyols als Estats Units com a conseqüència del règim de restriccions que pesa damunt seu pels elevats drets aranzelaris i per altres mesures adoptades per l'esmentat país.

Presidí el director general de Comerç i Proveïmetns.

El secretari de la Junta féu una amplia exposició de l'estat de les relacions econòmiques entre Espanya i els Estats Units, corroborada per lts manifestacions de representants dels nuclis exportadors i de la qual es desprèn un desnivell en contra d'Espanya de 250 milions de pessetes. Aquest procedeix, entre altres causes, d'haver estat eliminats els vins espanyols en el mercat americà per virtut, primer, de successives disposicions aranzelàries, i més tard, per la imposició de la llei seca, de la prohibició que pesa damunt les fruites, raïm, taronja, llimones, etc., a causa de la mosca de la Mediterrània, de les arbitràries disposicions aranzelàries que s'apliquen al pebrot en conserva, dels elevats drets imposats a la ceva, de la prohibició d'importar revòlvers per la seva analogia amb els que els produeixen en el país i altres mil traves i gravàmens que successivament han anat imposantse als productors espanyols, sense comptar amb el cas molt repetit de l'ús, pels productors de fruites i conserves de Califòrnia, de marques amb els colors nacionals d'Espanya, i si la situació actual presenta caràcters d'extrema gravetat, una revisió parcial dels aranzels dels Estats Units cerneix de nou l'amenaça sobre productes tan típics de l'exportació espanyola com el suro manufacturat, que suposa prop de cent milions de pessetess anuals d'exportació, les mateixes conserves de pebrot, les conserves de peix, l'oli d'oliva, les fruites seques, etc.

En conseqüència, la Junta nacional del Comerç espanyol d'Ultramar acordà elevar al Govern un minuciós informe detallant la situació insostenible en què es troben en aquell mercat els principals productes d'exportació espanyola com a conseqüència de no haver-se atès les seves demandes, pel qual motiu entén la junta que procedeix la denúncia del "modus vivendi" comercial vigent, fent saber al Govern dels Estats Units que de no ésser atesa aquella reclamació en l'anunciada reforma parcial aranzelària, conjuntura que li permetrà, ha de produir-se, pel contrari, una nova elevació de drets oferint greus dificultats la negociació ulterior d'un tractat de comerç basat en tarifes prohibitives per a la dita exportació espanyola.

DISPOSICIONS DIVERSES

ELS AGENTS COMERCIALS I ELS COMITES PARITARIS

Madrid, 17. — Pel Ministeri del Treball i Previsió s'ha ordenat que els agents comercials, comissionistes i representants de comerç que tinguin dependents als seus despatxos o oficines estiguin subjectes a la jurisdicció del Comitè Paritari respectiu.

EL TREBALL A LES FABRIQUES DE CIMENT

Madrid, 17. — Pel Ministeri del Treball i Previsió s'ha suspès l'aprovació del conveni de bases de treball per a les fàbriques de ciment fins a la resolució del recurs interposat pel Comitè paritari interlocal de la indústria de l'edificació de Madrid.

CONSELL DE MINISTRES

Manifestacions del president

Madrid, 17. — A dos quarts de set han quedat reunits els ministres en Consell.

El general Primo de Rivera ha dit:

—Ja haureu vist l'honor que representa la confiança que s'ha tingut amb els aviadors del "Jesús del Gran Poder", fent-los portadors dels documents diplomàtics relacionats amb la solució del problema de Tacna i Arica. Això ha de produir satisfacció a tots els espanyols, ja que el fet implica una demostració de fraternitat per part dels nostres germans d'Amèrica.

Ha afegit el cap del Govern que l'"Almirante Cervera" havia ancorat a Lisboa en excellents condicions, i que a la capital de Portugal s'estava festejant molt els seus tripulants. Expressament es decidí que el dit vaixell arribés oportunament a Lisboa per a assistir a les festes amb motiu de l'aniversari del comandament del president de la República. Des d'allí es traslladarà a Huelva, per a la inauguració del monument a Colom, i després marxarà a l'Havana per tal de retre homenatge al president Machado.

Referència oficiosa

A les deu menys vint minuts ha acabat el Consell de ministres.

En sortir, el president ha dit:

—Ha estat un Consell variat. Al final hem tractat alguns expedients d'Hisenda i d'Instrucció, referents a la concessió de grups escolars. D'Exèrcit i Justícia, alguns indults. De Marina, un expedient de busos, i jo, una moció de relacions comercials de caràcter general.

El ministre d'Economia ha facilitat la següent nota:

Presidència. — Diversos crèdits d'auxili per a calamitat a Huércal, Overa i Arganzon.

Governació. — Adjudicació de la reparació del cable Algecires-Ceuta, Peñon-Villa Sanjurjo i Arcila-Larraix.

Nomenament d'una comissió per a assistir al Comitè de l'Oficina Internacional d'Higiene.

Senyalant un mes de termini per a fixar les bases en les condicions que s'imposen a la Societat Trans-Ràdio per a realitzar el servei a les estacions costeres, en lloc de tres mesos, que es consignà en el projecte de reial decret sobre l'adjudicació a la Companyia Nacional de T. S. F.

Justícia. — Diversos expedients de llibertat condicional.

Economia. — Reial decret reformant el Consell Agronòmic.

Un altre creant la Comissió per a l'estudi del conreu en diverses zones.

Reial ordre restablint la normalitat a l'Escola Industrial de Barcelona amb les sàncions ja imposades i reintegrament a les seves funcions del Claustre.

Marina. — Expedient relatiu a convocatòria per a cobrir quatre places d'aprenent de busos de l'Armada.

Exèrcit. — Proposant l'aprovació a ço que s'ha realitzat fins avui sobre la concessió de l'exclusiva per a la venda de tres fulles per a màquines d'afaitar que elabora la fàbrica nacional de Toledo, a favor de la S. A. Productes Nacionals, i l'autorització per a la celebració d'un nou contracte.

Després del Consell

No hi ha notes ampliatòries del Consell d'aquesta nit.

Els ministres, preguntats pels periodistes, han manifestat que tots assumptes estaven especificats en la nota oficiosa i que no hi havia res a afegir.

S'ha parlat en el Consell de l'ordre dels viatges del president i els ministres.

El general Primo de Rivera sortirà demà passat cap a Huelva, acompanyat del ministre de Marina, per tal d'inaugurar el monument a Colom. Tornarà a Madrid el dia 24 al matí, i aquest dia o l'endemà se celebrarà Consell de ministres.

El dia 28 el president marxarà a Jerez de la Frontera, i es prendrà unes vacances que duraran fins al dia 3 de maig, data en què inaugurarà l'Exposició de bestiar equí.

El dia 7 o el 8 sortiran cap a Sevilla la família reial, el president del Consell i tots els ministres, car és propòsit del general Primo de Rivera que el Govern concorri en ple a la inauguració dels Certàmens de Sevilla i de Barcelona.

No se sap com farà don Alfons el viatge des de Sevilla a Barcelona, però podria ésser que el fes en vaixell.

Està decidit, però, que a finals d'aquest mes surti de Càdiz l'"Almirante Cervera", portant la representació d'Espanya, que la formarà el ministre de Marina, senyor Garcia de los Retes, el catedràtic senyor Jordana de Pozas i l'escriptor senyor Fernàndez Flórez. El senyor Aunós, que era el designat per anarhi, ha pregat al president que el dispensi de l'encàrrec, perquè té el seu pare un xic malalt, i és possible també que el senyor Jordana de Rozas desisteixi del viatge per malaltia d'un dels seus fills. En aquest cas hi aniria el director general de Segona Ensenyança, senyor Gonzàlez Oliveros. Com se sap, aquest viatge és a l'Havana, per a assistir a la presa de possessió del president Machado.

LES ESCOLES D'ARGENTONA

El pressupost puja a 212.000 pessetes

Madrid, 17. — La "Gaceta" publica un decret d'Instrucció pública disposant que s'aprovi el projecte redactat per l'arquitecte senyor Geroni Martorell per a construir un edifici de nova planta amb destinació a dues escoles graduades: una per anens i una altra per a nenes, amb tres seccions cada una, a Argentona (Barcelona), pel seu pressupost de contracte de 212.000 pessetes.

L'esmentat edifici es construirà pel sistema de contracta.

La quantitat de 152.165 pessetes que correspon abonar a l'Estat es pagarà amb càrrec al capítol corresponent del pressupost de construcció i es fixaran 65.000 pessetes per a l'actual exercici econòmic i 77.265 per al de 1930.

L'aportació de 60.000 pessetes que en metàlic ha de fer l'Ajuntament d'Argentona, serà ingressada a la Caixa general de Dipòsits i tramès l'oportú resguard al ministeri. Sense aquesta fórmula no es podrà ordenar el començament de les obres.

L'assemblea de subdelegats de Medicina

Sevilla. — A la una de la matinada ha acabat l'Assemblea de sots-delegats de Medicina preparatòria de la que havia de celebrar-se aquest matí.

Ha presidit el senyor Vilches, acompanyat del doctor Ortega, de Madrid, i del doctor Cortès, de València.

S'han llegit les conclusions, que foren aprovades per donar compte a l'assemblea general.

Aquest matí s'ha clausurat la VII Assemblea. S'han reunit a les onze del matí al saló d'actes de la Universitat els sots-delegats de Farmàcia, Veterinària i Medicina, donantse lectura a les conclusions acordades per totes les Seccions, acabantse a les dotze.

Tot seguit els assembleistes han anat a la sessió de clausura, que ha estat presidida pel governador civil, en unió del rector de la Universitat, el president de la Junta provincial de Sanitat, senyor Vilches; el de la Central, senyor Mariscal; el general de Sanitat militar i d'altres personalitats.

El secretari de l'Assemblea ha donat compte d'una carta del president de la Diputació, en la qual manifesta el seu sentiment per no acudir personalment a l'acte, per estar reunida en aquells moments la Diputació.

També s'ha llegit una altra carta de l'Inspector provincial senyor Carles Ferran, que està apenat pel suicidi i crim del seu germà Diògenes, fet esdevingut a Madrid.

S'han llegit després les conclusions dels tres rams, i el doctor Vilches ha pronunciat un discurs resum dels treballs realitzats per l'Assemblea i ha agraït a les autoritats la cooperació que li han prestat.

El senyor Mariscal ha dit que tot el que s'havia fet a l'Assemblea significa benefici per a les classes de Sanitat d'Espanya i millores del cos. Ha fet grans elogis de Sevilla.

El governador, en un breu discurs, ha dit que confiava que el Govern atendrà amb interès les aspiracions i conclusions de l'assemblea donada la seva importància per a la sanitat d'Espanya. Per últim ha declarat clausurada l'Assemblea.

La Cooperativa ferroviària

Anit, al Teatre Calderón, de Valladolid, se celebrà un acte organitzat per la Cooperativa del personal ferroviari.

El secretari general del Col·legi d'orfes, senyor Vicents Sol, explicà l'obra social i cooperativa realitzada pels ferroviaris.

Digué que la institució que començà per comptar amb poc més de 100 pessetes i un grapat d'homes, està formada avui per 72.000 associats, que tenen un capital de més de 40 milions de pessetes.

Aquesta Associació paga 7 milions de pessetes mensuals als ferroviaris jubilats i ha repartit més de 200 milions.

No solament es pot enorgullir d'haver realitzat aquesta obra: té un Col·legi d'orfes que és un dels millors del món; cooperatives de consum amb un gir anual de 12 milions de pessetes; edifici propi i grans projectes a realitzar.

Tota aquesta labor, iniciada de fa 42 anys, dóna als ferroviaris una pràctica que els permet servir d'element indispensable per a organitzar a Espanya un fort moviment cooperatiu.

El senyor Fabra Ribes donà després una conferència, i féu ressaltar els avantatges del règim cooperatiu.

La Borsa de Madrid

Madrid, 17.—El mercat reflecteix certa indecisió i irregularitat en general tots els grups: Fons Públics, pesats; Ferrocarrils, més bé fluixos; Tramvies, es refan en vista de l'increment en la recaptació; Explosius elevats després de l'hora oficial, però revelen cansanci.

Moneda estrangera, està alta, especialment la lliura.

L'HORA D'ESTIU

El rellotge serà avançat el dia 20, a les onze de la nit

La "Gaceta" publica avui una Reial Ordre de la Presidència del Consell, ordenant la modificació de l'hora, que diu així:

Primer. — El dia 20 del corrent, a les onze de la vetlla, serà avançada l'hora legal en seixanta minuts.

Segon. — El dia 6 del vinent mes d'octubre, a la una, serà retardada l'hora legal en seixanta minuts.

Tercer. — Pels ministeris interessats en ço que es refereix als serveis de llurs respectius departaments, es donaran les ordres oportunes per al degut compliment de la present disposició.

LES PROXIMES EXPOSICIONS

Objectes de la catedral de Tuy a Barcelona

Pontevedra, 17.—Avui han sortit per a l'Exposició de Barcelona els següents objectes de la catedral de Tuy: pergamins de privilegis de la catedral del segle XV, safata de plata del segle XVI, capa de Sant Telm i càlzers dels segles XIII i XIV, candelers de ferro i cerimonial de bisbe del segle XI, tres capes pluvials de la reial fàbrica de Toledo del segle XVII, una imatge de la Verge de l'Ascensió, patrona de la ciutat, del segle XI, creu processonal, del segle XVI i altres objectes de considerable valor.

Una nota del director de l'Exposició de Sevilla

Sevilla, 17.—El director de l'Exposició ha facilitat una nota que tendeix a rectificar d'una manera oficial i definitiva totes les versions que s'han propalat contra el certamen i el seu ajornament, i especialment sobre el règim d'estatges.

L'HOMENATGE AL PRESIDENT MACHADO

Hi anirà el ministre de Marina i no el del Treball

Madrid, 17.—Una informació oficiosa diu:

"Estimando el Gobierno que es indispensable en España la presencia del ministro del Trabajo, señor Aunós, para resolver algunas cuestiones urgentes de su departamento, ha desistido de que forme parte de la misión española que ha de embarcar a bordo del "Almirante Cervera", con objeto de asistir en la Habana a las fiestas que han de celebrarse en honor de su presidente Machado.

Se ha convenido que la comisión la presida el ministro de Marina, señor García Reyes, y que el escritor que le acompañe sea el señor Fernández Flores, que ha aceptado la designación."

Una conferència d'Andrés Saborit

Almansa, 17. — Al Teatre d'Estiu donà una conferència l'ex-diputat socialista Andrés Saborit sobre el Comitès paritaris. Els considerà molt avantatjosos per a la classe treballadora, i els comparà amb les Juntes locals de Reformes Socials, en les quals prevalia el criteri burgès per la seva composició heterogènia.

Explicà l'actitud política actual del partit socialista espanyol, hostil a la dictadura que governava la nació, sense escatimar-li l'aplaudiment pel Decret de constitució dels Comitès paritaris, igual que en altres temps, essent contrari de la política d'En Maura, Romanones i Dato, acolliren amb alegria les lleis de millorament moral i material de la classe obrera aprovades per aquells Governs.

Tractà d'altres punts relacionats amb la labor a desenrotllar pel partit socialista espanyol dins les lleis vigents, i ho féu en to molt mesurat.

Curs d'observadors d'aeronàutica

Guadalajara, 17. — Per a la terminació del mig curs d'observadors de Cuatro Vientos han arribat els professor i alumnes en 24 aparells. Visitaren la instal·lació del polígon d'aerostació i practicaren en globus captius tota mena de serveis.

Després s'ha celebrat un banquet a l'aire lliure al camp de transformació d'avions. Després s'efectuaren vols.

A darrera hora de la tarda ha arribat el coronel Kindelan, cap superior d'Aeronàutica, per tal d'inspeccional el dirigible construït fa poc temps als tallers de servei.

El coronel Kindelan ha autoritzat el comandant Maldonado i el capità Martínez Saez, per volar sobre Madrid, el qual viatge efectuaran aviat.

En fer-se fosc tornaren tots.

La Diputació de Jaén

Jaén, 17. — En la sessió d'aquest matí de la Diputació provincial, després de prendre possessió els diputats recentment nomenats, fou elegit president de la corporació el periodista Alfons Monje Avellaneda.

LA FONT DE LA PLAÇA D'ESPANYA

Els grups escultòrics del senyor Blay

Madrid, 17. — Un telegrama de Roma diu que l'escultor senyor Blay, director de l'Acadèmia de Belles Arts d'Espanya a Roma, ha invitat les personalitats de la colònia espanyola en aquesta capital i representants de la Premsa italiana a visitar el seu estudi on està exposat un grup escultòrico-allegòric que representa els petits rius espanyols de la vessant Cantàbrica i els seus afluents.

Aquest grup escultòric és el tercer d'una sèrie d'obres que figuraran a l'entrada de l'Exposició Internacional de Barcelona, i precisament a la plaça d'Espanya. Els altres dos representa el primer el riu Ebre amb tres dels seus afluents, i el segon els rius Tajo i Guadalquivir amb els seus afluents.

Aquests tres grups ja estan acabats. Amiden cada un sis metres d'alçària i seran collocats en basaments especials sobre una fon monumental que se collocarà a la immensa plaça d'Espanya ja esmentada.

Els visitants també pogueren admirar els bocets d'altres dos grups que ja estan acabats i disposats per ésser executats en marbre.

UNA CARTA DEL REI

A la Junta de la Ciutat Universitària

Madrid, 17. — Els periòdics publiquen el text de la carta de don Alfons dirigida a la Junta constructora de la Ciutat Universitària, llegida en la sessió celebrada abans d'ahir, i que és resposta al missatge de condol que li trameté pel traspàs de la reina Maria Cristina. Diu així:

"Palacio Real de Madrid, 22 de febrero de 1929.

Señor vice-presidente: Con verdadera gratitud y emoción profunda recibí el mensaje de esa Junta constructora de la Ciudad Universitaria, en la que han sabido dar tan elocuente y adecuada expresión a la parte que toman en mi dolor inmenso por la muerte de mi amadísima madre (que la gloria halle).

Confórtame en mi gran tribulación la dulce esperanza de que Dios habr concedido ya el premio de la eterna dicha a la Reina de excelsas virtudes, que consagró su vida de abnegaciones y de sacrificios a procurar el bien de España, y no necesito decirles que conceptúo de un muy especial valor el testimonio de afecto que en momentos de amargura esa Junta tan bondadosamente me ofreció.

Como tributo de reconocimiento a mi santa madre, debo recordar la solicitud con que supo llevar a mi ánimo desde mi niñez el empeño de realizar el anhelo de ver a nuestra amada patria ocupar el puesto que por tradición gloriosa y por el derecho actualmente le corresponde merced al mayor impulso y perfeccionamiento de sus métodos de educación y desarrollo de la cultura en todos los órdenes.

Esos ilustres compañeros han podido comprobar con cuanto entusiasmo fomentó esta tan justamente llorada Reina la fundación de Centros docentes, de Clínicas, Sanatorios y Hospitales, que por su organización y por haber introducido en ellos los últimos adelantos científicos pueden figurar entre los mejores de Europa. Por eso con el mayor interés siguió mi inolvidable madre todo lo relacionado con la Ciudad Universitaria, y queriendo mostrar su predilección por esta obra, a la que venía vinculado el buen nombre y prestigio de España, en reciente ocasión dió de ello fehaciente prueba su corazón magnánimo y geenroso, dotando de camas para el futuro Hospital Clínico, y prestando siempre su entusiasta cooperación.

Tenga la seguridad de que si hasta hoy trabajé con fe por la Ciudad Universitaria, en lo futuro ser el esfuerzo mayor, rindiendo así homenaje de amor filial, que ciertamente será bendecido por mi madre desde el Cielo.

Reciba de nuevo la expresión de mi gratitud más profunda por asociarse a mi duelo, a mi sentimiento y a mis fervientes oraciones, y la seguridad de mis sentimientos de invariable y afectuosa amistad.—Alfonso. Rey (rubricado)."

El senyor Ossorio i Gallardo a l'Acadèmia de Ciències polítiques

Madrid, 17.—Ahir se celebrà a l'Acadèmia de Ciències Morals i polítiques sessió per a procedir a l'elecció d'acadèmics de número en la vacant del comte de López Muñoz.

Com hom suposava, el president de l'Acadèmia de Jurisprudència, senyor Ossorio i Gallardo, fou elegit acadèmic de número per unanimitat. El nombre de votants fou 29.

ESTRANGER

LES REPARACIONS DE GUERRA

El castell de les reparacions, que els bèrits han emprès de construir sobre el seu pla Dawes.

(El Guerin Meschino, *Milà*)

La capacitat alemanya de pagament

París, 17. — El delegat alemany senyor Schacht ha lliurat al Comitè de perits un memoràndum en el qual van contingudes diverses observacions sobre la capacitat de pagaments del Reich, i fixa les condicions dels pagaments que Alemanya estima possibles.

Segons informes recollits en els centres autoritzats, el senyor Schacht fixa un màximum de 37 anualitats i una xifra de 1.650 milions de marcs per a cada una d'elles.—Fabra.

Les proposicions alemanyes

París, 17. — Les proposicions alemanyes presentades al Comitè de perits representan al voltant de 26 milions i mig de marcs or, que al canvi actual, equivalent exactament al reembossament dels Deutes, dels interessos de l'emprèstit Dawes i de les despeses d'ocupació de l'exèrcit americà, no quedant res per a les reparacions pròpiament dites.

S'estima generalment que les dites contraproposicions no tenen cap probabilitat d'ésser considerades com una base seriosa de discussió, i fa ressaltar que s'allunyen completament d'allò que la mateixa Delegació americana considerava com una base de discussió acceptable per a tots.

Pel que fa a les xifres que s'esmenten en la dita proposició, han estat acollides molt fredament.

Demà serà examinat per un sots-Comitè el memoràndum del senyor Schacht.—Fabra.

Els petits creditors

París, 17. — Els perits de les principals potències creditores d'Alemanya han escoltat avui els representants a la Comissió de reparacions dels petits creditors del Reich, o siguin Grècia, Polònia, Portugal, Romania i Iugoslàvia, els quals han explicat la posició dels seus Governs respectius pel que fa als pagaments alemanys i la destinació que donaran a l'import d'aquests en els seus pressupostos.

Els perits han demanat als dits representants que sollicitin dels seus Governs que manifestin si estarien disposats a fer concessions sobre la xifra import dels seus crèdits, i si acceptarien lliuraments en naturalesa.—Fabra.

Una indemnització a Holanda

La Haia, 17. — El govern holandès ha acceptat l'oferta d'Anglaterra d'un milió de guilders com a compensació pels danys causats a la marina holandesa durant la guerra.—Fabra.

Comentaris francesos

París, 17. — Els diaris en comentar les sessions de la Comissió d'Experts, consideren que les nacions creditores han fet prova del més llarg esperit de conciliació. Han basat llurs xifres no en les necessitats de cada país perjudicat, sinó en el càlcul fet sobre la capacitat de pagament alemanya. — Fabra.

ELS ESPORTS

HOCKEY

París, 17. — El Comitè de selecció de França de hockey ha designat l'equip que jugarà amb Espanya el dia 20 del corrent.

Aquest equip és el següent:

Porter, Biquez; defenses, Chevalier i Lelong; mitjos, Simon, Prieur, capità de l'equip, i Reinsap davanters, Ragot, Vologe, Desclers, Martin i Robin.

Arbitraran el partit: Demaureux, per França, i Satrústegui, per Espanya. — Fabra.

Els films nordamericans a Europa

París, 17.—El Comitè director de la Cambra Sindical francesa de cinematografia s'ha reunit per a estudiar la situació creada per la intervenció dels productors americans prop del Govern francès, per conduct de la seva representació acreditada a París.

El Comitè director, lamentant la decisió presa, sense avís previ, per les cases americanes, declara que França és l'única, entre tots els països on la importació de films ha estat reglamentada, que ha estat objecte de tal procedir.

El Comitè continua resolt a protegir amb serenitat i esperit de conciliació els interessos dels productors, dels arrendadors i dels directors dels teatres cinematogràfics, interès no tan sols material, sinó intellectual i moral, i no personal, sinó general i nacional.

El Comitè renovà el mandat que donà als seus elements directius, per a introduir com més aviat millor les modificacions que es creguin necessàries en el Reglament de cupus.—Fabra.

Un nou model de metralladora

Ogden (Estat d'Utah), 17. — Hom anuncia que aviat començaran els treballs per a la fabricació d'una metralladora automàtica de 37 mm., que anirà proveïda d'un obús de 13 polzades, i que podrà disparar 150 dispars per minut, amb una velocitat de 3.000 peus per segon.

Es fabricaran dos models, un per a l'aviació i l'altre per a l'ús general o per a emprar-lo contra els avions.

Aquesta nova arma ha estat inventada pel senyor J. M. Browning, perit en armes de foc.—Fabra.

LA VIDA OFICIAL

Amb el president despatxaren els ministres de Governació i Exèrcit.

Després rebé les visites dels oficials ferits a l'Africa, senyors Vela i Boqueda.

El cap del Govern ha dirigit un cablegrama al president de la República de l'Equador, senyor Añora, qui es possessiona avui del càrrec, fent fervents vots perquè l'acompanyi l'èxit personal i la màxima prosperitat del seu país.

— A dos quarts de dues de la tarda, procedent d'una finca de Càceres, on ha passat dos dies, ha arribat a Madrid don Alfons.

— El ministre de Treball ha rebut una comissió de presidents de les societats de sastres d'Espanya, que li han parlat de la constitució dels seus Comitès paritaris.

També l'han visitat l'agregat comercial francès, qui li ha parlat de diversos detalls relacionats amb la representació de França en l'Exposició de Barcelona; l'alcalde de Lleida, delegat regional del Treball de Granada, una comissió de metges titulars i els governadors d'Alacant, València i Càdiz.

— Sota la presidència del senyor Marian Marfil s'ha constituït el Consell de corporacions d'indústries manufactureres. Hi han assistit el vice-president de Corporacions generals, senyor García Alonso, i altres membres del Consell.

Una petició dels funcionaris municipals madrilenys

Avui ha visitat el ministre de la Governació una comissió integrada per diversos funcionaris de l'Ajuntament de Madrid per a interessar-li en una instància signada per diversos d'ells, consistent en el prec que pel ministeri de la Governació es dicti l'oportuna disposició aclaratòria de l'apartat cinquè, article 20, capítol 30 del Reglament de Secretaris d'Ajuntaments, Interventors de fons i funcionaris municipals en el sentit de declarar aptes legalment per a l'exercici de secretaries d'Ajuntaments de primera categoria als oficials majors i caps de secció que hagin estat funcionaris del mateix Ajuntament amb una antiguitat de trenta anys almenys i tinguin la categoria i sou de caps d'administració.

Congrés internacional d'autors

El gerent de la Societat d'Autors, Linares Becerra, acompanyat del secretari, ha visitat el ministre d'Instrucció amb l'objecte de parlar-li dels treballs preparatoris del Congrés internacional d'autors i compositors que s'inaugurarà el 19 de maig vinent a Madrid. Hi assistiran, ultra autors nacionals, representants de 25 nacions.

El que s'ha de celebrar a Madrid és el quart dels Congressos internacionals d'autors. Els anteriors s'han celebrat a París, Roma i Berlín.

També han visitat el senyor Callejo els ministres de l'Uruguai i Panamà, el secretari del Patronat de la Ciutat Universitària, el director de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona amb una comissió de la mateixa i el director de l'Escola de Contractistes d'obres.

EL CONSOL DE XILE A TARRAGONA

Madrid, 17. — S'ha concedit el "regium exequatur", entre altres cònsols, a N'Adolf Artal, cònsol honorari de Xile a Tarragona.

LA VEROLA A ANGLATERRA

Precaucions a l'aeròdrom de París

Le Bourget, 17.—Els passatgers-procedents d'Anglaterra o d'Escandinvia, per la via aèrea que no arribin proveïts de certificats de vacunació contra la verola, seran immediatament enviats una altra vegada a llurs llocs de procedència, i se'ls impedirà desembarcar en als aeròdroms francesos.

Les autoritats sanitàries redoblen llurs precaucions per a evitar que l'epidèmia de verola que existeix a Anglaterra, es propagui a França. — Fabra.

Les mesures han estat suspesa

Londres, 17.—S'anuncia que les mesures adoptades pel Govern francès per a la vacunació obligatòria de totes les persones que entrin a França procedents d'Anglaterra han estat suspeses fins a nova ordre.—Fabra.

París, 17.—Les mesures sanitàries que havien estat preses pel Govern francès per a evitar la propagació de l'epidèmia de la verola, foren adoptades de conformitat amb els Convenis internacionals i amb el Conveni franco-anglés sobre Sanitat.

Posteriorment, al Govern francès h adecidit suprimir aquestes mesures, però ha cridat l'atenció dels tècnics sanitaris perquè vigilin molt l'estat de salut del país, i més especialment en la part que sosté més tràfic amb les nacions del Nord. — Fabra.

L'estat de l'epidèmia

Londres, 17.—Fins ara, i des del dia 12 d'aquest mes, no s'ha resgistrat cap cas greu de verola, derivat de l'epidèmia declarada a bord del paquebot "Custania".

Ahir foren senyalats 36 casos de caràcter benigne, a Londres, on el nombre total d'atacats és de 197, i d'aquests, 114 en el barri de Westham. — Fabra.

Una reunió franco-britànica

París, 17. — A conseqüència de la decisió adoptada pel Consell de ministres, proopsant la reunió immediata de les autoritats sanitàries angleses i franceses, per a prendre, de comú acord, totes les precaucions útils contra l'epidèmia de verola, els Serveis de Negocis Estrangers francesos s'han posat en contacte immediatament amb els de Londres.

El Govern francès proposa que la reunió se celebri dilluns vinent, a Calais.

El director dels Serveis d'Higiene i el seu adjunt tècnic, representaran el Govern francès en aquesta Conferència. — Fabra

LA SITUACIO A XINA

El repatriament dels expedicionaris japonesos

Toquio, 17. — Arran de la decisió presa ahir pel govern, el comandant de la guarnició japonesa al Xang-Tung ha rebut instruccions per a ajornar l'evacuació de la zona ocupada per les tropes japoneses i la qual s'activaba d'acord amb els termes del conveni darrerament signat amb Nanquín.

Hom creu que demà el govern publicarà una nota oficiosa explicant els motius que l'empenyen adoptar aquesta actitud.

Alguns opinen que la decisió del govern japonès obeeix a les indicacions formulades per Nanquín, que mentres durin les operacions contra els generals rebels els seria impossible als nacionalistes garantir la seguretat de les vides i propietats japoneses al Xang-Tung. — Fabra.

Un canoner francès atacat en el riu Blau

Xang-Hai, 17. — Segons una informació de l'Agència Havas, les tropes situades a la vorera esquerra del Yant Se atacaren amb foc de metralladores un canoner francès que remuntava el riu, ferint tres mariners.

El canoner ha respost amb gran energia i ha prosseguit el viatge. No ha sofert avaries de cap mena.—Fabra.

El Japó tem que Xiang-Kai-Sek i Feng-Iu-Siang es barallin

Pequín, 17. — Hom tem un conflicte entre Xang-Kai-Sek i Feng-Iu Siang, puix tots dos capdills volen ocupar el Xan-Tung.

En vista d'això el Japó ha suspès l'evacuació d'aquesta comarca.

Ja s'han registrat alguns encontres.—Fabra.

El foc

Lille, 17. — Un important incendi ha destruït una gran manufactura de linoleum i ha causat danys materials de gran importància.—Fabra.

Léon Blúm, en ésser elegit a Narbona, evità el ballotage per nou vots

El Japó ha suspès el repatriament dels expedicionaris al Xantung, a pretext d'una probble discòrdia entre Feng-Iu-Siang i Xiang-Kai-Sek

Trotski no es mourà de Pera, prop de Constantinoble

Un discurs de l'ex-ministre laborista de Finances, Philip Snowden ha provocat una gran inquietud entre els conservadors britànics

Portes Gil ha emprès una campanya contra l'acoholisme a Mèxic

L'ambaixador iugoslau a Roma ha protestat de les campanyes de la Premsa feixista

Un ràpid París-Brusselles ha topat amb un tren de càrrega. Hi ha 10 morts i una vintena de ferits greus

Litvinov ha presentat el projecte soviètic a la Conferència del Desarmament

Pel maig hi haurà eleccions a Mònaco

A Lisboa han estat practicades nombroses detencions, que no han estat mantingudes

Un francès ha travessat la Mànega en hidrociclè en 5 hores i mitja

Chamberlain ha explicat a la Cambra dels Comuns com es produí la seva entrevista fortuita amb Mussolini

TROTSKI A L'EXILI

No es mourà de Pera

Constantinoble, 17. — Trotski continuarà provisionalment a Constantinoble sota promesa d'abstenir-se d'intervenir en els assumptes interiors del país.—Fabra.

Trotzki.—*Es extraordinari! Estem avançant més de pressa que la Revolució mundial.*

(Simplicissimus, *Munic*)

Constantinoble, 17. — Trotski residirà provisionalment a Pera i ha promès que s'abstindrà en absolut d'intervenir en els assumptes interiors del país.—Fabra.

EL DESGAVELL AFGANES

Una situació ideal

Simla (India), 17.—Les darreres notícies de la frontera afganesa senyalen que s'han lliurat violents combats prop de Chazni. Mentres, sembla que moltes tribus es mostren enclisades de la situació actual de l'Afganistan perquè gràcies a ella no paguen cap impost i els seus súbdits no han de portar homes al servei. — Fabra.

Combats a 70 km. de Cabul

Calcuta, 17. — Diuen de Cabul que s'ha entaulat un violent combat a Shaikabad, lloc situat a seixanta quilòmetres de Cabul, entre les tropes acabadillades per Bacha Sakao que, com és sabut, regna actualment a Cabul, i les tribus vardakis, que són partidàries de l'ex-rei Aman Ullah.

Segons sembla, les pèrdues en ambdues parts són molt importants i els hospitals de Cabul són completaments plens de ferits.—Fabra.

LA CONFERENCIA PER AL DESARMAMENT

El projecte soviètic

Ginebra, 17. — En una segona sessió celebrada aquesta tarda per la Comissió del Desarmament, han estat escoltades les explicacions del senyor Litvinof relacionades amb les manifestacions fetes aquest matí contra el seu projecte.

No havent sollicitat la paraula cap més delegació, el president declarà que al seu criteri, la majoria de la Comissió no semblava disposada a prendre el projecte soviètic en consideració, i que seria, per tant, superflu sotmetre'l a votació, però el senyor Litvinof insistí perquè tots els Estats representats en la Comissió donessin a conèixer clarament la eva opinió.

En vista d'això, el president proposà a la Comissió que donés una resposta categòrica, afirmativa o negativa, a les preguntes següents:

¿La Comissió està disposada a acceptar el projecte de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques com a base de discussió, en lloc de l'avant-projecte de la Comissió de 1927?

Els delegats de Turquia i 'Alemanya intervingueren en aquest moment, per a dir que el projecte soviètic no havia d'ésser rebutjat en bloc, i que calia que fos estudiat simultàniament amb el projecte turc i altres projectes.

Per la seva part el senyor Litvinof, amb el fi d'evitar una votació el resultat de la qual no semblava dubtós, declarà que, donada la semblança dels projectes soviètic i turc, en rebutjar l'un d'ells significava rebutjar l'altre.

El representant de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques ha demanat a la Comissió que en lloc de respondre a l'única pregunta formulada pel president, es pronunciés sobre els tres principis essencials del projecte soviètic, que són.

Primer. ¿La Comissió és favorable a una reducció d'armaments i no a una limitació?

Segon. ¿Creu que aquesta reducció ha d'operar-se segons el principi proporcional?

Tercer. ¿Està d'acord a establir el coeficient matemàtic del desarmament?

Davant la insistència del senyor Litvinof, el president aixecà la sessió fins a demà. — Fabra.

L'opinió dels delegats

Ginebra, 17. — La Comissió preparatòria de la Conferència del Desarmament, es reuní aquest matí i escoltà una extensa exposició tècnica sobre el pla soviètic que fou llegida pel comandant de l'exèrcit vermell Langovol.

El senyor Sato, representant del Japó, critica el projecte dels soviets, per creure que en ell es fa cas omís dels principis consagrats pel Pacte de la Societat de Nacions, que proclama una estreta relació entre la reducció dels armaments i el mínimum de garanties de seguretat.

Acabà recordant que l'any 1922, per aquesta mateixa circumstància, fou rebutjat un projecte semblant proposat per Anglaterra.

El comte Bernstorf, representant d'Alemanya, ha expressat el seu desig que sigui aprovat el text rus, després d'introduir en ell certs perfeccionamaments, els quals són necessaris per ésser l'esmentat projecte masa rígid.

El representant de Xile s'adhereix a les manifestacions fetes pel senyor Sato i, finalment, el delegat francès, en una intervenció seguida amb gran interès, formula noves crítiques contra el projecte soviètic, en el qual no es té en consideració la situació política o geogràfica de cada Estat, "la qual cosa portaria com a conseqüència — diu — fer del més fort el més feble, en l'ordre militar".

Acaba dient que el projecte de la Comissió està redactat amb un sentit més clar de la realitat. — Fabra.

LES ELECCIONS DE NARBONA

Blum ha evitat el "ballotage" per nou vots

Carcassona, 17. — En l'acte de l'escrutini de les últimes eleccions de diputat celebrades diumenge a Narbona, ha estat elegit el socialista Blum, per nou vots de majoria. Per evitar el "ballotage" la majoria absoluta requerida era de 5.877 vots i el senyor Blum obtingué 5.886 sufragis. — Fabra.

Ha mort el cap del partit sudafricà

El cap, 17. — Ha mort Sir Thomas Swart, diputat i cap del partit sudafricà. Mr. Swart tenia un gran prestigi parlamentari. Els diaris l'anomenaven "pare de la Unió Parlamentària".—Fabra.

Les finances alemanyes

Londres, 17. — El corresponsal financier del "Times", a Berlín, diu que a conseqüència d'haver-se negat els bancs alemanys a estendre una bestreta al Govern per valor de 7.500,000 de lliures esterlines, pagader dimarts, el Reich es troba en situació força seriosa. Els principals banquers alemanys s'han reunit per tal d'examinar la qüestió. —Fabra.

ELS ACCIDENTS FERROVIARIS

El ràpid París-Brusselles topa amb un mercaderies

Brusselles, 17. — El ràpid que procedia de París ha topat aquest matí, a les 6'30, amb un tren de mercaderies prop de Hal. De moment, se sap que han resultat set persones mortes. Ha sortit material de socors cap al lloc de l'accident.—Fabra.

8 morts i 21 ferits greus

Brusselles, 17. — En l'accident ferroviari de Hal, resultaren vuit morts i 21 ferits greus. Es creu que fou degut a què el maquinista no es donà compte que estava tancat el disc i no frenà com li corresponia fer-ho. El ministre de ferrocarrils es trasllada al lloc de la catàstrofe. Sortí amb nombrós equip d'auxili. — Fabra.

Augmenta el nombre de víctimes

Brusselles, 17. — El ràpid de París ha topat amb un tren de mercaderies. Han resultat onze morts i vint-i-un ferits, la major part de gravetat. — Fabra.

Brusselles, 17. — Segons les darreres dades recollides sobre l'accident ferroviari de Hal, el nombre de morts puja a deu. — Fabra.

AMERICA LLATINA

"MISS BRAZIL"

Río Janeiro, 17. — La senyoreta Olga Begganini ha estat elegida miss Brasil en el concurs de bellesa de Galveston. — Fabra.

SOCIETAT DE NACIONS

UNA ADHESIO SUECA

Estocolm, 17. — La Cambra dels Diputats ha aprovat un projecte de llei en virtut del qual Suècia s'adhereix a l'acta general recomanada per la Societat de Nacions en matèria de conciliació i arbitratge i arranjament judicial de les divergències internacionals. — Fabra.

FRANÇA

EXPULSIO D'UN ESPIA

París, 17. — L'anglès Aleister Crowker ha sortit avui d'aquesta capital en direcció a Brusselles. — Fabra.

LA POLITICA POLONESA

Entre Bartel i Pilsudski

Varsòvia, 17.—El mariscal Pilsudski va rebre al palau de Belvedere el senyor Bartel, el qual cessà recentment en les seves funcions de cap del govern i els nous nous ministres.

El mariscal féu remarcar l'enorme tasca del senyor Bartel durant la seva estada al govern i gràcies al qual figura avui Polònia com un gran Estat modern.

El senyor Bartel li contestà en termes de gran adhesió per al mariscal, en qui tots els polonesos veuen el veritable cap d'Estat, que tant s'ha preocupat i ha treballat per la grandesa de la pàtria. — Fabra.

LA DICTADURA DE CARMONA

Detencions a Lisboa

Lisboa, 17. — Una nota oficiosa publicada aquest matí dóna compte d'haver estat detingudes nombroses persones que assistien a una deumió secreta en una casa del carrer Rio da Gremio, contravenint la disposició vigent sobre la celebració de reunions. — Fabra.

En llibertat

Lisboa, 17. — Han estat posats en llibertat totes les persones que havien estat detingudes per assistir a una reunió clandestina. — Fabra.

LA SITUACIO A MONACO

Pel maig hi haurà eleccions

Mònaco, 17. — Les eleccions es verificaran a Mònaco el dia 5 de maig vinent. — Fabra.

BELGICA

EL REI BORIS DE BULGARIA A BRUSSELLES

Brusselles, 17. — Aquest matí ha arribat a aquesta capital el rei Boris. Ha estat rebut a l'estació pel rei Albert.

Tots dos monarques han sortit en automòbil cap el palau de Laeken, on el rei Boris passarà dos dies. — Fabra.

LABORISTES I CONSERVADORS BRITANICS

Un discurs de Philip Snowden

Londres, 17. — La Premsa comenta extensament el vigorós discurs pronunciat el diputat Mr. Philip Snowden a la Cambra dels Comuns sobre diversos aspectes dels deutes interaliats.

Es creu que la contesta serà donada aquesta tarda a la Cambra per Mr. Evans.

La qüestió ha despertat interès no precisament per les manifestacions que pugui fer el Govern, sinó pel discurs de Mr. William Graham, qui, amb Mr. Snowden, exercí un càrrec en el Tresor durant l'administració laborista, i també pel discurs de Mr. Ramsay Macdonald. — Fabra.

Els conservadors comencen a alarmar-se

Londres, 17. — En una reunió celebrada aquest matí per diverses personalitats pertanyents al partit conservador, s'ha tractat del discurs que pronuncià ahir a la Cambra dels Comuns l'ex-ministre laborista Senyor Ph. Snowden, i sembla que s'ha expressat el temor que, tenint en compte els termes emprats per l'orador en parlar dels deutes interaliats, si el partit laborista ocupés el Poder no compliria els compromisos contrets pel Govern actual. — Fabra.

La intervenció de Macdonald

Londres, 17. — Parlant el senyor Macdonald, a la Cambra dels Comuns, en el curs del debat plantejat sobre la nota del senyor Balfour relativa als deutes interaliats i a les reparacions, ha dit que els acords concertats no han d'ésser considerats sagrats contra una revisió, però que, per llarg que sigui el temps que ell romangui al front del partit laborista no es produirà mai una renúncia.

Afegí que el partit laborista no ha tingut mai la intenció de realitzar beneficis en virtut dels acords adoptats per a l'arranjament dels deutes de guerra. — Fabra

El proletari.—*Jo em recordaré d'això, senyor, quan vinguin les eleccions!*

(*Alusió a l'oposició del Govern de Londres contra la convenció de la jornada de vuit hores.*)

(De Telegraaf, *Amsterdam*)

Municipi

Les obres de Casa la Ciutat

Sembla que el dia 27, festivitat de Nostra Dona de Montserrat, tindrà lloc l'acte de descobrir un dels dos tapissos que han de decorar l'escala de Casa la Ciutat; l'estàtua de Llimona, representant Sant Miquel Arcàngel, a la mateixa escala; les dues portes que donen accés a la galeria i que comuniquen amb la sala de la Comissió Permanent, i la porta de la Sala de Cent, que s'obre a la galeria gòtica.

El tapís que es collocarà representa el "Comiat i embarcament d'un cònsol "de catalans" pels Consellers", i forma part de la sèrie en període d'execució de "La protecció dels Consellers de la ciutat al comerç i a la indústria".

El segon tapís representarà la cèlebre "Fira del vidre", i completarà així els dos aspectes del comerç exterior i interior de Barcelona.

Un monument a la Reina Maria Cristina

Heus ací el text de la proposició del senyor del Rio, sotmès a la Permanent Provincial, i que aquesta ha acceptat en principi:

"Que la Comisión Municipal Permanente faculte al Sr. Alcalde, para que éste, haciendo uso de un amplísimo voto de confianza que el Ayuntamiento le concede, por estimar que, tanto por su alta investidura como por su elevado amor a la ciudad, mejor que nadie siente los latidos de ésta, haga cuantas gestiones estime oportunas con objeto de llevar cuanto antes a la práctica la laudable idea que expuso en el último Pleno consistorial, y que éste aceptó con absoluta unanimidad, de erigir un monumento a la Reina Doña María Cristina, que santa gloria haya, y hacia la cual tanto reconocimiento siente nuestra querida ciudad por los repetidos beneficios que de ella ha recibido, y muy especialmente por el hecho de haber patrocinado y dado impulso a sus ansias de prosperidad y grandeza; que, con tal objeto, sea puesta a disposición del Sr. Alcalde la cantidad de 100.000 pesetas, con cargo al Presupuesto extraordinario de Ensanche, conforme acordó ayer la Comisión de Ensanche, y que se acuerde que la inauguración del monumento a María Cristina tenga efecto durante la celebración de la próxima Exposición de Barcelona, y en día que sea dedicado a la egregia finada, porque cuantos actos en él se realicen, tengan por fin enaltecer la memoria de la que en vida tanto honró la Corona de España."

La neteja dels mercats

Amb motiu de l'Exposició s'han circulat ordres encaminades a millorar la presentació dels mercats. Sobresurten les que es refereixen a la presentació dels llocs de venda, que seran pintats, de blanc els de carn, de verd els de fruites i verdures i de negre la ferralla dels de peix.

Al mateix temps pel cos de bombers es procedirà a la neteja dels sostres i claraboies dels mercats.

Les carnisseres portaran vestit i davantal blancs; les verduleres, davantal amb llistes blaves i blanques, i les peixateres, blancs. Les venedores del mercat de flors a la Rambla portaran uniformes negres amb voravius vermells.

Els homes portaran: els carnissers, guardapols, i els peixaters, bruses de color blanc.

L'ornamentació de la plaça de Catalunya

Acabada la foneria de la copa artística de bronze que ha de formar el cimal del brollador del fons decoratiu de la part superior de la plaça de Catalunya, es procedeix al seu muntatge, així com a la collocació dels altres elements artístics que han de completar l'esmentat fons. Per a facilitar la ràpida execució dels treballs — que estaran acabats dins la primera quinzena de maig vinent — s'ha tancat amb una estacada d'arpillera el pas per les escalinates de davant l'Hotel Colom.

Es renova el paviment del carrer de la Travessera

Havent de procedir-se a la renovació del paviment del carrer de la Travessera, entre els carrers de Salmeron i Menéndez Pelayo, a tenor del que estableixen les disposicions municipals vigents, es prevé als propietaris de finques del dit tros de carrer perquè realitzin les obres necessàries, i a les empreses de serveis públics i tots els que hagin d'executar obres a la via pública, que traslladin els serveis a les voravies, començant les obres dintre dels quinze dies següents a aquesta notificació: passat l'esmentat termini i practicada la nova pavimentació no es concediran permisos per a l'obertura de rases en la dita via fins que hagin transcorregut dos anys.

Una subhasta per a obres a la Sèquia Comtal

Fins al dia 7 de maig vinent a migdia s'admetran, a la secció d'Eixampla, proposicions per a la subhasta de les obres de coberta de la Sèquia Comtal al carrer de Bofarull, entre la carretera de Ribes i el carrer límit nord de la zona industrial, concedida al senyor Sert, i explanació i collocació de voravies al carrer límit nord entre Bofarull i carretera de Ribes; al de Provençals, entre Indústria i Coello; encreuament de Bofarull i carretera de Ribes, i Provença, entre la dita carretera i Espronceda.

La dita subhasta se celebrarà a les Cases Consistorial, el dia 8 de maig vinent, sota el tipus de pessetes 84.314'17.

Els serveis de la Higiene municipal

Pel Servei veterinari d'inspecció higiènico-bromatològica a les estacions, fielats, descarregadors de llet i districtes han estat decomissats, durant la setmana passada, els gèneres alimentosos següents:

Llet, 255 litres; taronges, 19.308 quilos; embotits, 53'900 quilos; llaunes de conserves, 70 unitats; porc, 6'350 quilos; moixama, 9'800 quilos; dàtils, 3 quilos; figues, 2'500 quilos; galetes, 1 quilo; panses, 3'500 quilos; tomàquets, 2 quilos, i pomes, 6 quilos.

La vida religiosa

Sants d'avui.—Sant Perfecte, Sant Eleuteri i Santa Antia.

Sants de demà.—La Troballa del cos de Sant Cugat. Sant Lleó IX.

Quaranta Hores. — Avui: Infants Orfes (Elisabets, 6), de les sis del matí a dos quarts de vuit del vespre.

Demà: a la mateixa església i a les mateixes hores.

Comunió reparadora.—Avui: Església de Sant Joan de Gràcia.

Demà: Sant Felip Neri.

Cort de Maria. — Avui: La Mare de Déu de l'Esperança, a l'església del Bon-Succés.

Demà: La Mare de Déu del Roser a Sant Cugat.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori.—Avui: Torn de Santa Gertrudis.

Demà: Torn de Sant Josep.

NOUS PORTANTS DEL SANT CRIST

Dijous passat, a la vetlla, foren examinats i honorats amb el títol de Portants del Sant Crist, de la parròquia dels Sants Just i Pastor, d'aquest ciutat, els senyors Josep Fàbregues Cercós, Josep M.ª Montfort Jurnet, Manuel Basil i Santmartí, Lluís Cabo Delcrós, Pau Martínez Cruz, Lluís Riera Llorenç, Evarist Llaviol Llopart, Adolf Francesc Santos i Antoni Cano Comballa.

Feien d'examinadors els senyors: Antoni Vilanova Carbonell, examinador i mestre de la Sang de Nostra Dona del Pi; Ferran Gordo Herrero, examinador de l'Associació Reparadora de Pius IX; Antoni Milian Sancho i Mateu López Campuzuno, examinador i segon examinador, respectivament, de la parròquia dels Sants Just i Pastor.

Hi assistiren el reverend senyor ecònom, Antoni Ventura, i el vice-director del Via-Crucis Perpetu i Vivent, reverend Joan Rovlralta, i un bon nombre de portants i aspirants.

—o—

"Formació Catequística", òrgan oficial de la Junta Catequística del Bisbat, publicarà oportunament els resultats espirituals de la Festa Catequística d'enguany i un gràfic que els compararà amb els de l'any passat.

L'entusiasme que arreu ha desvetllat l'anunci de la festa fa esperar que la diada del 26 de maig ocuparà en tots sentits l'èxit de l'any passat.

LLIGA DE PERSEVERANÇA DE SANS

Aquesta Lliga prega els socis l'assistència al dia de recés espiritual, que serà demà, divendres, dia 19, a les nou del vespre.

També seran ben rebudes les senyores de les Reunions Familiars i tots aquells i aquelles que vulguin aprofitar aquest mitjà de regeneració.

Predicarà el reverend senyor rector de la parròquia.

La Comunió general reglamentària del present mes, serà diumenge vinent, dia 21, a les vuit.

PEREGRINACIO MARIANA

Aquesta Peregrinació Mariana que organitza l'Arxiconfraria Nacional de Filles de Maria de Santa Clara, de Barcelona, sota la direcció del doctor Joaquim Masdexeixar, prevere es fa amb l'aprovació de l'eminentíssim i reverendíssim senyor bisbe de Barcelona.

Per a detalls i inscripcions: A Santa Clara, tots els dies feiners, de set a dos quarts de nou de la tarda.

Delegació del Comitè: ronda de la Universitat, 37.

Llibreria "Hereus de la Vídua Pla", Fontanella, 13, i a Llibreria "Hormiga de Oro", Avinguda del Portal de l'Angel, 2.

FESTA CATEQUISTICA

La Junta Catequística Diocesana, secundant propòsits explícits del nostre prelat, ha decidit establir una xarxa de Patronats Catequístics en les míseres i populoses barriades industrials de la nostra ciutat.

De moment, i amb la deguda autorització del senyor rector d'Hostafrancs, realitza gestions per a obrir, prop de la Presó Cellular, un Patronat Catequístic en el qual rebran educació cristiana centenars de criatures.

Hom ha fixat la inauguració de les Escoles i del Catecisme dominical per al dia de la Festa Catequística Diocesana (26 de maig), de l'èxit econòmic de la qual dependrà, en gran part, el d'aquests Patronats Catequístics.

ELIXIR ESTOMACAL
SAIZ DE CARLOS
Tonifica, ajuda a pair, obra la gana i cura las malalties de
L'ESTÓMAC I BUDELLS
DOLOR D'ESTÓMAC
DISPEPSIA
AGROR I VÒMITS
INAPETENCIA
DIARRÉES DELS NENS I ADULTES
LLAGA DE L'ESTÓMAC
Molt út contra les diarrees dels nens, inclús en l'època de desmamar i dentificació.
35 anys d'èxits constants.
5 pessetes ampolla, amb medicació per a uns 8 dies
De venda: principals farmacies del món.

ELS GRANS PROJECTES ES PERSEGUEIXEN

Ara un alemany proposa rebaixar de nivell la Mediterrània per guanyar terres i produir força elèctrica

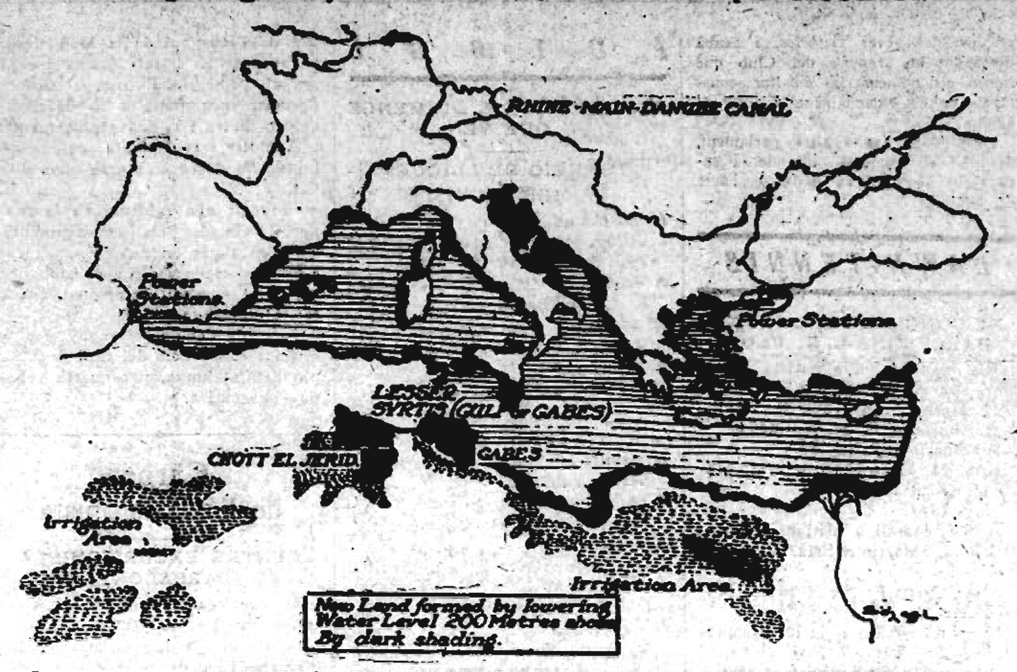

Les zones negres representen els terenys guanyats en abaixar 200 metres el nivell de la Mediterrània, terres noves que representen una àrea igual a la d'Itàlia. En el mapa es veuen també les zones d'irrigació del nord d'Africa

D'una manera natural i senzilla, i a penes sense donar-nos-en compte, hem passat del segle anomenat de les llums o de les realitzacions novellístiques, al segle de la velocitat o de les realitzacions pràctiques — així ho esperem.

Juli Verne i els seus seguidors emplenaren el cap dels nostres pares de meravelles realitzades en els llibres; avui són els diaris els que ens omplen el cap de coses realitzades en la vida i a la Borsa, ja que la Borsa és completament indispensable de la vida.

Les realitzacions de Juli Verne difícilment podien portar cap pertorbació bursàtil; l'únic paper que podien fer pujar era el que es gastava en les edicions. Avui el moviment del paper és, o serà d'altra mena. Les possibilitats de l'enginyeria moderna han crescut d'una manera tan desproporcionada a la matèria fins ara tractada que les meravelles porta des a cap pels egipcis es podrien fer, ara, amb una sola mà i això ja no interessa. Fins fa poc els enginyers jugaven amb els rius i en feien el que volien. Ara els ha donat per les mars — que ja havien temptat alguns esperits destornillats del segle passat, però que ara tenen ja tractes amb esperits perfectament collats.

El famós túnel del canal de la Mànega es té per cosa feta i ja són pocs els anglesos que s'hi oposen. Es comença a parlar d'una altra foradada sota l'Estret de Gibraltar; el Gulf Stream també es troba en perill. Però darrerament un altre projecte pretén obtenir multitud de coses de convertir la mar Mediterrània en una mar, és a dir, en dues mars interiors. L'autor del projecte, el senyor Hermann Sorgel, de Munic, creu que seria possible i beneficiós de buidar, en part el Mare Nostrum, i com a pretext dóna el que en altres èpoques era molt més buid que no pas ara, i en aquelles èpoques reculades no obtenien l'immens cabal d'energies que ara en treurien. Però deixem que Herr Hermann Sorgel s'expliqui:

"Navegant per la Mediterrània — escriu Herr Hermann Sorgel—, ¿qui podria pensar en el Diluvi bíblic i com aquella crisi gegantina pogué ocórrer? Fa uns 50.000 anys el nivell de la Mediterrània era uns 1.000 metres més baix que ara i més de la meitat de la seva àrea era terra. Europa, Africa i Asia no eren continents separats. Després, durant el darrer període glacial, quan les masses de gel de l'Atlàntic septentrional es varen fondre, la crescuda enorme es precipità pel que ara és Gibraltar dins les terres baixes i les petites mars interiors que varen créixer i varen inundar la terra fins que la Mediterrània arribà a la seva present extensió. Ara bé, ¿podria aquest natural procés ésser invertit fins a cert punt pels moderns mitjants tècnics per tal de guanyar d'aquesta manera noves terres i una energia immensa?

La Mediterrània és una mar d'evaporació; és a dir, que el seu nivell baixaria d'ell mateix 165 centímetres per any si no rebés suficient cabal de l'exterior. L'evaporació de la Mediterrània s'eleva a 4.144 quilòmtres cúbics anuals, mentre que l'Atlàntic només li proporciona 2.762 quilòmetres cúbics i la Mar Negra 152 quilòmetres cúbics. Aquest corrent, que puja 92.418 metres cúbics per segon, podria ésser deturat mitjançant dics a Gibraltar i al Bòsfor, cosa que podria proporcionar una enorme quantitat d'energia. El pas més estret del Bòsfor és de 600 metres d'amplària i a Gibraltar té 1.400 metres.

La meva idea és de rebaixar la superfície de la Mediterrània tancant aquests dos passos i obtenint així, noves terres, i per la diferència de nivell suficient energia per a regar el Sahara.

¿De quina manera es podria portar a cap tècnicament aquest projecte?

Les dificultats més grans i costoses es trobarien, sens dubte, a Gibraltar. El tancament de l'Estret seria la clau del problema. El dic hauria d'ésser construït, no al lloc més estret, sinó al de menys fons, entre la badia de Tànger i els penya-segats de Cabezos. En aquell lloc la més gran profunditat, en el mig, és de 320 metres. Per construir un dic de 50 metres d'ample a la part superior es necessitarien uns 10.000.000 de metres cúbics de material, i per prevenir que aquest fos arrossegat pels corrents caldria tirar-li en grans quantitats a la vegada i potser enfonsant-hi enormes pontons. El material es podria extreure dels canals que portarien l'aigua a les turbines, i concentrant tots els presidaris del món al Marroc s'obtindria treball a bon preu.

El curs dels treballs — segueix dient el professor Sorgel—, hauria d'ésser quelcom així: després de tancar completament la Mediterrània a Gibraltar, Constantinoble i el Canal de Suez, es constririen les preses, sèquies, rescloses, etc., i després un curt canal de derivació prop de Gabes, a Tunis, fins el llac de Chottel Jerid. 29 metres per sota. Usant aquest llac, que té una superfície d'unes 200 milles quadrades, com a dipòsit, l'aigua de la Mediterrània podria ésser drenada per canals de distribució i, després d'extraure'n la sal es podria usar per cultivar grans territoris del Nord d'Africa fins que el nivell de l'aigua hagués baixat de 25 metres.

Després es podrien posar en moviment els aparells de Gibraltar i es podria donar vida a altres regions del Sahara.

Quan el novell hauria baixat de 200 metres hi hauria un pas sec entre Itàlia i Tunis: Europa i Africa estarien unides! La terra nova seria especialment rica perquè en comptes de les costes rocoses d'avui, la Mediterrània estaria vorejada per riques i fèrtils terres que podrien ésser profitosament cultivades gràcies a l'enorme energia elèctrica disponible.

L'atenció mundial d'avui dia — continua el projectista—, és atreta per la Mediterrània per tres raons:

Primera. — El túnel sota l'Estret de Gibraltar — un valuós treball preparatori per al nostre projecte.

Segona. — La irrigació del baix Nil cap a l'Oasi de Sirva, 70 metres per sota el nivell de la mar.

Tercera. — Pels nous ferrocarrils des del Marroc al Níger i al Congo que ja es construeixen.

El temps no és llunyà en què l'empresa no haurà dalir per capital, sinó que el capital mundial, enormement augmentat i concentrat, haurà de cercar un camp d'operacions adequat. La Mediterrània oferirà aleshores una oportunitat. L'enginyeria moderna en mostra el camí i l'energia humana ja es pot aventurar avui dia a les tasques tècniques més altes."

Si mirem el mapa veurem tot seguit que qui sortiria guanyant amb la reforma seria, indubtablement, Itàlia, que obtindria una gran extensió de terres, a més de les que obtindrà en eixugar el llac de Nemi.

Per altra banda, la política internacional es modificaria molt sensiblement, puix en quedar tancada la península italiana entres dues mars interiors les seves activitats s'haurien de concentrar en una extensió semblant a les de l'antiga Roma. Això, no vol dir que no pogués sortir a l'Atlàntic, però tot dependria de qui administrés les rescloses, ja que per anar a l'Oceà s'hauria de pujar una gran pujada.

Però el més difícil de tot seria que s'arribarien a entendre les potències contractants sense que abans esclatés una guerra, o cosa semblant, per decidir pacíficament a qui correspondrien els beneficis i a qui els perjudicis.

A. F.

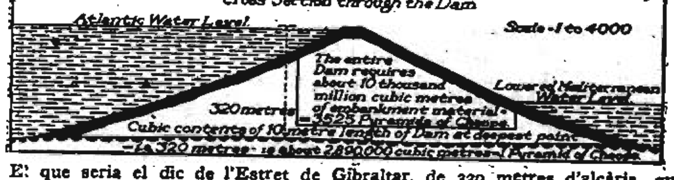

El que seria el dic de l'Estret de Gibraltar, de 320 metres d'alçària, que representaria una acumulació de material aproximadament igual a 3.525 piràmides de Cheops. A l'esquerra es veu el nivell de l'Atlàntic, 200 metres més alt que el de la Mediterrània

El curs de publicitat a l'Ateneu Enciclopèdic

Antoni Badal i Francesc Millà parlen de com deuen preparar-se els gravats i com deuen disposar-se tipogràficament els anuncis i els periòdics

La segona lliçó del Curs de Publi Club desenvolupada a l'A. E. P. es composà de dues conferències. La primera confiada al tècnic fotogravador senyor Badal del Río, consistí en la descripció de com devien preparar-se per una banda els originals que havien d'ésser reproduïts en gravats i de la faisó en què el gravat havia d'ésser executat.

El dibuix, la illustració, el cartell, la figura, en desenrotllar-se deu pensar-se en el format a què ha de quedar reduïda i d'acord amb aquest punt ha de tenir-se cura de fer els contrastos, deixar els blancs sombrejats i demés, per tal que en la reducció no quedi desvirtuada la força atractívola de la illustració, i, per tant, l'anunci resti amb la seva màxima vivesa.

No succeeix així quan es prepara un original o bé quan se n'encarrega la seva execució.

Tot això ho demostrà En Badal del Río a la pantalla, on projectà una sèrie d'interessants mostres, i comparà les bones amb les dolentes i féu ressaltar tot el que pot obtenir-se de la tècnica del gravat, sempre i quan al gravador se li donin els elements necessaris i el treball del dibuix guardi relació amb el procediment de reproducció i també amb la reducció que ha de quedar el gravat.

Tractà dels diferents procediments de reproducció, l'aplicació de les retícules, segons les classes de paper o estat de la fotografia o original a reproduir, detalls tots ells que ha de conèixer a fons i tenir en compte tota persona que dirigeixi la publicitat d'alguna empresa, per petita que sigui.

Finalitzà el seu treball, encoratjant al Publi-Club per a la creació de l'Escola Especialitzada de Publicitat.

Seguidament el tècnic impressor Francesc Millà encetà el seu tema fent una minuciosa crítica de la tipografia de la nostra premsa, que qualificà de força negligida i impròpia del temps que vivim i molt més de la nostra Barcelona.

Descriví el que havia d'ésser el diari modern, des de la capçalera fins a la darrera plana, tant en el que fa referència a la part tipogràfica com a la collocació de retrats, gravats i proporcions de les figures, segons la situació i nombre, fent veure la necessitat, amb exemples projectats en la pantalla, que el compaginador del diari hauria d'ésser un periodista tècnic en l'art de la impremta.

Entrà seguidament en la forma de compondre un anunci, en el que es refereix a la part tipogràfica, dividint els anuncis en: tipografia, illustrat i artístic, ocupant-se de la línia d'orientació, dels tipus a escollir per a fer ben visible l'anunci ensems que tingui la màxima llegibilitat, i també de com havien de collocar-se els gravats.

Estudià les proporcions de titulars i també la combinació d'orles, així com de la necessitat de no trencar les paraules, seguint les normes publicitàries.

Alludí els anuncis de etra dibuixada, i cridà l'atenció sobre aquells de lletres illegibles, tot ço que presentà amb quantitat de demostracions a la pantalla, i comparà les coses bones amb les dolentes.

Els senyors Badal del Río i Francesc Millà foren molt aplaudits i felicitats per la nombrosa concurrència, tota ella de qualitat, pels seus encertats treballs.

Una conferència d'En Canudes

Abans d'abir a la nit al Centre del Comerç de Sabadell En Josep Canudes va donar una conferència sobre el tema de "Vulgarització aeronàutica". Proseguint el seu apostolat va desfer una vegada més aquelles idees equivocades que sobre aviació encara la gent d'aquí conserva i va assenyalar les bases segures en què se sustenta. Després del parlament varen ésser projectades unes vistes d'aviació molt interessants.

El local del Centre del Comerç contenia un miler de persones que escoltaven atentament el conferenciant i demostraren així l'interès i la simpatia que ja se sent arreu per l'aviació. En acabar En Canudes va escoltar aplaudiments fervorosos.

Darrera hora

DE BARCELONA

BOXA AL "NUEVO MUNDO"

Carles Flix bat Biron per k. o. en quatre represes

Bartos és declarat vencedor de Gutman

La reunió pugilística celebrada anit passada al Nuevo Mundo va resultar, com esperàvem, molt interessant i va servir principalment per posar de relleu les grans qualitats del pes gall gracienc Carles Ribes, el qual va vèncer el francès Biron per fora de combat en quatre represes. Aquest match va transcórrer en els tres primers rounds en un joc en el qual els dos adversaris tendiren a observar-se; els diversos canvis de cops que en ells hi va haver va permetre copsar un petit avantatge a favor del gracienc, però ningú no hauria dit en finir la tercera represa que aquest havia d'adjudicar-se el combat a la següent.

En alçar-se Biron del seient per a començar el quart round, veiérem en ell l'home que, considerant haver estudiat prou el joc de l'adversari, es disposa a boxar per guanyar el combat; fins aquell moment Biron havia mantingut la puntuació igualada; molt malament li havien d'anar les coses per no aconseguir pel cop baix un altre punt. Biron atacà amb diversos cops curts al cos, cops que replicà Flix amb no massa precisió. Els boxadors palesaren una gran mobilitat. Flix atacava a distància amb cops d'esquerra llargs al rostre i el seu atac era sovint evitat per Biron amb ràpids desplaçaments que incitaven el seu contrincant a perseguir-lo per tot el ring. En un cos a cos Biron fou coplit amb molta duresa als flancs. Abans que repliqués Flix, a distància, el colpí novament i Biron optà per retrocedir.

El gracienc eixí en persecució del seu contrari; aquest, tancat a les cortes, intentà deturar-lo amb l'esquerra. Flix, esquivant el cop, plaçà una bella sèrie a la cara, seguida d'un croxet esquerre al cos; tots aquests cops foren molt precisos i durs; i tot seguit d'haver-los rebut, Biron va anar a terra. Els intents que féu per alçar-se foren inútils; Flix el va vèncer per k. o. Una ovació unànime premià la tasca realment brillant del boxador de Gràcia. Flix sembla haver adquirit una eficàcia en els seus cops, realment extraordinària.

En el match final, Segon Bartos va ésser declarat vencedor del letó Gutman per punts. Diem de seguida que aquesta decisió afavoreix decididament el primer esmentat. Dominat durant la primera part del combat, i a voltes plenament, l'únic que podia merèixer la bella actuació de Bartos als tres rounds finals era un fall de match nul.

El match entre tots dos boxadors fou la cosa més impensada que hom pugui imaginar. Basti dir que Bartos, fins que no es lesionà seriosament la mà, quatre rounds abans de finir el combat, no començà a dominar d'una manera clara.

Fou paradoxal. L'únic que ho explica és que Gutman es trobà tan cansat en finir el combat, que no fou capaç de mantenir el seu avantatge, malgrat l'estat d'inferioritat del seu adversari. El fet per Bartos en els quatre rounds finals no deixà, però, de tenir el seu mèrit. Mantenir la iniciativa de l'atac i dominar clarament durant els tres rounds finals d'un encontre amb sols la mà esquerra útil, no està a l'abast d'un boxador qualsevol. Si Bartos hagués tingut les dues mans bones en aquests tres rounds, és indubtable que la victòria que li acordaren els jutges no li hauria estat discutida per ningú, car hauria guanyat de llarg.

El combat fet per Gutman fou una equivocació. Va boxar admirablement, car es un home que en sap, però va mesurar malament la distància.

A sis rounds, donada la seva forma d'ahir, la seva victòria era segura; a deu, havia forçosament de perdre. I és que Gutman, ultra prodigar-se excessivament durant la primera part del combat, portava al damunt el cansament del combat que havia disputat la setmana anterior contra Pérez. ¿Per què la Federació ha de permetre a un boxador disputar dos combats en un termini de vuit dies? La tàctica errada de Gutman desllui completament el joc de Bartos. Aquest colpí eficaçment i amb gran precisió el seu rival moltíssimes vegades.

En aquestes condicions qualsevol boxador hauria estat deturat, però com que Bartos no ho aconseguí tan aviat com ell es pensava es desencoratjà completament, que és el pitjor que li pot succeir a un boxador. ¿E succeït ahir li pot servir de lliçó. Quan només podia comptar amb el puny esquerre va estar més coratjós que mai. Per què, doncs, havia de palesar una moral tan pobra?

Els altres combats d'aquesta vetllada donaren els resultats següents:

Correa, ferit a la boca i a les celles, va haver d'abandonar al quart round davant Jiménez.

Cosín vence Dionisio per punts en quatre represes.

Otano vencé Pérez per punts en quatre represes.

Mir vencé Muñoz per punts, en quatre represes.

CRITIAS

La política

SOBRE UNA ENTITAT CLAUSURADA A SABADELL

La Vanguardia, en la seva informació de Sabadell, publica la següent nota:

"Ratificándonos en la noticia que dimos en la última correspondencia sobre las gestiones que practicaba la Liga de Ejercitantes de la Parroquia de San Félix, para que se autorizara la apertura de la Academia Católica, cerrada gubernativamente, noticia que ha sido muy comentada en esta ciudad, podemos hoy añadir que la instancia que se había presentado para dirigir a la superioridad, ha sido retirada por los firmantes, a petición, según se dice, de los antiguos dirigentes de la Academia Católica."

LA SENTENCIA CONDEMNATORIA DEL SENYOR BERNIS

En aquesta Audiència s'ha rebut del Tribunal Suprem la confirmació de la sentència dictada per la Secció segona contra el lletrat N'Albert Bernís, condemnant-lo, per desobediència, a dos mesos d'arrest.

La causa passarà al fiscal per si considera d'aplicació la condemna condicional o el darrer decret d'indult.

DE L'ESTRANGER

L'entrevista Chamberlain-Mussolini

Londres, 17. — Cambra dels Comuns.

El senyor Austen Chamberlain ha fet una declaració explicant les circumstàncies fortuïtes en què es produí la seva recent entrevista amb el senyor Mussolini, en ocasió que estava passant una temporada a Florència.

El senyor Chamberlain ha afegit que cap importància especial pot atribuir-se a la dita entrevista, si bé, com és natural—ha afegit—passarem revista a la situació general d'Europa, així com a les relacions anglo-italianes que, afortunadament, són d'una naturalesa cordialíssima.—Fabra.

ELS ESPORTS

LA BOXA EN BROMA

La pantomima dalt dels rings

Qualsevol diria que un esport com la boxa, a base de cops de puny, havia d'ésser quelcom on els qui hi trafiquegessin anessin amb molt de compte a embrutar-s'hi. De portes enfora hom se l'imagina un esport on managers, federatius, jutges, periodistes i segons, van a bufetades per un tres i no res. Un esport de mastegots a tot drap, on tots els que hi intervenen van amb la cara senyalada. Tots, naturalment, menys els boxadors, perquè, com va dir Jean Giraudoux, si un home hi ha que quan rep injustament una bufetada no s'hi torna és el campió de boxa.

I no obstant, si hi entafureu una mica el nas, us adoneu de seguida que no n'hi ha un pam de net—com en tots els esports que donen lloc a un gran moviment de diner—i que tots els que hi intervenen—amb excepcions comptades—s'han avesat tant a la ficció que es trama al marge de les cordes, que tot plegat els sembla la cosa més natural.

Però és que això de la boxa no hi ha manera de prendre-ho seriosament. Imagineu-vos que aquell destraler de Regil, el gran Paulino Uscudun, un temps campió d'Europa, ara s'està passejant per Amèrica prenent el pèl als habitants dels països que visita. ¿Algú hi ha cregut mai en la fortalesa dels adversaris de l'Uzcudun? Ho dubtem. Només hi ha els de bona fe que hi creguin. L'altre dia vam llegir en un diari que Romero Rojas demanava caritat. Això, per a demostrar fins a quin punt hom ha de fiar-se dels diaris quan publiquen panegírics dels boxadors amb els quals Uscudun ha de combatre. Agafeu la llista dels que han fet combats amb ell i hi trobareu la gent més arrilada. No n'hi ha un pam de net.

La darrera vegada que Uscudun va embarcar-se cap a Amèrica, durant el trajecte es féu amic d'un portuguès que havia estat campió de les Boques del Minho, quan encara regnava el rei Manuel. Uscudun va veure de seguida que amb aquest portuguès hi havia diners a fer. Tenia bona planta, uns bíceps flonjos, però amb molts sacsons, i uns morros inflats sota un nas sense cartílag. Quan Uscudun va arribar a Puerto Rico, tot el país es va posar a saltar i a ballar de content, amb la perspectiva de veure boxar el lleó de Basconia. Va pujar damunt el ring el portuguès, i amb una bufada l'Uscudun en va tenir prou per a tombar-lo sobre el tapís. Els portorriquenys es van escamar perquè els va semblar que la cosa no havia anat prou a l'hora. Però la barra no coneix límits, segons a on. I Uscudun va agafar el seu portuguès i es va presentar a Santo Domingo.

A Santo Domingo, Uscudun va tornar a fer pujar al ring el campió de les Boques del Minho, i si a Puerto-Rico l'havia tombat en 89 segons, a Santo Domingo el va deixar fora de combat en 18 segons, en el temps de dir: Jesús! I mentre els dominicans es quedaven entre si veien visions o si s'escamaven, Uscudun s'embutxacava 10.000 dòlars.

La barra ha arribat a un extrem tan desmesurat, que la Federació de Boxa de l'Estat de Nova York s'ha cregut en el cas de dir-hi la seva, i ha fulminat el seu blasme contra l'excampió d'Europa, que té en tan poca estima el seu prestigi de boxador que no vacilla a fer damunt els rings americans totes les pantomimes que es presentin, amb tal de fer saltar de les butxaques dels aficionats tota la plata que portin.

I és que realment potser tota aquesta gent de la boxa n'ha arribat a fer un gra massa. Perquè tots aquests tripijocs tothom que remena les cireres d'aquest esport els coneix. Però ningú no voldrà confessar la part innoble de la pantomima. El públic, com un be, a les guixetes de les reunions, pagant, bitllo-bitllo, tot el que se li demana. I era mateix t'asseus a la teva cadira de ring, i no saps si el que pujarà a boxar és un carboner del Poble Nou, una mica inflat, o si realment és un xicot que coneix la boxa de debò, que juga aquest esport amb totes les regles de l'art, i que està poc o molt igualat de punch amb el seu contrincant.

No fa molt ens havien anunciat un combat Olaguibel - Sebyllo. La premsa ens l'havia anunciat com una de les coses més formidables i acarnissades que s'anaven a celebrar en els nostres rings. Tothom estava neguitós per veure la batalla pugilística. Vàrem veure Olaguibel assegut en la cadira de boga del seu recó. Semblava tot espantat. Li havien dit que el seu adversari era una mena de pantera en ple atac d'hidrofòbia. Quan vàrem veure Sebyllo ens va caure l'ànima als peus. Era un senyor de la "quinta" d'En Castelar, amb una panxeta tota rodanxona de botiguer del carrer de l'Hospital. Quan va començar a heure-se-les amb Olaguibel feia uns esbufecs d'asma que trencaven el cor. Olaguibel el tenia a la butxaca, però l'havien esverat tant que no se n'adonava i encara li tenia por. El senyor de la panxeta cada vegada esbufegava més, fins que va caure com un sac. La premsa l'havia presentat com una bèstia salvatgina de la boxa, que tenia cops amagats. L'àrbitre se'l guaitava d'un bon tros lluny, de por de rebre. Olaguibel encara li tenia por, i això que Sebyllo ja era més de l'altre món que d'aquest. I en un moment que Sebyllo va obrir una parpella, Olaguibel, obsessionat encara pel que li havien dit els managuers, li va elavar una mossegada...

Potser ha arribat l'hora que tant aquí com a Amèrica quan s'anunciï un combat de boxa, l'autoritat ordeni que al costat de la guixeta on es despatxin les entrades s'hi exhibeixi la cèdula dels que han de combatre. Aleshores hom sabrà amb qui tracta i si li donen com a boxador un home de l'ofici o si els empresaris han contractat, per a fer saltar els diners dels aficionats, el primer mort de gana que ha passat per carrer, que per tal de refer-se dels àpats endarrerits que porta, estigui disposat a fer tots els papers de l'auca, o en tot cas, que s'anunciï l'espectacle com a pantomima damunt del ring, no pas com a lluita de púgils amb tots els coneixements de l'art.

AUGUST BERENGUER

BOXA

LA COMISSIO DE NOVA YORK BLASMA PUBLICAMENT UZCUDUN

Diuen de Nova York que el president de la Federació de Boxa de l'Estat de Nova York ha fet públiques unes manifestacions en les quals censura durament Paulino Uzcudun, per haver efectuat combat amb un home al qual ja havia batut anteriorment en 18 segons, amb un sol cop de puny i va rebre per l'esmentat match 10.000 dòlars.

El president de la Federació diu que es prohibiran els combats en els quals la diferència de classe dels contendents sigui excessiva, i s'evitarà que es repeteixi el cas d'Uzcudun, el qual acceptà per cobrar uns dòlars un match que pel seu prestigi no havia d'haver acceptat.

Per tal d'evitar aquests abusos, la Federació de Boxa de l'Estat de Nova York prohibirà, a més, que els púgils que estan sota la seva jurisdicció es desplacin per efectuar aquesta mena de combats en territori neutral, per tal d'eludir la seva fiscalització.

SYBILLE ES CAMPIO D'EUROPA DEL PES LLEUGER

Diumenge, a Marsella, el campionat d'Europa del pes lleuger que tenia el francès Aimée Raphael, passà al belga Sybille, que el va batre per punts en dotze represes.

Una vegada més—diu "L'Auto" comentant la derrota del francès—, Raphael ha mancat de decisió, de mordent; entrà massa tard en acció davant un adversari que imposà el seu joc, un joc eficaç, des del començament del combat.

AVUI, A PARIS, BOXARAN PLADNER CONTRA GENARO

Aquest vespre, al Velòdrom d'Hivern, de París, es disputarà el segon match Pladner-Genaro per al campionat del món del pes mosca.

A la mateixa reunió Marcart boxarà contra Quadrini i es farà una competició de pesos forts en la qual hi ha inscrits a darrera hora Morch, Deschamps, Tricolleaux (francesos); Ruffi (italià); Scheuman i Haush (alemanys), Jack Heréy [illegible]).

BASKET-BALL

TORNEIG COPA CAPRINET

En la reunió darrerament celebrada pels clubs participants al torneig Copa Caprinet s'acordà classificar per sorteig els clubs en dos grups, el qual donà el següent resultat:

Primer grup:

Juventus A. C., Sant Andreu, Gràcia F. C., Unió de Joves Cristians.

Segon grup:

Martinenc, U. E. de Sans, F. C. Barcelona i F. C. Badalona.

Els partits es jugaran en les següents dates:

Dia 21 d'abril.—Unió-Sant Andreu, Gràcia-Juventus, Martinenc-Sans, Badalona-F. C. Barcelona.

Dia 28 d'abril.—Sant Andreu-Gràcia, Juventus-Unió, Martinenc-Badalona, R. C. Barcelona-Sans.

Dia 5 de maig.—Sant Andreu-Juventus, Unió-Gràcia, Martinenc-F. C. Barcelona, Badalona-Sans.

Els partits es jugaran al camp del Club indicat en primer lloc. La segona volta se celebrarà en les dates següents a les esmentades, i la final tindrà lloc el dia 2 de juny, al camp del Gràcia F. C.

REM

BANQUET HOMENATGE

Dissabte passat, al vespre, va tenir lloc al restaurant Gran Liceu el banquet d'homenatge amb què la Junta del Club de Mar dedicà als seus socis senyors Antoni Manzanares, Josep Fàrla i Francesc Ormat, amb motiu d'haver guanyat el primer els campionats de Catalunya i d'Espanya d'skiff, i per estimular l'actuació portada l'any passat pels darrers.

El saló on se celebrà l'acte es va veure concorregudíssim; més de quaranta comensals van associar-se a l'homenatge, prova de les moltes simpaties que compten els homenatjats.

El sopar, molt ben servit, va transcórrer en animades converses i en un ambient de franca amistat. Als postres, el senyor Argudín, en nom de la Directiva, va oferir l'acte als homenatjats, felicitant el senyor Manzanares per les seves victòries, i també demanant als remers del Club que imitin els homenatjats en llur constància en els entrenaments i amor al Club.

Després hi hagué altre parlament, després dels quals, en mig de la satisfacció general, va donar-se l'acte per acabat.

LAWN-TENNIS

XI CONCURS SOCIAL DEL BARCELONA-L. T. CLUB

Els resultats dels partits jugats ahir, són els següents:

H. Herberg guanya a E. Güell.
J. Andreu a F. de Sentmenat.
A. Durall a J. Tarrés.
Srta. M. Fontrodona a Srta. Maria de Quadras.

Handicaps:

A. i J. Durall a Mitjans-Kleu.
Srta. L. Martín a Srta. M. Gabarró.
Sres. Curtis-Erlang a Srtes. Moxó-Llovet.
Vergés-Tusquets a J. E. d'Olano-Manyé.
Srta. Ballivell-Tusquets a senyora i senyor Ferrer.
Potenkin-Carali a Gainner-Cases.
F. Balcells a J. Alemany.
Srta. R. Maier-Vergés a Srta. Pons Riera.
M. Medir a J. Cases.
J. Martí a P. Tous.
J. Serra a Armstrong.

ORDRE DE JOC PER A AVUI

A les onze:
J. Andreu contra Jaumet.
Galeno contra Cases.
Srta. A. Fontrodona contra senyoreta R. Maier.

A les dotze:
Herberg-Jaumet contra López-Godó.
Srtes. Martín-Gabarró contra senyoretes A. i M. Fontrodona.
J. Martí contra M. Medir.

A les dues:
Srta. P. Witty-Witty contra senyora Curtis-Barker.

A les tres:
Sra. Erlanger-Webb contra senyora Maier-Andreu.

A les 3'30:
Vinyamata-Woodrow contra Morel-Barictinsky.
Blanc-Streger contra Tarrés-Park.
Luria-Armet contra Sierra-Tusquets.
J. Tarrés contra H. Flass.

A les 4:
Srta. R. Torras contra Srta. Mercè de Quadras.

A les 4'30:
Srta. M. Raventós contra senyora Armstrong.
Woodrow contra M. Blanc.
Vinyamata contra Argila.

A les 5:
Srta. M. Gabarró-Font contra senyoreta R. Torras-Coll.

CURSES DE CAVALLS

INCRIPCIONS PER A DIUMENGE QUE VE

Les inscripcions per a la segona jornada de curses són les següents:

Premi Prat (de venda). 2.000 ptes. 1.400 metres

Heras Velasco, "Aeride", 6.000, 58 quilos.
E. Bertrand, "Bleu du Roi", 6.000, 56 quilos.
E. Bertrand, "Litle Horns", 3.000, 52 quilos.
Marquès de Cabanes, "Triana", 5.000, 54 quilos.

Premi El Siglo. Civil-militar. 1.500 pessetes. 1.500 metres

F. Coello, "Mariani", 76 quilos.
V. i M. de la Cruz, "Parsifal", 74 quilos.
Dep. Central de Remunta, "Roches Rouges", 74 quilos.
S. Talavera, "Chamberí", 70 quilos.

Premi Catalunya (nacional). 55.000 pessetes. 2.400 metres

Baró de Güell, "Don Bruno", 65 quilos.
Comte de la Cimera, "Penagos", 65 quilos.
E. Bertrand, "Gran Vinya", 63 quilos.
Marquès d'Amboage, "Albeisa", 49 quilos.
Marquès d'Amboage, "Gran Canaria", 49 quilos.

Premi Reial Polo Jockey Club Handicap. 2.500 ptes. 1.900 metres.

Marquès d'Amboage, "Tatler".
V. i M. de la Cruz, "Mousqueton II".
S. Talavera, "Chamberí".
E. Lasheras, "Brisemont".
Marquès de Foronda, "Ederra".
El Bertrand, "Ourki".
E. Bertrand, "Wonderful".

Premi Montserrat-Steeple-Chasse 2.000 pessetes. 3.200 metres

E. Bertrand, "Northern Ligt", 70 quilos.
J. Dornaleteche, "Vendeix", 70 quilos.
Dragons de Numància, "Antifaz", 60 quilos.
A. Abad, "Sagunto", 60 quilos.

CALÇATS MINERVA
Via Laietana, 30 - Pelayo, 11. Rambla dels Estudis, 4 - Salmeron, 71 - Colom, 2 - Escudellers, 6

FUTBOL

ELS PARTITS DE DIUMENGE QUE VE

TORNEIG DE LLIGUES

PRIMERA DIVISIO

A Barcelona
Europa-Real Sociedad.
Espanyol-Athletic de Madrid.

A Irún
R. Unión—Barcelona.

A Madrid
R. Madrid-Athletic de Bilbao.

A Guecho
Arenas-Racing de Santander.

SEGONA DIVISIO

Segon grup

A Sevilla
Sevilla-València.

A Saragossa
Iberia-Sporting de Gijón.

A Vitòria
Deportivo Alavés-Betis de Sevilla.

A Oviedo
Oviedo-Celta de Vigo.

A La Corunya
Deportivo-Racing de Madrid.

Primer grup

A Múrcia
Murcia-R. Zaragoza.

A León
Deportiva Leonesa-Baracaldo.

A Castelló
Castelló-Valladolid.

A Torrelavega
Gimnàstica-Tolosa.

A Pamplona
Osasuna-Cartagena.

TORNEIG DE CLASSIFICACIO

A Barcelona
Martinenc-Júpiter.
Gràcia-Badalona.
Sant Andreu-Terrassa.

A Manresa
Manresa-Palafrugell.

A Sabadell
Sabadell-Sans.

EUROPA-REAL SOCIEDAD

Ja hem dit que diumenge vinent es jugarà al camp de l'Europa el partit de primera volta que correspon al Campionat nacional de Lliga han de jugar la Real Sociedad i l'Europa.

El prestigiós equip donostiarra, amb tots els seus titulars, ve a cercar una victòria que afermi la seva actual envejable posició. Els Izaguirre, Marculeta, Trino, Kiriki, Mariscal, Cholín, Beinzobas i Yurrita, entre d'altres, actuaran novament davant del nostre públic. La forma actual d'aquests jugadors és admirable, si els havem de jutjar per les seves darreres actuacions. I no estarà de més recordar que precisament en aquest Campionat de Lliga han aconseguit—jugant al seu camp, com és natural—una victòria per 3 a 0 sobre el Barcelona i un empat a 1 gol sobre l'Espanyol.

Abans d'aquest partit, aprofitant la implantació de l'hora d'estiu, en jugaran un altre, que serà decisiu als efectes d'adjudicació de la copa Vins Armengol, els equips reserva del Barcelona i de l'Europa. Per disposició del donant, aquesta copa s'adjudicarà per punts o bé per aplicació del goal average. De manera que tenint en compte que l'onze blaugrana vencé diumenge passat per un gol de diferència, només li caldria en aquest un empat per adjudicar-se el trofeu; però si els europeus aconseguissin la victòria per un marge més gran de l'obtingut pels barcelonins, llavors la copa quedaria seva.

TORNEIG DE PROMOCIO

Tenint en compte el marcat interès que l'aficionat ve demostrant pels encontres d'aquesta competició, la finalitat del qual supera al Torneig de Lligues, ja que suposa l'enlairament dels clubs modestos, cal senyalar l'encontre de diumenge, Martinenc-Júpiter, que indubtablement per al darrer suposa aquest partit un màxim perill.

A LA CAÇA DE JUGADORS CATALANS

Retallem del nostre col·lega "La Noche" d'ahir:

Valencia, 16. — Se encuentra en Barcelona el secretario general del "Valencia F. C.", don Luis Colina, dedicado a la contratación de jugadores con destino al club valencianista.

Parece ya un hecho el traspaso del notable interior izquierda del "Palafrugell" Costa al "Valencia", traspaso que ha sido uno de los motivos del viaje de Colina a la ciudad condal.

El secretario del "Valencia" procura además llevar a Valencia otros jugadores catalanes."

ACORDS PRESOS PEL F. C. BARCELONA

Acords presos en la reunió del Consell Directiu del Futbol Club Barcelona:

Prendre nota d'haver-se denegat la visita collectiva a l'Exposició de Montjuïc per l'estat de les obres i el gran nombre de socis de l'entitat.

Reorganitzar els serveis de camps.

Exigir l'import de la localitat al recinte del camp al públic que s'assegui sense haver-se'n proveït a l'entrada.

Beneficiar amb 50 pessetes l'obra de l'Hospital de la Magdalena.

Preparar un horari d'entrenament per als professionals que treballin i declarar incompatibles la devengació de dietes i la de desplaçaments.

Admetre i reglamentar equips infantils de dotze a catorze anys d'edat.

Estudiar una reforma en la manera d'efectuar els desplaçaments.

Acompanyar en automòbil l'escamot de corredors d'aquest Club que prendran part al Campionat ciclista de diumenge.

Felicitar l'equip de rugby per la brillant consecució del títol de campió de Catalunya, per quarta vegada consecutiva.

Carnet de l'excursionista

CENTRE EXCURSIONISTA BARCELONES

La Secció de Fotografia del Centre Excursionista Barcelonès visitarà diumenge la Granja Vella, d'Horta. Lloc de reunió: a la plaça d'Urquinaona, a les nou del matí.

Diumenge tingué lloc al Montseny la segona sortida del curset, organitzat pels elements del Centre Excursionista Barcelonès, que a jutjar pel nombrós estol d'excursionistes que hi prengueren part, resultà un èxit. Tal com s'efectuà ja en la primera sortida al Montnegre, s'han pres un considerable nombre de dades recents per a modernitzar les guies excursionistes actualment en cura.

En la segona sortida, per tractar-se d'una regió més visitada, el Centre ha tingut l'encert de marcar la ruta del segon itinerari a partir de la rectoria de Riells fins el cim del Morou, passant pel celebèrrim Sot dels Bouers, amb llepades roges ven visibles, especialment a les roques, a fi que tothom pugui efectuar l'excursió sense guia, i menys perdre's, per la qual cosa serà un nou incentiu pels estrangers que pensin recórrer tan privilegiada comarca.

A la tasca excursionista emprada cal afegir les vetllades selectes; en la del vinent dia 2 de maig es projectarà, per una sola vegada, "La conquesta de l'Everest", el film impressionant, en el qual trobaren la mort els intrèpids alpinistes Mallory i Irvine. El susdit acte s'organitzarà d'acord amb Joventut, del C. M. I., de Gràcia, Ros d'Olano, 7 i 9, començant la vetllada a les deu en punt del vespre. Per invitacions cal dirigir-se a les secretaries de totes dues entitats, de set a vuit de la vetlla.

REVISTES REBUDES

Minerva. — Portaveu del Centre Excursionista del mateix nom, corresponent al mes d'abril. Insereix el següent sumari: Excursions familiars. — Vulgaritzacions. — Els distintius. — L'Excursionisme i la Fotografia. — Rossend Serra Pagès. Programa. — Crònica. — Retalls. — Nòtules.

Butlletí del Centre Excursionista "Els Blaus", del mes d'abril, el qual, amb l'acurada presentació acostumada, publica el sumari que segueix: Portada (dibuix per Pere Queraltó). — Una iniciativa. — Impressió sarrianenca. — Sardanes al sol, per Carme Karr. — D'esport i de passió, per Maurici Serrahima. — Estampes sarrianenques: La processó de Santa Eulàlia, per A. Balasch i Torrell. — El rodacamins, per V. Forcada i Oblols. — Les sentors de la veritat, per Vicents Marsà. — Postals: Des de Cerdanya, per Lluís Mas i Pipó. — Els amics dels "Blaus". — Fargnoli. — De Nazareth al Calvari, drama bíblic d'Antoni Balasch i Torrell. — Biblioteca: Una vegada més, per Ll. M. — Noticiari. — Visites, excursions.

Butlletí de l'A. E. Júpiter, números corresponents al febrer-març i abril, amb els següents sumaris:

El número de febrer-març: Consell Directi, exercici 1929-1930. — Memòria del Consell Directiu, any 1928, per Joan B. Casajoana. — Memòria de la Secció de Cultura Física. — Disquisicions avantguardistes, per Joaquim Ral i Banús. — L'esport i la dona, per A. Gabernet i Macià. — Noves.

El número d'abril: El nostre setè aniversari. — Programa del mes d'abril. — Biblioteca. — Excursionisme. — Cultura Física: Gimnàs i Excursionisme, per J. R. S. — Noves.

Cotxe Americà
Conducció interior, cinc places i quatre portes, en excellent estat, vendria a bon preu. Pot veure's tots els matins al
Garatge Europa
CALABRIA, 2

AERONAUTICA

Els moments màxims de l'aviació

A la recerca de la "tenda roja"

L'aventura no s'ha extingit. No ha desaparegut davant de les aventures minúscules i quotidianes que comporta el viure modern tan intens. La tensió excepcional que impulsa a moure's als homes d'avui a totes hores, no els eximeix d'encarar-se, a vegades, amb les forces adverses més formidables, i de combatre-les amb només el cervell i el coratge. Podrem viure enmig d'un automatisme acomodatici i derivarem a la lletra impresa, al cinema, al camp d'esports, a la verbositat, tota la llevantor del nostre pit. Però no s'hi val: l'aventura és fondament inquietant i sap sollicitar amb veu manyaga. I aquest maquinisme modern, tan sospesat, en materialitzar el tràfec de molts homes ha obert a l'esperit de molts d'altres les màximes possibilitats d'assajar llur empenta i capacitat heroica. Per això l'aventura no s'ha extingit: segueix ben palpitant, i se succeeix cada dia amb demostracions més admirables i més sorprenents.

L'aviació hi ha collaborat llargament: des del "Dixmude" fins al "Southern Cross", els aviadors n'han passat de totes i han provat llur tremp en les circumstàncies més diverses. Els diaris han donat, amb quatre ratlles, el coneixement d'aquestes contingències extraordinàries i meravelloses, i ja han aconseguit l'emoció en el lector. Però l'aventura no era tan estilitzada i tan esquemàtica com la redacció del telegrama que la feia conèixer. No era tan simple, era ben complexa, com totes les coses humanes, i calia una relació exterior i detallada per fer-la reviure amb el seu color i intensitat originals.

Quan la malaguanyada expedició polar de l'"Itàlia", el fet impressionant de la catàstrofe va treure relleu als treballs de salvament, i allò, que l'atenció concentrava en un altre punt feia passar esapercebut, en temps normals hauria constituït una magnífica gesta. Ara, que l'excitació primera ja s'ha calmat, és possible de desvetllar-ne una altra.

En tenir notícies de la pèrdua del dirigible de Nobile, el Govern italià va enviar en servei de socors el comandant Maddalena. La relació feta per ell mateix a Lausana, i publicada a la "Rivista Aeronautica", de com va complir la seva comesa, és alguna cosa bona i apassionant, superior a qualsevol novella d'aventures imaginada, i que té el regust aspre dels fets heroics. No ens sabríem estar de transcriure-la.

M. F.

L'ORDRE DE SORTIDA I LA MISSIO DIFICIL

Una nit, en una llunyana ciutat d'Espanya, em passejava prop de la mar, l'esperit i el cos en repòs. Això era després d'un pesat treball, llavors del pas dels seixanta-dos hidroavions, que, sota el comandament d'Italo Balbo i de Francesc de Pinedo, acompliren un torn magnífic per la Mediterrània occidental.

M'alegrava per endavant de la tornada a la pàtria després d'aquesta estada calorosa, i pensava que una compensació de frescor relativa, a la muntanya o a la mar, m'era deguda després d'haver suportat la calor durant tot el mes de maig.

Aquella nit el meu passeig va ésser estroncat per una notícia sensacional: el radiotelegrafista d'un vaixell italià havia recollit un missatge que anunciava al món un vol a les regions polars que jo, per ordre del Govern, havia d'efectuar. Havia de cercar els nàufrags del dirigible "Itàlia", que tornant del Pol Nord no havia aconseguit la seva base a la Badia del Rei.

La notícia em va ésser confirmada per un telegrama de Roma. Tenia ordre de tornar immediatament a Itàlia per preparar un hidroavió del tipus "Savoia 55", amb el qual havia de complir una missió que no era pas gens fàcil.

Això era el 2 de juny.

El dirigible havia desaparegut el 25 e maig, i jo pensava com era important no perre ni un minut, ja que els nàufrags esperaven els socorsos, i el treball per arribar fins a ells era superior de debò a les forces humanes.

Es tractava de recórrer 7.000 quilòmetres per arribar a la Badia del Rei, i tot seguit llançar-se cap al desconegut per arrencar-li les seves víctimes.

Deixava la base de Cartagena el 3 de juny al matí, de dret a Barcelona, pilotant un hidroavió biplà "Savoia 59".

El temps era superb, i durant el vol el meu pensament vagava cap a l'inconegut: pensava amb les dificultats que anava a trobar, i no se m'acudia la solució justa dels problemes a resoldre, ja que la meva imaginació arribava solament a l'extrem Nord d'Europa. Més enllà, coneixia ben poca cosa, jo no m'havia ocupat mai de l'Oceà Àrtic, i menys encara dels problemes que presenta als aviadors.

Arribava a les tres a Barcelona. I ja tenia fixada una part del programa, la més important: la preparació de l'aparell.

Vaig arribar a Milà el dia 4 de juny, i el dia 5 a Sesto Calende.

Mentrestant, se sabia que un grup de nàufrags havia pogut comunicar-se per T. S. F. amb el vaixell "Città di Milano", que estava ancorat a la Badia del Rei, i que havia donat notícia del què havia esdevingut al dirigible.

Això va ésser reconfortant per a mi: es tractava, doncs, no de córrer cap a l'inconegut en la recerca del misteri, sinó d'aconseguir un punt conegut que, encara que fos sobre la superfície infinita dels glaços, estava representat per xifres de longitud i de latitud que serien suficients al navegant i a l'aviador.

A SESTAO CALENDE, SOBRE EL LLAC MAIOR, ES PREPARA L'HIDROAVIO

L'hidroavió "S.-55", monoplà d'ales espesses, de dos flotadors, amb dos motors Smottn-Fraschini "Asso" de 500 c. v. en tandem, va ésser escollit pel meu vol.

Aquest tipus d'aparell havia fet suficientment les seves proves en el curs de la travessia històrica de l'Atlàntic Sud i Nord, i del vol de les dues Amèriques, acomplerts pel valerós general de Pinedo: oferia la millor garantia per qualsevol missió: sense dubte, no teníem cap coneixença precisa de la conformació dels glaços polars i de la possibilitat d'aterrar-hi. Per estar disposats a un aterratge eventual, vàrem reforçar els flotadors amb un recobriment metàllic, protecció suficient en el cas d'un descens damunt del gel.

L'aparell que havíem d'utilitzar es trobava a Sesto Calende, a punt per al servei d'esquadreta. Va ésser necessari de transformar-lo en aparell de transport, treure-li tot l'armament militar i afegir-li tots els dispositius que ens van semblar necessaris.

Va ésser, doncs, indispensable augmentar l'autonomia de vol, afegir altres dipòsits, protegir totes les tuberies de benzina i d'oli, a fi d'evitar la congelació; adaptar finestres especials de tanca hermètica, a fi de protegir les cabines del fred i de l'aigua; de disposar a l'interior dels flotadors una organització racional del material que havia d'ésser llançat als nàufrags; verificar tots els instruments de navegació i compensar les brúixoles que, a les proximitats del nord magnètic, precisen d'una cura especial, installar el sistema de calefacció elèctric. Pel meu cantó, estudiava meticulosament la ruta que s'havia de seguir, preveient els proveïments a les diverses etapes, i vaig fer el càlcul precís del material que segons el radi d'acció podríem emportar.

Disposàvem de 3.000 quilos per les persones, el carburant i el material, i jo considerava que, volant deu hores amb quatre persones a bord (dos pilots, un mecànic i un ràdio-electricista) podíem amb tota seguretat portar als nàufrags un proveïment de 350 quilos.

La nit del 8 de juny, el nostre aparell estava en ordre de vol, i ens va ésser possible de fer els assaigs i de rebre l'estació de T. S. F., que representava per a nosaltres el sol sistema d'unió amb el món, i que ens va ésser de tan valor més endavant. Ens va ésser possible de fer amb la cura més gran totes les comprovacions.

El 9 de juny, el temps era decididament desfavorable al vol en tota la regió dels Alps, però nosaltres servàvem tota la serenitat d'esperit, perquè cap detall no havia estat negligit a l'objecte de què nosaltres i el nostre aparell estéssim en les millors condicions per a aconseguir el propòsit.

(Continuarà)

LA TASCA DEL REIAL AERO CLUB DE CATALUNYA

Demà, divendres, a dos quarts de vuit del vespre, es projectaran, al local del Reial Aero Club de Catalunya, Pelayo, 62, les vistes i films impressionats pels socis de l'esmentat Club, durant les darreres reunions aeronàutiques que se celebraren a l'aeròdrom Canudes.

En la impossibilitat d'avisar personalment tots els socis, l'Aero Club ens prega que ho fem des d'aquestes columnes.

També, diumenge vinent a la tarda, tindrà lloc a l'aeròdrom esmentat una nova sessió de vols gratuïts per als socis que prèviament s'inscriguin a secretaria. A més a més, podran volar totes aquelles persones que ho desitgin, en condicions extremadament avantatjoses.

Actuaran en aquesta reunió, com de costum, els pilots aviadors del Reial Aero Club de Catalunya, senyors Josep Canudes, Guillem Xuclà i Josep M.ª Carreres.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Catalunya

La Premsa catalana

LA FUTURA BIBLIOTECA DE MATARO

De "Diari de Mataró":

"Fa uns quants dies sabem una notícia aconhortadora en mig de la grisor que tenen els dies de la nostra vida local, tan pobra en esdeveniments brillants que ens acostin a les activitats espirituals d'altres ciutats d'importància similar a la de Mataró: ens referim a la pròxima inauguració d'una Biblioteca en el recinte de la nostra ciutat. Potser semblarà un contrasentit i una cosa absurda i inversemblant si diem que gairebé ens avergonyim de publicar l'esmentada nova. I, tanmateix, confessem amb tota sinceritat i amb pregona honradesa que, si hem parlat d'aquest fet davant d'alguns amics d'altres poblacions més sortoses, hem sentit com s'enrojolava el nostre rostre en veure que ens miraven estranyats i endevinàvem una pregunta que pugnava per sortir de llur boca, a la qual no podíem oposar cap raó de peso que desvirtués el mal efecte. Si aquells amics ens haguessin demanat com era possible que fins ara no subsanéssim un tan greu mancament als deures que tenim de vetllar per la cultura popular, no hauríem sabut respondre d'una manera categòrica.

Però en el recó més íntim de la nostra consciència potser hauríem trobat una excusa alliberadora. Els nostres deures respecte d'aquest punt fa temps que haurien estat acomplerts. No és oportú, ara, insistir gaire per a demostrar-ho, i, si ho esmentem, és solament amb l'objecte de cercar una justificació a la vergonya que hem passat durant tant de temps. Cada vegada que anàvem a alguna població, adhuc de menys importància que la nostra, i els amics que ens acompanyaven ens mostraven amb orgull la Biblioteca popular, ens sentíem rebaixats i com si llurs paraules inofensives fossin agres censures i justificats blasmes. En tant de temps, cap organisme oficial i representatiu havia tingut cura d'omplir aquesta necessitat amb el mateix amor esmerçat en altres indrets. Ningú no havia cregut convenient desprendre unes quantes pessetes a ilustrar aquells qui formen la massa anònima que no poden comprar llibres i llegeixen tan sols algun diari o algun llibre mediocre que cau a llurs mans.

Gràcies, però, a una iniciativa de la nostra ciutat gaudirà dintre d'un breu lapse de temps, d'una Biblioteca popular. La benemèrita Caixa d'Estalvis, que tantes i tan belles obres socials ha efectuat i porta a cap, és l'autora del projecte. No lloarem mai prou aquest gest, gràcies al qual Mataró comptarà amb un centre cultural que avui posseeixen ja tots aquells pobles que volen marxar al compàs del progrés de la vida moderna. La Caixa d'Estalvis, en prendre la determinació de crear aquesta Biblioteca, ve a suplir l'oblit dels qui tenien l'obligació de muntar-la i organitzar-la.

Per ell, la Ciutat comptarà amb una Biblioteca pública i d'ara en endavant.

Felicitem la Junta de la Caixa d'Estalvis i felicitem-nos de posseir una entitat profundament mataronina disposada a elevar la dignitat ciutadana al nivell que realment li pertoca."

L'INSTITUT INDUSTRIAL DE TERRASSA A L'EXPOSICIO INTERNACIONAL DE BARCELONA

De "El Dia", de Terrassa:

"Suposant que ha d'interessar als nostres lectors l'estat de la instal·lació col·lectiva que efectuaran els industrials de la nostra ciutat en el Palau de les Indústries Tèxtils de l'Exposició Internacional de Barcelona, ens és grat poder ressenyar a continuació tots els detalls que han estat facilitats per l'Institut Industrial a precs de la Premsa d'aquesta ciutat que, desitjosa d'ilustrar el públic en tan transcendental qüestió, i apropant-se la data d'inauguració del magne Certamen, ha cregut pertinent dirigir-se a l'esmentada entitat, sota els auspicis de la qual els diversos rams de la nostra indústria tèxtil prendran part en l'Exposició.

Com recordaran tots els que formaren part de la visita col·lectiva, que s'efectuà el 10 del mes passat, a les obres de l'Exposició, el local adquirit per a la instal·lació de Terrassa és espaiós i ben situat, de seixanta metres de llarg per setze d'ample, situat al peu d'una escalinata, voltat de vuit esveltes pilastres i inundat de llum zenital per mitjà de grans claraboies, les quals estaran convenientment simulades per clars i incombustibles cortinatges penjats a una alçada de 10 metres. Aquest local es divideix aparentment en tres, per quatre columnes que sostenen els arquitraus transversals.

L'accés al local s'efectua per una escalinata situada en la part central, en la qual, a ambdós costats, figura una bella balustrada.

Les vitrines i decoració de la sala, que és de forma apaisada, faran parangó amb l'estil clàssic de l'edifici, per creure'l d'una bellesa adequada per a la classe de productes que s'hi exposaran, i el local quedarà independent dels altres, ja que per un costat s'està construint un embà que el separarà de la instal·lació d'Austria, situada aquesta darrera de la nostra; i en l'altre s'hi troba l'escala d'entrada a la gran nau, amb la instal·lació de l'Institut en primer terme.

A terra, malgrat estar degudament pavimentat, es cobrirà d'un mosaic de color discret. Al fons de la dreta s'instal·larà la secció de gèneres de punt, en la qual els fabricants de la ciutat exposaran llurs productes en vitrines de 2'70 metres d'alt per 2 de fons, i en departaments individuals.

A la resta de la sala es col·locaran vitrines, de la mateixa alçada que les de la secció de gèneres de punt, però una mica més grans de fons, i s'hi exposaran, amb caràcter general, mostres i gèneres de totes les indústries afiliades a l'Institut Industrial, o sigui llanes, pentinats, regenerats, filats de llana cardada, filats d'estam, torçats i fils novetat, teixits de llana, seda i cotó, cintes per a cardes i pintes i llisos, ultra algunes especialitats de les indústries auxiliars, com són tints, aprestos, encolatge de teles, estampats, desmot, etc.

En el fons esquerre, hi haurà un espai destinat a les entitats representatives de la indústria i obres de caràcter social, o sigui del propi institut Industrial, Escoles Industrials, Acondicionament Terrassenc, Assegurança Terrassenca, en la seva obra de previsió social en relació amb la indústria tèxtil, i la Caixa d'Estalvis, en la seva missió benemèrita d'estimular i fomentar l'estalvi entre la classe obrera, les quals exhibiran gràfics, estadístiques i fotografies relacionades amb els fins que representen.

En aquest mateix lloc hi haurà un despatx, amoblat sense ometre detall, on romandrà tot el dia un dependent suficientment capacitat que curarà que els que s'interessin per la nostra indústria i els seus productes, puguin formar-se bona idea del que és el nostre centre fabril i la qualitat dels seus productes. També estarà proveït d'un aparell telefònic per a ús d'expositors i visitants, els quals podran ésser convenientment atesos.

També s'editaran uns fascicles en els quals es donaran a conèixer una varietat de detalls relacionats amb la nostra indústria, ensems que un considerable nombre de fotografies "ad hoc" farà més interessant i amè el contingut dels esmentats fascicles que seran repartits entre els visitants de la Instal·lació de l'Institut Industrial.

En el centre de la gran sala s'hi construirà un parterre amb un grup escultòric allegòric a la indústria que ens és peculiar, i una vitrina a cada costat de 2'50 m. d'amplada per 8 de llargada, amb el sobre de cristall, en la qual s'exposaran, també, teixits de llana.

Tal com hem senyalat abans, la decoració del gran Stand serà de caràcter sobri. Hi haurà també alguns bancs per al repòs dels que l'honorin amb llur presència.

Per a repartir entre els seus associats a fi que els enganxin en llur correspondència, l'Institut Industrial ha encarregat l'edició de 100.000 artístics segells de 4 per 6 centímetres, amb la còpia del projecte de la instal·lació col·lectiva en el Palau d'Indústries Tèxtils, un dels més ben situats dintre el recinte de l'Exposició Internacional."

BALAGUER I L'OMBRA DE JAUME D'URGELL

De J. Sauret i Garcia, a "Pla i Muntanya", de Balaguer:

"El visitant foraster, en arribar a Balaguer, de seguida se sent trasplantat als temps en què la localitat representava davant Catalunya un paper preponderant. Es ja de ritual que els llavis amics ens expressin l'adhesió amb cordials evocacions. "Jo veig — diuen —per aquests carrers, vagar l'ombra de Jaume d'Urgell". I, solen afegir-hi, sovint: "...i és que els balaguerins heu heredat la sang d'aquells avis qui seguiren el Dissortat" Sincerament hem de declarar que sempre havíem qualificat d'ingènues les precedents declaracions. Vèiem en elles la frase aduladora que el viatjant empra per a millor col·locar el mostruari. Tantes i tantes vegades, però, hem escoltat aquells elogis i tantes persones, ben desprovéides d'equipatge de viatjant, les han repetides, que ens ha calgut atenuar el mal concepte amb què les teníem catalogades.

Es, doncs, veritat que els nostres carrers i la nostra gent balaguerina refresquen al visitant les gestes dels nostres 1413? No ens veiem pas amb cor d'imposar a l'amic qui ens visita el concepte en què tenim les nostres coses. Es més, els ho agraïm i ens sentim gojosos de merèixer de part d'ells una salutació tan afectiva i, per què no dir-ho? tan sincera. I és que no ens adonàvem que e ndubtar de la sinceritat del visitant, anul·làvem del món la sensibilitat que és l'ànima de l'espiritualisme. No tenim raó en pretendre que la gent ha de veure Balaguer amb els nostres ulls de cada dia, ja que avesats a conviure contínuament amb les nostres muralles i els nostres records arribem a familiaritzar-nos-hi tant que ja ens hi descarem. Si nosaltres, en traspassar el clos barceloníssim de la Catedral ens emocionem, per què no han de trobar-se els forasters entre records i esperances en passar per la nostra Ciutat?

Nosaltres, doncs, tot i tenint certa por a la quincalla i a les superficialitats, comprenem bé que estan en el cert aquells qui ens troben homes de bona voluntat, dignes successors dels nostres vells. Perquè si és possible que els balaguerins en posar-nos en unes balances, un per un, no donaríem un resultat tan falaguer i potser no resultaríem tan fidels com la fama conta, llavors, en prendre un tal determini per escatir totes les coses d'aquest món, fàcilment, pel seu resultat, arribaríem a la conclusió, catastròfica, que res fa el seu pes i que el món no té cura. Hi ha, però, per damunt de tot, una atmosfera, un ambient que caracteritzen amb molta freqüència les belles qualitats ideològiques col·lectives d'un poble, d'un grup o d'una família. Vist d'aquesta forma, que és la més acceptada, i més lògica, no hi ha dubte que Balaguer és digne de figurar a primer rengle en el camp de l'activitat espiritualista. Constatació aquesta ben sincera i despullada de tota petulància. En la nostra Ciutat hi podran mancar iniciatives de caràcter comercial o d'empresa; ningú, però, no gosarà negar-li la bellíssima qualitat de poble que s'estima i que valora molt i molt bé la ciutadania i la justícia.

No s'ha de fer un abús en l'aplicació de tòpics, és cert; ningú, però, atribueix l'exclusiva sobre el culturalisme a Sabadell pel fet d'elogiar-li el seu amor als llibres. No es causa cap preterició en alabar el paisatge de la Vall d'Aran o el pictorisme de les terres d'Olot, però és evident, posant les coses al seu punt dolç, que hi ha raó de cantar l'esperit de totes aquelles ciutats que excelleixen en una o altra cosa. Si tots ens posem al mig de la plaça a advertir al foraster que és mentida la cultura, la ciutadania o els costums que s'atribueixen als pobles, ¿quin esperó ens fiblarà l'esperit emulador? Perquè si a Sabadell s'enfaden o s'esforcen a posar aigua al vi de les nostres illusions, llavors lògicament en demanarem: "Si l'exemple és d'una valor tan nominal, ¿què faran les altres poblacions qualificades de retardatàries?". Això, ben entès, no priva que els habitants d'una ciutat cuitin a merèixer amplament el títol que se'ls atorga.

Balaguer, doncs, té, al nostre entendre, raó suficient per a usufruitar l'elogi de ciutat viva que li dóna i ha de satisfer-nos el fet que les nostres muralles parlin i que la nostra gent encomani aquella confiança i amistat que tots els confe-renciants evoquen quan ens recorden. Tot això ens obliga a mantenir el callu dels nostres neguits, d'aquests neguits humans i comprenedors que hem d'ampliar sempre amb un creixent interès."

Fets diversos

Foc a Santa Maria d'Oló

A Santa Maria d'Oló es calà foc en un bosc conegut pel nom de Rodoreda.

Els veïns acudiren al lloc del succés, i treballaren per tal d'apagar l'incendi.

S'ignora el valor de les pèrdues ocasionades pel sinistre, així com les causes que el produïren.

Un brau pels carrers de Lleida

A Lleida, un brau ocasionà una ferida al costat esquerre a Antoni Ruiz, mentre es trobava en una finca de la part de les Torres de Sanui.

El ferit fou portat a la Casa de Socors, i després d'assistit fou conduït al seu domicili.

Dues detencions a Lleida

A Lleida la guàrdia civil ha detingut dos individus, veïns d'Ager, per suposar-los encartats en el robatori comès en un comerç d'aquella població, propietat de Ramon Casanoves.

Un home ferit per un cavall a Lleida

A Lleida, Jesús A. Cortès hagué d'ésser auxiliat a la Casa de Socors perquè presentava una ferida contusa intercostal, produïda per un cavall.

Topen dos automòbils a la carretera de Reus

En el quilòmetre número 2 de la carretera de Reus van topar, dilluns passat, el camió número 2977 i el cotxe de proves número 50040.

No s'hagueren de lamentar més que avaries en ambdós vehicles.

Un motorista accidentat a Lleida

A Lleida, per haver caigut d'una moto que muntava, Joan Barberà, de 40 anys, fou auxiliat a la Casa de Socors.

Presentava, ultra diverses ferides i contusions, la fractura del braç dret.

Una dona alienada és recollida a Reus

Fou conduïda al seu domicili per la guàrdia municipal de Reus, en un auto, la veïna de La Selva Maria Gispert Sotorra, de 48 anys, que té pertorbades les facultats mentals.

Infanticidi a Lleida

Al carrer de l'Escola, de Lleida, a l'hort anomenat del Rector, fou trobada una criatureta morta, nou nascuda.

S'ignora l'autor d'aquesta salvatjada.

Un home atropellat per un ciclista a Reus

A la plaça de les Casernes, de Reus, el vei Pere Sabater i Auquer, de 48 anys, ha estat atropellat per un ciclista, el qual amb la seva màquina li ocasionà diverses lesions.

El ferit ha estat curat de primera intenció pel doctor Escoda, a la farmàcia Sunyer.

Incendi a Lleida

A Lleida, diumenge passat a la nit es va calar foc en un forn dels afores de la ciutat.

La ràpidesa amb què acudí el Cos de bombers al lloc del sinistre va evitar una catàstrofe, puix que prop del local sinistrat hi havia emmagatzemada una gran quantitat de fusta.

LLEIDA

De la festa major :: El mercat. Trasllat :: L'art d'avantguarda. Altres noves

Podem, per fi, avançar quelcom de la propera festa major. Enguany serà migrada, molt migrada, puix que tan sols durant tres dies es faran festes. Aquestes consistiran en el típic pregó, processó cívica i... futbol, espectacles, fires i prou!

Lleida vol ésser feta senyora, i les festes populars desfiguren el caire aristocràtic que se li vol engaltar. Per això hi ha tendència avui a arreconar tot ço que té regust de pairal i popular.

— S'ha tret a subhasta la construcció del mercat de Sant Lluís, on seran trasladades les verdures que avui es veuen a la plaça de Sant Joan.

— Es entre nosaltres el poeta Angel Ponç i Guitart, la companyia del qual tant plaent ens és.

— Ha estat traslladat a Girona el nostre bon amic i literat Carles Farsac i Meifren, amb qui una pregona amistat ens unia.

Li desitgem forces prosperitats en el seu nou lloc.

— A l'Ateneu va donar una conferència sobre l'art avantguardista i la pintura de Salvador Dalí, el catedràtic senyor Joaquim Serra i Vila.

No cal dir que tractant-se d'un tema de gra fort com és aquest, va produir moltes indigestions.

— A l'Ateneu, actualment dóna un curset de fotografia el senyor Emili Gausí.

— El guitarrista lleidatà senyor Marianet Guiu, tan conegut per l'excelsitud del seu art, té anunciat un concert de guitarra al Centre Excursionista.

BADALONA

Festa sardanística

Diumenge passat tingué lloc la festa commemorativa del segon aniversari de la fundació de l'Agrupació Sardanista.

El programa confeccionat per aquesta solemnitat fou encertadament escollit pels organitzadors.

A dos quarts de dotze del matí s'inaugurà la festa amb una audició de sardanes a la Rambla, a càrrec d'Els Montgrins.

A la tarda, i al mateix lloc, se celebrà una altra audició, amenitzada pels Montgrins i la cobla Empòrium. Totes dues audicions resultaren brillantment concorregudes.

A les deu de la vetlla, al local social de l'Agrupació Sardanista, instal·lat a l'edifici del Chor de Marina, fou donada una magnífica audició de sardanes de concert per la cobla Els Montgrins.

La sala es veié animada d'un auditori nombrós i selectíssim, que escoltà i aplaudí amb entusiasme totes les composicions sardanístiques que la cobla, amb l'encert que li és peculiar, anava desgranant. "Davant la Verge" i "La gala de Campdevànol", hagueren d'ésser bisades.

En resum, pot dir-se que l'Agrupació Sardanista ha assolit un èxit indiscutible i merescut. Aquest ha d'esperonar-los a seguir la tasca emprenada amb el mateix bon zel demostrat fins ara.

CARDEDEU

Sardanes :: Cinema :: Futbol. Altres noves

L'Ateneu Cardedeu (abans Casal) ve celebrant els diumenges a la tarda, en el seu formós jardí, unes ballades de sardanes que resulten força animades.

Hom diu que per a diumenge vinent està contractada la cobla La Principal de Granollers, i per al diumenge dia 28, a les onze, donarà també una audició la popular cobla Peps de Figueres.

Aquesta ballada, com les altres, promet veure's molt concorreguda.

— Als Cinemes Espanyol i Segarra es projecten programes extraordinaris de pellícules, que són favorablement comentats.

— Es troba malalta de gravetat Na Angela Cases, esposa del nostre amic Enric Romero, veterinari municipal d'aquesta vila, i germana del nostre apreciat company Cases.

— La Comissió de festes de la Germandat de la Santa Espina dóna els darrers tocs en la confecció del programa de les dites festes, que se celebraran els dies 4 i 5 del mes de maig vinent.

Per les impressions que tenim rebudes, podem avançar que es faran dignes de la nostra vila.

Per a aquestes festes hi ha contractada la popular cobla La Selvatana.

— Es treballa de ferm en la construcció i explanació d'un nou camp de futbol, per haver quedat tancat al públic el que hi havia junt al Gran Casino.

TARRAGONA

Projectes de reforma al port. La platja del Miracle :: L'Harmonia

Es troben en període d'informació pública a la Comandància de Marina els projectes de la Junta d'Obres del Port de prolongació del moll de Llevant i d'ampliació del dic paral·lel.

— La platja del Miracle ha vist ja la instal·lació, amb vistes a la temporada de banys, de més de cinquanta casetes, i hom espera que aquest any, degut a les iniciatives dels Amics de la Platja i a les millores aconseguides, serà enorme la germanó que durant l'estiu concorrerà a prendre banys al Miracle.

— Amb èxit que es donava ja per descomptat, el Foment de la Sardana L'Harmonia va celebrar les festes de la inauguració del nou local, situat a la carretera de Barcelona.

Tots els actes estigueren molt concorreguts, i fou gran l'entusiasme dels elements de L'Harmonia, conreadors infatigables de la nostra dansa i dels ballets populars.

PALAU D'ANGLESOLA

Noces

A l'església parroquial ha tingut lloc el matrimonial enllaç de la distingida senyoreta Elvira Palau Serrano amb l'hereu de "Cal Liseta", Josep Balcells i Escolà.

Ha beneït els nuvis el senyor rector mossèn Ramon Renyé, acompanyat dels familiars Palau, Cantijoc, Escolà, Calvis, Serrano i Balcells.

Per molts anys.

TISICS

La ciència té mitjans segurs per guarir aquest mal si se cerca el remei a temps; també es guareixen les supuracions de les orelles, i les malalties de la pell: lupus, herpes, etc. Demaneu fascicles gratis a l'autor, M. Llorca (metge), València.

Amb JUVENS LONGA VITA s'aigereixen les sanes emanacions dels boscos que desinfecten i fortifiquen els bronquis i pulmons. Centres d'específics.

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
SALO PER A BANQUETS
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A

CAPSES de LUXE
PER A CASAMENTS I BATEIGS
ANTIGA CASA
BARGUES
38 — SANT PAU — 38

RADIO LOT
Passeig de Sant Joan, 17
BARCELONA

Instal·ladors:
La casa que ven millor i més barat és la
Elèctrica Industrial de Catalunya
12 — CARRER DE L'HOSPITAL — 12
Telèfon 12401 — BARCELONA

AIGUA DE ROCALLAURA
EL MANANTIAL MES RIC DEL MON
Si patiu d'ALBUMINURIA, LITIASI URICA (MAL DE PEDRA), BRONQUITIS PARENQUIMATOSES, NEFRITIS CRONICA, guarireu ràpidament amb
AIGUA DE ROCALLAURA
SAL FORTUNY
SUBSTITUTIVA DE LA SAL COMUNA, indicada per als
ALBUMINURICS
Dipositaris generals: FORTUNY, S. A., Hospital, 32, i Balmaron, 133

Fàbrica de Productes ceràmics
Rajoles de València articles de construcció
Casimir Vicents
Despatx: Tallers, 72
Telèfon A 5090
Fàbrica: Gaspar Benaventi (Prop de la Travessera de Sans)
BARCELONA

II

Una de les conseqüències clares i avantatjoses del que hom anomena les regles de la guerra és l'acció dels homes esparços contra els homes que es concentren en un feix. Les accions militars d'aquesta mena es manifesten sempre en les guerres que prenen un caràcter popular. Consisteixen en què en lloc de posar-se multitud contra multitud, els homes es disposen a atacar isoladament, i fugen de seguida que hom es llança damunt seu en gran massa per atacar altra vegada de seguida que l'ocasió es presenta. Es el que feien les "guerrilles" a Espanya, els "Muntanyencs" al Caucas i els russos en 1812.

Aquesta mena de guerra ha estat anomenada guerra de partidaris, i hom ha cregut que aquest nom explicava la seva importància. Tanmateix aquesta mena de guerra no solament no correspon a cap regla, sinó que, precisament, és tot el contrari de la regla coneguda i admesa com de tàctica infallible. Segons aquesta regla, el que ataca ha de concentrar les seves tropes, per tal d'ésser més fort que el seu adversari en el moment de la batalla.

La guerra de partidaris (que reïx sempre, com ens mostra la història) és completament contrària a aquesta regla tàctica. I aquesta contradicció ve de què la ciència militar suposa la força de les tropes proporcional al nombre d'aquestes. La ciència militar diu: com més homes hi han, més gran és la força. Els batallons nombrosos sempre tenen raó.

Dient això la ciència militar s'assembla a la mecànica, que basant-se únicament en l'examen de les forces en relació a llurs

És així (segons la història) i ve essent així des dels temps més antics fins als nostres dies. Totes les guerres de Napoleó confirmen aquesta regla: a causa de la desfeta de les tropes austríaques, l'Austria es veu privada de tots els seus drets, i els drets i les forces dels francesos són augmentats. La victòria dels francesos a Iena i Auertaed acaba amb la independència de la Prússia.

Però, tot d'una, en 1812, els francesos es varen emportar la victòria a Moscou. La ciutat fou presa i després d'això, sense cap més batalla, no és pas Rússia la que deixa d'existir, sinó un exèrcit de sis-cents mil homes i a continuació tota la França de Napoleó. És impossible de fer concordar aquests fets amb les normes històriques. És impossible de dir que el camp de Borodino ha quedat per als russos, que després de Moscou hi hagué una batalla que va anihilar l'exèrcit napoleònic.

Després de la victòria dels francesos a Borodino no va haver-hi pas una sola batalla no solament general, sinó d'una importància qualsevol, i el fet és que l'exèrcit francès cessà d'existir. Què significa això? Si es tractés de la història de la Xina, potser podríem dir que això no és un fenomen històric. (Aquesta és una de les escapatòries corrents en els historiadors quan hi ha alguna cosa que no marxa bé.) Si es tractés d'una topada breu a la qual només participessin algunes tropes, podríem acceptar aquest fet com una excepció. Però aquest esdeveniment s'ha acomplert sota els ulls dels nostres pares per als quals es decidia la qüestió de la vida o de la mort de la pàtria, i aquesta guerra fou la més gran de totes les guerres conegudes.

El període de la campanya de 1812, des de la batalla de Borodino fins a l'expulsió dels francesos, ha provat que la batalla guanyada no és pas la causa de la conquesta; només és un pas, un indici de conquesta. Aquest període de la campanya ha provat que la força que decideix la sort dels pobles no resideix en els conquistadors, ni en les mateixes tropes de les batalles, sinó en alguna altra cosa.

Els historiadors francesos, parlant de la situació de l'exèrcit francès abans de la sortida de Moscou, afirmen que en el gran exèrcit napoleònic tot estava en ordre, llevat de la cavalleria, de l'artilleria i de la intendència i llevat que no hi havia farratges per alimentar els cavalls i les bèsties amb banyes.

ELS ESPECTACLES

TEATRES

TEATRE CATALÀ NOVETATS

GRAN COMPANYIA CATALANA
Direcció: CARLES CAPDEVILA

A les 5'30. Espectacles per a infants. El gran espectacle còmic de Folch i Torres,
LES AVENTURES D'EN MASSAGRAN
4 actes de broma contínua. Grans ovacions a tots els quadros. Preu popular.
Nit, a un quart d'onze: Tertulia Catalanista. El formós poema en 3 actes, de grandiós èxit, de Josep Maria de Segarra,
JUDIT
Magna interpretació i presentació. Demà, nit, i totes les nits, el grandiós poema d'En Segarra,
JUDIT
Presentació especial.
Diumenge a dos quarts de quatre: **LES AVENTURES D'EN MASSAGRAN**
A dos quarts de sis, i nit, a les deu, el formidable èxit
JUDIT

TEATRE VICTORIA

Companyia de comèdies líriques dirigida per Vicente Mauri

Avui, dijous, tarda, a les 4'30, i nit, a les deu, el grandiós i monumental èxit **LA COPLA ANDALUZA**, pels eminents artistes de l'art flamenc **ANGELILLO, CHATO VALENCIA, NIÑO DE TALAVERA, LOLA CABELLO, CONCHITA BORRULL i ANTONI VIRUTA.** Es despatxa a comptaduria amb 7 dies d'anticipació.

TIVOLI

COMPANYIA ITALIANA DE GRANS ESPECTACLES
AGNES LIDELBA
Avui, dijous, tarda, a les 5, i nit, a les 10. Butaques a 6 i a 4 pessetes. GRANDIOS EXIT. OBRA DE MOLTA BROMA. COLOSSAL ESPECTACLE XINÈS EN 3 ACTES
CIN - CI - LA
Protagonistes: AGNES LIDELBA i RENATO TRUCCHI.
MAGNA PRESENTACIÓ. RIQUISSIMS VESTITS. ESPLENDID DECORAT. ENLLUERNADORES TOILETTES de la signorina LIDELBA, confeccionades per la casa Palmer, de Milà. Demà, divendres, tarda, a preus populars: **MISS ITALIA.** Nit:
CIN-CI-LA
Avui: **BOCCACCIO.**

PIANOS
Casaliny
FRERES
més de 31.000 en ús
Casa fundada en 1884
AUTOPIANO
MODEL 1929
Darrer perfeccionament de la casa
Immens assortit i darreres novetats
en rotllos 88 a 5 pessetes
Pianos de cordes encordades al comptat, terminis i lloguer.
Pianos d'ocasió i Harmòniums
43. CLARIS. 43

PIANOS
lloguer des de pessetes 8 el mes. C. BIEGER. BRUC, 79

TEATRE BARCELONA

Companyia de comèdia
CARME DIAZ

Avui, dijous, tarda, a un quart de sis, i nit, a un quart d'onze: La comèdia en tres actes, de Cadenas i Gutiérrez Roig,
EL AUTOMOVIL DEL REY
Demà, divendres, tarda, **El automóvil del rey.** Nit, ESTRENA de la comèdia en tres actes, en vers, de Lluís Fernàndez Ardavín,
LA MAJA

GALAS KARSENTY

Grande semaine dramatique française du 8 au 12 mai, au
TEATRE NOVETATS
Les célèbres artistes
JACQUES BAUMER
BETTY DAUSMOND
entourées de comediens des principaux theatres de Paris. Les grands evenements de la derniere saison:
Dia 8:
TOPAZE
Dia 9:
La souriante Mme. Beudet
LE VOYAGEUR
Dia 10:
FELIX
Dia 11:
Nous ne sommes plus des enfants
Dia 12:
JE T'ATTENDAIS
Dia 11, en matinée:
EUSEBE
Toilettes de les maisons **Hermance Philippe et Gaston, Gorin;** Chapeaux d'Hélène Thibaud et Alphonsine. Demaneu programes d'aquest gran esdeveniment artístic. Abonament i localitats per a dies solts, a l'Administració.

TEATRE APOLO

Companyia de FREDERIC CABALLE
Avui, tarda, a les 4'30. Els 2 èxits: **AL DORARSE LAS ESPIGAS,** per CABALLE, i **LOS FAROLES.** Nit, a les 9'45: **EL HUESPED DEL SEVILLANO,** pel tenor APARICIO, i **LOS FAROLES.** Divendres, nit, ESTRENA: **LA MEIGA.**

TEATRE GOYA

CINEMA I VARIETATS
Avui, tarda, a les 5. Nit, a les 10. Projecció d'una notable pellícula i FI DE FESTA
FLARELL
gran intermediari, musical i excèntric,
THE GREAT BOSCHI
meravellosos treballs d'illusionisme.
DIDON i EDDY
Colossal parella de balls moderns del PALADIUM de Londres i CASINO PALACE de París. I l'èxit del dia:
VIANOR - VIANOR
HOME O DONA?
Insuperables interpretacions de les més famoses estrelles. Nou repertori. Noves i riquíssimes "toilettes". Cada dia, tarda i nit, **VIANOR.** Butaca primera classe, **2 PTES.** Cadires circulars pati o primer pis, **1 pta. GENERAL, 0'40.**

TEATRE BARCELONA

Demà, divendres, nit, ESTRENA de la comèdia en tres actes, en vers, de Lluís Fernàndez Ardavín,
LA MAJA

OLYMPIA

ESPECTACLES VELASCO. ULTIMA SETMANA. SETMANA DE GALA! AVUI, DIJOUS. Tarda, a les 5. Nit, a les 10'15: La reina de les revistes: **LAS MARAVILLOSAS.** Exit mundial! L'obra cim! La revista del gust! La revista blanca. Preus únics: Butaques de I classe amb entrada, 5 ptes.; Butaques de II classe, amb entrada, 3 ptes.; Seients lluxos amb entrada, a 2 ptes.; Entrada general, 1. Divendres, tarda i nit. Dissabte tarda i nit. Diumenge, tarda i nit. Comiat de la companyia. La revista cim de Velasco **LAS MARAVILLOSAS,** i sempre **LAS MARAVILLOSAS.** Es despatxa a Comptaduria tots diumenge.

TEATRE POLIORAMA

Companyia còmica de Sepúlveda-Moro
Avui, dijous tarda, 5'15:
¿QUE TIENES EN LA MIRADA?
Nit, a les 10'15:
¿QUE TIENES EN LA MIRADA?

TEATRE TALIA

TELÈFON 34371
Gran companyia de vodevil, teatre modern i grans espectacles de
ASSUMPCIO CASALS
Primer actor i director:
JOSEP BRUQUERA
Primeres actrius: Visita López, Empar Ferrándiz i Dolors Pla.
Debut, demà, divendres, nit, a les 10, amb l'estrena de la comèdia alegre en tres actes, de Félix Gaudera, adaptació d'E. Liuelles,
El llit de la núvia
Magnífica presentació. Es despatxa a Comptaduria.
Els intermedis seran amenitzats pel sublim i misteriós amplificador parlant ELECTRO-ORQUESTRA J. SMITH, primer i únic a Espanya.

TEATRE CATALÀ ROMEA

C.ª VILA-DAVI. Primera actriu: M. VILA
Primers actors: DAVI i NOLLA
Avui, tarda, a les 5. TEATRE D'INFANTS: **UNA VEGADA ERA UN REI...** i el gran èxit **EL JARDI MERAVELLOS.**
Nit, a les 10. El sensacional èxit
EL PROCES DE MARY DUGAN

Demà, tarda, a les 5. Matinée popular de gran broma: **LA MARY PICKFORD.** Nit, a les deu, i dissabte, tarda i nit, **EL PROCES DE MARY DUGAN.** Diumenge, tarda, a les 3'30: **UNA VEGADA ERA UN REI...** i **EL JARDI MERAVELLOS.** A les 5'30 i 10 nit: **EL PROCES DE MARY DUGAN.**

Teatre Català NOVETATS

Aquesta nit, TERTULIA CATALANISTA
JUDIT
Es despatxen Vals: Rellotgeria Mutor, Davallada de la Presó, 5. Telefon 16013, i Capelleria Gili, Hospital, 15.

CINES

TIVOLI

COMPANYIA ITALIANA DE GRANS ESPECTACLES
AGNES LIDELBA
Avui, dijous, tarda i nit. Butaques a 6 i a 4 ptes.:
CIN-CI-LA.
Vegeu cartellera a part en la secció de teatres.

CAPITOL CINEMA

Avui, dijous, a les 4'30 i 9'30. Grandiós succés de BILLIE DOVE, BEN LYON i MONTAGU LOVE en la cinta Gran Luxor Verdaguer
ODISEA DE UNA DUQUESA
i Richard Dix i Telma Todd en el film Paramount **JOAQUIN MURIETA.**
Còmica i Diario Metro.

ARISTOCRATICS KURSAAL I SALO CATALUNYA

Avui, dijous, a les 4'30 i 9'30. GRANDIOS SUCCES de LON CHANEY, Lorette Young i Gwen Lee en la grandiosa cinta de la Metro Goldwyn
RIE, PAYASO, RIE!!
i Laura La Plante, Glen Tryon i Lee Moran en la Joia Universal **MUSICA CELESTIAL.** Còmica i Noticiario Fox.

PATHE CINEMA

Avui, dijous, tarda, a les 4'30, i nit, a les 9'30. PREU UNIC, 1 PESSETA.
WOLGA WOLGA
versió cinematogràfica del poema rus "STENKA RAZINE", per Hans Schlettow i Lilian Hall Davis. La còmica **LOS HAY FRIGORIFICOS,** i Revista.

PATHE PALACE, EXCELSIOR I SALO MIRIA

Avui, dijous. Gran programa d'estrenes: El grandiós film rus **WOLGA WOLGA,** per Hans Schlettow i Lilian Hall Davis. La divertida cinta Paramount **AMOR DE COLEGIALA.** Còmica i Revista.
Als Pathé Palace i Excelsior, l'esmentat programa i el film Paramount **LA NIETA DEL ZORRO,** per Bebé Daniels i James Hall.

DIANA - ARGENTINA - COMTAL - WALKYRIA - ROYAL

Avui, dijous. Gran programa d'estrenes: El film **LA RUTA DE SINGAPOORE,** per Ramon Novarro; la cinta Príncipe Films **EL ESTUDIANTE POBRE,** per Harry Liedtke i Marie Paudler; el film Paramount **LA HORA SECRETA,** per Pola Negri. Còmica i Noticiario Fox.

MONUMENTAL, BOHEMIA, IRIS PARK, PEDRO

Avui, dijous. Grans estrenes. El film dels Artistes Associats **LA FRAGIL VOLUNTAD,** per Glòria Swanson i Lyonel Barrymore; la cinta Príncipe Films **SOBRINO... DEBES CASARTE,** per Harry Liedtke i Marie Paudler; el film Paramount **A CAMPO LIBRE,** per Betty Bronson. Còmica i Diario Metro.

GRANS MAGATZEMS
TIVOLI
CASA GARCIA - Casp, 17 i 19
Fàbrica a Sant Esteve de Castellar - Engrós i Detall
PREU FIXE

IMMENS ASSORTIT EN ARTICLES PER A LA COMUNIÓ

Vels, Jocs interiors, Mitges, Mocadors, Corones, Còfies, Bosses, Cordons i tot el necessari per a l'equip d'aquest dia ho trobareu en aquests Magatzems a preus immillorables

DIUMENGE, DIA 21

amb l'objecte que el públic es faci càrrec de la importància de la sorpresa que hem vingut anunciant, diumenge que ve farem una exposició interior (sense venda) amb entrada lliure, on el públic descobrirà de seguida del que es tracta per l'enorme quantitat de gèneres que veurà exposats amb tots els preus marcats.

Si desfileu per aquests Magatzems el diumenge no dubteu que us reportarà benefici

ENTRADA LLIURE

CINEMES

CINEMA FEMINA

Passeig de Gràcia, 28. Tel. 13352
Diputació, 259
Orquestrina Fausto del Cerro
AVUI, tarda, a les 4'30. Nit, 9'30: Preferència, 1 pta. Unica localitat.
PROGRAMA:
Gemelos. Còmica. Su rayo de sol, per Bàrbara Bedford, Robert Ellis i el nen Freddie Fredericks. Actualidades Gaumont. Estrena de la sentimental comèdia **DIVORCIADA DE AMOR,** per Lya de Putti i Livio Pavanelli.

Cinemes Select i Mundial

Salmeron, 175 i Salmeron, 37
Avui, Revista. Còmica. **POR UNA RUBIA.** John Gilbert i la Super Paramount **LA LEY DEL HAMPA,** George Bancroft. Demà, **LEGIONARIOS,** Levis Stone.

TRIOMF, MARINA I NOU

Avui, dijous: **Príncipe o payaso, La medalla del boy-scout, Se necesita un cadàver** i **Actualidades Gaumont.**—Diumenge, nit, **Rosa de California.**

COLISEVM

Orquestra Sisi Net
Avui, tarda, a les 4'45. Nit, a les 9'30,
Billie Dove en **"LA ODISEA DE UNA DUQUESA"**
(Seleccions Gran Luxor Verdaguer)
Ricard Dix en
"JOAQUIN MURIETA"
(Producció Paramount)
COMICA i REVISTA

CINEMA PARIS

TARDA, 4'30. NIT, 9'30:
GAVILANES
(SE NECESITA UNA BAILARINA)
LAS HAZAÑAS DE UN TIMIDO, per GEORGE O'HARA.
Còmica i REVISTA GAUMONT.

CONCERTS

PALAU MUSICA CATALANA
ORQUESTRA PAU CASALS

Dissabte, 20 d'abril, a les 0'45 de la nit, II concert amb la cooperació del mestre F. PUJOL.
Programa: HAYDN: **Simfonia en do menor.** F. PUJOL: **Festa.** M. CAMPMANY: **Danza india** (estrena). E. CASALS: **Tristia** (estrena). WAGNER: **Bacanal de Tannhauser.** RIMSKY-KORSAKOV: **La gran pasqua russa.**
Despatx de localitats a la Unió Musical Espanyola (Portal de l'Angel, 21, establiment de Música).
Inscripcions al Patronat de l'Orquestra, amb dret al CONCERT EXTRAORDINARI per PAU CASALS, violoncel·lista; JACQUES THIBAUD, violinista; ALFRED CORTOT, pianista, i l'Orquestra PAU CASALS, amb l'estrena de la sardana composta per Pau Casals per a 32 violoncells. Dirigir-se a la Secretaria (Diagonal, 440, Institut Casals), d'onze a una i de cinc a set tarda.

ESPORTS

FRONTO NOVETATS

CORTS CATALANES, 638
FUNCIO PER A AVUI, 18 D'ABRIL
Tarda, a les 4'30. SEGON PARTIT:
GURUCEAGA i ITURRIAGA
contra
ORTIZ i NAVAS
Preus: Llotges sense entrada, 16 ptes. Butaca sense entrada, 3. Butaca lateral, sense entrada, 1. Entrada general, 2 ptes.

Nit, a les 10'15: PRIMER PARTIT
ERDOZA MENOR i JAUREGUI
contra
ARGOITIA i MARCELINO
Preus: Llotges sense entrada, 21 ptes. Butaca sense entrada, 4. Butaca lateral sense entrada, 2. Entrada general, 3 ptes.
Es despatxen localitats a la taquilla del Frontó i a la del teatre Novetats. Detalls per cartells.

Frontó Principal Palace

Cada dia, tarda i nit, extraordinaris partits

BA-TA-CLAN

85, MARQUES DEL DUERO, 85
Tarda, a les 3'30, i nit, a les 9'30, el millor programa de varietats.
El més important music-hall del Paral·lel.
LOCAL LUXOSAMENT DECORAT
FERNANDA * DULCINEA * NINETTA
FLORENTINA GARCIA * BENARROS
* SOTILEZA *
Bellesa, distinció, luxe, ric decorat.
* JULITA OLIVER *
LUCY and HARRY
Avui, tarda i nit, el divertit vodevil
El ardid de Ceferino

MUSIC-HALLS

MOULIN ROUGE

Vila-Vila, 93 i 95 (Paral·lel). Tel. 31000
CADA DIA, SESSIONS DE VARIETATS
Tarda, a les 4'30 :: Nit, a les 9'30
Vera exhibició de bellesa
* PAQUITA SARTI * MATILDE DIAZ
SUSANA SEBASTIAN * ENCARNA GIL
* CARMENCITA MIRAMAR *
* FENELITA FRANRA *
* PILARCITA MIRAMAR *
D'una a dos quarts de quatre matinada. Dancing al pati de butaques convertit en coqueto i original CABARET per l'aplaudida orquestrina PALENCIA.

DIVERSOS

TURO-PARK

Encisadors jardins
Magnífiques atraccions
Obert cada dia fins cap al tard
Avui, dijous, tarda, festes dedicades a la mainada. Alegres sessions al Teatret de Putxinellis. Engegada de FOCS JAPONESOS, que distribuiran entre els nens dolços i joguines.
Entrada de passeig 50 cèntims
NOTA: Diumenge, dia 21 d'abril, INAUGURACIÓ de les importants atraccions **Aeroplans captius i Muntanyes Suïsses.**

Petits Anuncis Classificats

VENDES

LLIBRES a terminis des de 5 a 100 ptes. sense augment de preu. Escriure LA PUBLICITAT número 4026.

CAIXES cabals ocasió, tot acer, des de 150 pesetes. Mallorca número 125, interior.

DIVERSOS

Malalties dels bronquis

Metge especialista DOMENECH i ROURA. Corts Catalanes, número 614.

MALALTIES DE LA PELL

Vies urinàries. Defectes sexuals. 608 i 914. Anàlisi de sang. Farré Pijoan, metge especialista. Rbla. Canaletes, 11, 1r.

DESTINS PUBLICS

Expedient complet, deu pesetes. Certificats penals, cinc pesetes. No admetem pagaments anticipats. Agència Fofre. Alcalà, 142. Madrid.

PERDUES

Pèrdues

gossa raça llop, s'extravià el dia 10. Es gratificarà, a qui l'hagi trobada, al carrer de la Unió, 10, primer, segona.

Fundada 1752
Quan Vostè Vulgui Píldores,
Prengui les de Brandreth
Purament Vegetals
Sempre d'eficàcia
Curen l'estrenyiment crònic
Les Píldores BRANDRETH, purifiquen la sang, activen la digestió i llimpien l'estómac i els budells. Estimulen el fetge i expulsen la bilis del sistema i altres secreciòns viciades. Es una medicina que regula, purifica i fortaleix el sistema.

Per el restreyiment, rodaments de cap, somnolència, llengua bruta, mal alè, dolor d'estómac, indigestió, dispèpsia, mal de fetge, ictericia, i aquells desarreglos que provenen de impuresa de la sang, no tenen igual.
ES VENEN EN TOTES LES FARMACIES DEL MON

Fundada 1847.
Emplastres d'Allcock Marca Aguila
Remei universal per dolors
Apliqueu-lo a qualsevulga lloc aont sentiu dolor
Agents a Espanya: J. URIACH & CA., Barcelona

No hi havia remei, car els pagesos dels alentorns cremaven llurs **farratges,** només per no donar-los als francesos.

La batalla guanyada no donava pas els resultats habituals perquè els camperols de Karp i Vlass, després de la sortida dels francesos, arribaven a Moscou, amb carros, per robar la ciutat i, en general, no mostraven pas personalment uns sentiments heroics, i perquè una innombrable quantitat de camperols semblants es negaven a portar farratges a Moscou, ni a canvi d'importants sumes en metàllic, car preferien cremar-los.

Imaginem-nos dos homes que es baten en duel a espasa, segons totes les regles de l'esgrima. El combat dura força temps. Tot d'una, un dels adversaris se sent ferit. Comprenent que no es tracta d'una broma, sinó que es tracta de la seva vida, deixa l'espasa, agafa el primer bastó que troba a mà i comença a servir-se'n. Però imaginem també que l'adversari que tan bé ha sabut emprar el millor mitjà i el més simple per aconseguir el que volia, al mateix temps, animat de les tradicions cavalleresques, vulgui amagar la cosa i conti amb insistència que ha guanyat segons totes les regles de l'art. ¿Serà possible d'imaginar-se la complicació que forçosament haurà de tenir la narració d'un duel com aquest?

El duelista que exigia la lluita segons les regles de l'art era l'exèrcit francès; l'adversari que havia abandonat l'espasa pel bastó, eren els russos, i els homes que tracten d'explicar-se aquest duel segons les regles de l'esgrima són els historiadors que han descrit aquests esdeveniments.

L'incendi de les ciutats i dels poblets, la retirada després de les batalles, el cop de Borodino i una nova reculada, l'incendi de Moscou i la captura dels rampinyadors, la presa dels combois, la guerra dels partidaris, tot això només eren excepcions a la regla.

Napoleó va adonar-se'n, i des que, en l'actitud regular de l'esgrima, va parar-se a Moscou, i en lloc de l'espasa de l'adversari va veure l'amenaça del bastó aixecat damunt d'ell, no cessà de plànyer's a Kutuzov i a l'emperador Alexandre que les seves tropes violaven totes les regles de la guerra. (Com si existissin lleis de cap mena per a matar els homes.)

Malgrat les queixes dels francesos, i malgrat que alguns russos de posició superior creguessin vergonyós, hom no sap per què, de batre's amb bastons, i volguessin mantenir-se, d'acord amb les regles, en "quarta" o en "tercera", fer un fals atac hàbil en "prima", etc., etc., el bastó de la guerra popular s'aixecava amb una força amenaçadora i majestuosa, i sense tenir en compte els gustos i les regles, amb una estúpida simplicitat, però molt útjment, sense intentar comprendre res, s'aixecava i s'abaixava, i colpejava els francesos fins a l'anorreament de la invasió.

I l'èxit no és pas del poble que, com els francesos en 1813, saludant segons totes les regles de l'art, gira l'espasa per la guàrdia, i graciosament la dóna al vencedor magnànim, sinó que l'èxit és del poble que, en el moment de la prova, sense preguntar-se com ho han fet els altres en casos semblants, fàcilment, simplement, aixeca el primer bastó que troba i pega fins que el sentiment de l'ofensa i de la venjança cedeixi el lloc, dintre de la seva ànima, al sentiment del menyspreu i de la pietat.